

Byrådssak 51/26

Bydelsreform 2028: Fremtidig organisering av Oslo kommune

Sammendrag:

Oslo kommunes organisering og styring av bydelssektoren har i stor grad stått uendret siden bydelsreformen i 2004. I løpet av disse årene har både innbyggernes behov og kommunens rammebetingelser endret seg betydelig. Våren 2024 igangsatte derfor byrådet en grundig og systematisk gjennomgang av oppgavefordelingen mellom bydelene og kommunen sentralt, for å vurdere om dagens organisering fortsatt er egnet til å løse dagens og fremtidens utfordringer.

Rapporten fra gjennomgangen ble lagt frem for bystyret vinteren 2025 (bystyresak 62/2025, byrådssak 12/2025). Innspillene fra kommunens virksomheter og samarbeidspartnere tegner et tydelig bilde: I møtet med fremtidens utfordringer vil dagens organisering kunne skape et oppstykket og lite samordnet tjenestetilbud for innbyggere med sammensatte behov. Flere og kryssende styringslinjer, uklare ansvarsforhold og en fragmentert oppgavestruktur vil gjøre det krevende å jobbe helhetlig og effektivt. Mange fagmiljøer er sårbare, og vil være vanskelig å opprettholde i bydelene over tid.

Selv om mye fungerer godt i kommunen, er konklusjonen at dagens organisering ikke gjør kommunen godt nok skodd for å håndtere fremtidens utfordringer. Oslo står foran en kraftig vekst i antall eldre og yngre som har behov for tjenester, samtidig som tilgangen på arbeidskraft vil bli svekket etter hvert som det blir færre yrkesaktive per innbygger med tjenestebehov. Uten strukturelle endringer vil kommunen ha begrenset evne til å møte disse utviklingstrekkene på en bærekraftig måte.

Dagens organisering av Oslo kommune gir også utfordringer for lokaldemokratiet. Bydelsutvalgene er ment å være innbyggernes nærmeste folkevalgte organ, men har i praksis begrenset innflytelse over en rekke sentrale beslutninger som påvirker nærmiljøet – blant annet innen plan- og byggesaker, utvikling av parker og byrom og prioritering av lokale tiltak. Innspill viser at både bydelsutvalg og bydelsadministrasjoner opplever at de ofte kommer sent inn i prosesser som i stor grad avgjøres på etatsnivå, noe som reduserer muligheten for reell lokal politisk påvirkning. Dette bidrar til et demokratisk underskudd med dagens organisering. Når lokale folkevalgte ikke har tilstrekkelig handlingsrom i saker som er viktige for innbyggerne, skapes det avstand mellom politiske forventninger og faktisk beslutningsmyndighet.

Bystyret ga 26. mars 2025 sin tilslutning til å utrede en fremtidig organisering av kommunen. Byrådet legger her frem sitt svar på bystyrets vedtak og presenterer et reformforslag som kombinerer endringer i oppgavefordelingen mellom bydelene og kommunen sentralt, underbyggende forbedringstiltak og organisatoriske grep.

Bystyret ba om at utredningen skulle se på tre aspekter: om en ny bydelsorganisering kan bidra til bedre måloppnåelse, oppgavefordelingen mellom bydelene og kommunen sentralt og forbedringer innen seks utvalgte tjenesteområder. Det ble vedtatt tre mål for kommunens fremtidige organisering:

- mer helhetlig, tilgjengelig og likeverdig tjenestetilbud
- gode og mer effektive tjenester, og
- styrket lokaldemokrati og økt mulighet for samfunnsutvikling i bydelene

For å nå de tre målene bystyret har vedtatt, mener byrådet det er nødvendig å flytte flere oppgaver fra etatene, ut til bydelene og nærmere innbyggerne. Byrådet vurderer at en styrking av bydelenes rolle – gjennom større ansvar, utvidet myndighet og en organisering som legger til rette for tidligere og mer forpliktende involvering – er nødvendig for å sikre et lokaldemokrati som i større grad reflekterer innbyggernes behov og nærmiljøenes utvikling. Byrådet mener også at det er nødvendig å redusere den organisatoriske kompleksiteten i kommunens organisering og antall bydeler i Oslo. Til slutt er det nødvendig å gjennomføre tiltak som underbygger måloppnåelsen, herunder tiltak som sikrer større grad av samordning på tvers av fremtidige bydeler.

Byrådets forslag til bydelsreform ble sendt på høring i oktober 2025 (vedlegg 2 og vedlegg 3). På bakgrunn av høringsinnspillene har byrådet justert sitt forslag til en fremtidig organisering av Oslo kommune. Etter tydelige innspill fra bydelene om å overta flere oppgaver, foreslår byrådet å flytte flere oppgaver ut til bydelene enn i det opprinnelige forslaget som ble sendt på høring.

1. Følgende oppgaver overføres til bydelene med virkning fra 1. januar 2028:

- a. Helsehus, avlastningsplasser og trygghetsplasser som i dag ligger i Sykehjemsetaten
- b. Øvrige kortere heldøgnsopphold som Kommunal akutt døgnetenhet (KAD) og Forsterket Rehabilitering Aker (FRA) som i dag ligger i Helseetaten
- c. Tannhelsetjenesten som i dag ligger i Helseetaten
- d. Dagsentertilbudet som i dag ligger i Sykehjemsetaten
- e. Forvaltning av avtalefysioterapeuthjempler/-avtaler som i dag ligger i Helseetaten
- f. Drift av bo- og avlastningstiltak for barn med nedsatt funksjonsevne (BOA) som i dag ligger i Barne- og familieetaten
- g. Drift av bo- og aktivitetstiltak for voksne med nedsatt funksjonsevne som i dag ligger i Velferdsetaten
- h. Forvaltning av Ungbo og tilhørende boliger
- i. RusFACT – de delene som i dag ligger i Velferdsetaten
- j. Hasjavvenningsprogrammet

- k. Rollen som operativ bestiller på boligområdet, med unntak av boliger innen rus og psykisk helse (ROP)
- l. Forvaltning, drift, vedlikehold og oppgradering av flere parker, byrom og grøntområder
- m. Nærmiljøanlegg og idrettsanlegg med unntak av bad og større byovergrepene eller nasjonale anlegg

Byrådet foreslo i høringen å overføre Ruter aldersvennlig transport, og saksbehandling av utleie av nye arealer som bydelene får ansvar for. Ruter aldersvennlig transport er allerede besluttet overført til bydelene fra 1. april 2026. Bydelene gis ansvaret for saksbehandling av utleie av nye arealer som blir overført som del av bydelsreformen, på lik linje som det gjøres med de arealene bydelene i dag har ansvar for.

2. Følgende oppgaver utredes videre. Gitt at utredningsarbeidet ikke avdekker tungtveiende forhold som tilsier at oppgavene likevel ikke bør overføres, overføres oppgavene til bydelene 1. januar 2028. Dersom slike forhold avdekkes, kommer byrådet tilbake til bystyret på egnet måte. I alle tilfeller skal bystyret holdes orientert om utredningsarbeidet og arbeidet med å overføre disse oppgavene.

- a. Kulturskolen som i dag ligger i Kulturetaten
- b. Uteseksjonen som i dag ligger i Velferdsetaten
- c. Myndighet til å behandle klager på avslåtte søknader om dispensasjon fra kommuneplan og reguleringsplan, som i dag ligger hos byutviklingsutvalget
- d. Ansvar for lokale kultur- og idrettstilskudd
- e. Fastsettelse av takster for beboerparkering
- f. Utstedelse av HC-kort som i dag ligger i Bymiljøetaten

De ansatte som i dag utfører disse oppgavene, vil som utgangspunkt følge oppgavene over til bydel. For noen av oppgavene vil det kunne bli en ansvarsdeling mellom bydeler og etater. Endelig driftsform og avklaring av grensesnitt mellom kommunen sentralt og bydelene for slike oppgaver vil besluttes i neste fase i bydelsreformarbeidet (fase 4). Denne fasen varer fra et eventuelt bystyrevedtak om bydelsreform er fattet, frem til høsten 2027.

Utredningene vil blant annet omhandle detaljering av oppgaveoverføringen, vurderinger av aktuell driftsform, etablering av aktuelle avtaler og behov for budsjettmessige tilpasninger. Utredningene vil videre omhandle vurdering av kost-nytte, risikoforhold og gevinster knyttet til overføringen av oppgavene.

Når det gjelder lokalsamfunnsutvikling i bydelen vil byrådet, i tillegg til foreslåtte oppgavefordeling, fastholde og konkretisere forslaget om ytterligere formalisering av faste arenaer for samarbeid mellom bydeler og etater i byggesaker, arealplanlegging og byutviklingsprosjekter. Det må etableres mekanismer som sikrer at berørte bydeler involveres – og lar seg involvere – fra første stund i arbeidet med overordnede planer og får reell påvirkning i plan- og byggesaker som betyr mye for nærmiljøet.

- 3. Innen følgende oppgaver, som bydelene ikke får overført ansvaret for, skal retningslinjer og/eller samarbeidsstrukturer som fanger opp lokale behov og hensyn og gir bydelene større innflytelse utarbeides og iverksettes fra 1. januar 2028:

- a. Prioritering av lokale trafikksikkerhetstiltak, herunder snarveistiltak
- b. Utvikling, drift og vedlikehold av parker, byrom, grøntanlegg, nærmiljøanlegg og idrettsanlegg som ikke legges til bydel
- c. Større plan- og byggesaksprosesser som vedgår bydelen
- d. Bruk av lokale bibliotek utenom ordinær åpningstid
- e. Samarbeid mellom bydelene og pedagogisk- psykologisk- tjenestene (PPT) for barn i alderen 0-6 år
- f. Samarbeid mellom bydelene og grunnskolene som ligger i bydelen

Byrådet foreslår en inndeling av byen i åtte bydeler, der både sentrum og Oslo sør består av to bydeler hver, Oslo vest og nord består av en bydel hver, det etableres en ny bydel rundt utviklingsområdet Hovinbyen, og Stovner, Grorud og Alna (unntatt delbydel Teisen) blir én bydel. Videre kommer byrådet med forslag til plassering av de administrative enhetene Marka og Sentrum i ny bydelsorganisering, kriterier for navn på de nye bydelene, antall bydelsutvalgsrepresentanter og frikjøp av enkelte bydelsutvalgsrepresentanter, samt føringer for den interne organisasjonsstrukturen i de nye bydelene.

Byrådet vil understreke at saken som her legges fram bygger på et omfattende saksgrunnlag. Kartleggings- og utredningsarbeidet startet våren 2024. Det er gjennomført en innspillsrunde blant alle kommunens virksomheter og to offentlige høringer med utgangspunkt i to store rapporter. Samlet sett har over hundre av kommunens ledere, medarbeidere, tillitsvalgte og eksterne samarbeidspartnere bidratt med kunnskap, synspunkter og vurderinger og det er til sammen hentet inn nærmere 600 ulike innspill.

Byrådet vil også gjøre oppmerksom på at dette er en struktur- og prinsippsak. I det ligger at det er de viktigste og nødvendige vedtaks punktene for å kunne iverksette foreslåtte tiltak og innføring av en bydelsreform fra 1. januar 2028 som presenteres. Det er flere forhold og forslag i saken som presenteres på et overordnet nivå, og som skal utredes videre i reformens kommende faser.

For å kunne svare ut bystyrets vedtak er saken bygget opp på følgende måte:

- Kapittel 1: Bakgrunn - fremtidens utfordringsbilde, dagens organisering, byrådets vurdering av endringsbehov og nærmere om utredningsarbeidet
- Kapittel 2: Forslag til endringer i oppgavefordelingen mellom bydelene og kommunen sentralt
 - Byrådets forslag sendt på høring høsten 2025
 - Oppsummering av innkomne høringsinnspill
 - Byrådets vurdering og justerte forslag til oppgavefordeling basert på høringsinnspillene
- Kapittel 3: Forslag til tiltak som underbygger målsettingene for fremtidig organisering, herunder
 - Bydelenes og etatenes rolle i ny organisering
 - Samordning av bydeler i ny organisering
 - God styring og mer ensartet tildeling av tjenester
 - Styrking av nærmiljø, lokalsamfunnsutvikling og lokaldemokrati i nye bydeler – utover flere oppgaver

- Utvikling av ledelse, organisasjonskultur og digital teknologi som forutsetninger for å lykkes med en bydelsreform
- Andre tiltak som er kommet frem i den eksterne høringen
- Byråds vurdering og justerte forslag til tiltak basert på høringsinnspillene
- Kapittel 4: Forslag til endringer i bydelsorganiseringen
 - Byråds høringsforslag om antall bydeler og bydelsgrenser
 - Høringsinstansenes forslag om antall bydeler og bydelsgrenser
 - Byråds vurdering og justerte forslag til nye bydeler basert på høringsinnspillene
 - Plassering av Marka og Sentrum i ny bydelsorganisering
 - Forslag til kriterier for fastsettelse av navn på nye bydeler
 - Innretning på bydelsutvalg og frikjøp av enkelte bydelsutvalsrepresentanter i nye bydeler
 - Byråds vurderinger om antall bydeler, bydelsgrenser, kriterier for navn og frikjøp
- Kapittel 5: Videre prosess i arbeidet med bydelsreformen
 - Utredningsarbeidet i fase 4
 - Bydelenes medvirkning i utforming av nye bydeler
 - Sentral koordinering for å legges til rette for samordning
 - Ivaretagelse av ansatte
 - Delprosjekter og arbeidsprosesser
- Kapittel 6: Administrative og økonomiske konsekvenser
 - Omfanget av reformen
 - Omstillingskostnader og administrative konsekvenser
 - Konsekvenser av endringer i oppgavefordelingen
 - Konsekvenser av endringer i bydelsgrensene
 - Om mulighetene for innsparing
 - Om mulighetene for å hente ut gevinster
 - Endring av bydelsnavn og gjennomføring av kommunevalget 2027
 - Samordning, styring og endring i bydelsreglementet
 - Endring i forskrift om folkevalgtes godtgjøring
 - Medvirkning, konsekvenser for enkeltgrupper, lover og regelverk og tidligere vedtak
- Kapittel 7: Byråds vurderinger og forslag sammenfattet

Saksfremstilling:

1. INNLEDNING

1.1. Bakgrunn

Oslo kommunes organisering og styring av bydelssektoren har stort sett vært uendret siden bydelsreformen i 2004. Nå stiller samfunnsutviklingen nye krav til kommunen, blant annet som følge av endringer i innbyggerbehov, innbyggerforventninger og økonomiske rammebetingelser, men også som følge av statlige reformer og geopolitiske endringer.

Våren 2024 initierte byrådet en gjennomgang av oppgavefordelingen mellom bydelene og kommunen sentralt og en vurdering av behov for å endre måten kommunen er organisert på. En bred innspillprosess med over 70 innkomne innspill ble oppsummert i rapporten *Organisering av bydelssektoren - gjennomgang av oppgavefordelingen mellom bydelene og kommunen sentralt* (vedlegg 1). Heretter omtalt som *Oppgavefordeling mellom bydelene og kommunen sentralt*.

Sentralt i rapporten stod virksomhetenes vurdering av at dagens organisering kan gi et oppstykket tjenestetilbud som ikke legger til rette for helhetlige tjenester til innbyggerne med sammensatte behov i møtet med fremtiden. Kompleksiteten i styringslinjer, ansvars- og oppgavefordeling kan være til hinder for effektiv ressursutnyttelse. Innenfor enkelte områder blir fagmiljøene sårbare og vanskelige å opprettholde. Konklusjonen i rapporten var at mye fungerer godt i kommunen i dag, men at kommunen ikke står godt nok rustet for fremtiden, spesielt sett i lys av økningen i innbyggerbehov både blant eldre og yngre, samtidig som det er mangel på arbeidskraft som følge av at det blir færre yrkesaktive per pensjonist i tiårene fremover.

Virksomhetene tydeliggjorde at det var behov for å se nærmere på oppgavefordelingen mellom bydelene og kommunen sentralt, og mulighetene for bedre samarbeid mellom bydelene og etater/foretak. De løftet også fram behov for å se på særskilte utfordringer knyttet til seks tjenesteområder:

- skole og barnehage
- sosial, velferd og barnevern
- helse og omsorg
- boligområdet
- nærmiljøutvikling
- administrative støttefunksjoner

Rapporten fremhevet videre et behov for å vurdere hensiktsmessigheten i dagens bydelsorganisering og antall bydeler. Rapporten pekte avslutningsvis på behov for etablering av noen tydelige mål for den videre utviklingen av kommunen som organisasjon.

Med utgangspunkt i konklusjonene i rapporten ble det høsten 2024 gjennomført en bred høring blant alle kommunens virksomheter og samarbeidspartnere. Høringsinstansene ble bedt om å svare på om det var riktig å utrede en ny organisering av kommunen nå, og om det i så fall var riktig å benytte følgende tre mål med underliggende prinsipper for fremtidig organisering av kommunen:

1. Mer helhetlig, tilgjengelig og likeverdig tjenestetilbud
2. Gode og mer effektive tjenester
3. Styrket lokaldemokrati og økt mulighet for samfunnsutvikling i bydelene

Høringsinstansene ble også spurt om det var riktig å utrede både antall bydeler, oppgavefordeling og tiltak innen de seks tjenesteområdene. 73 innkomne svar ga klare tilbakemeldinger om at det var riktig å sette i gang en utredning.

Med utgangspunkt i dette ble det fremmet en sak til bystyret om videre utredning av oppgavefordeling mellom bydelene og kommunen sentralt (bystyresak 62/2025, byrådssak 12/2025), behandlet i bystyret 26. mars 2025. Følgende vedtak ble fattet:

1. Rapporten *Organisering av bydelssektoren – vurdering av oppgavefordelingen mellom bydelene og kommunen sentralt* tas til orientering.
2. Foreslåtte reviderte mål og prinsipper legges til grunn for fremtidig organisering av bydelene, oppgavefordelingen mellom bydelene og kommunen sentralt samt grep innen de seks utfordringsområdene.
3. Byrådet bes om å utrede fremtidig organisering av kommunen med grunnlag i målene (1. Mer helhetlig, tilgjengelig og likeverdig tjenestetilbud, 2. Gode og mer effektive tjenester og 3. Styrket lokaldemokrati og økt mulighet for samfunnsutvikling i bydelene) og prinsippene, herunder
 - a) om en ny bydelsorganisering kan bidra til bedre måloppnåelse, og i så fall hvordan en ny bydelsorganisering bør bli
 - b) oppgavefordelingen mellom bydeler og kommunen sentralt
 - c) forbedringer innen de seks utvalgte tjenesteområdene
4. Byrådet kommer tilbake til bystyret med en redegjørelse om resultatet av utredningene og et forslag til eventuelle organisatoriske endringer vinteren 2026.
5. Byrådet bes i det videre arbeidet omfatte utredning av sentrale enheter med fokus på hvordan samarbeidet mellom bydelene og etater kan styrkes.
6. Byrådet bes utrede hvordan finansieringen av eventuelle nye bydeler skal håndteres, herunder omstillingskostnader i en overgangsfase, og særlig peke på hvilke konsekvenser endringene kan få for blant annet kriteriesystemet for bydelene.
7. Bystyret understreker viktigheten av at alle de tre målsettingene må være sentrale for de beslutninger som tas og at målet om styrket lokaldemokrati og økt mulighet for samfunnsutvikling i bydelen må ligge til grunn for at det kan gjennomføres vesentlige endringer i oppgavefordeling og bydelsstruktur.

I vedtakspunkt 1-4 sluttet bystyret seg til byrådets innstilling, punkt 5 -7 ble lagt til av bystyret selv.

Byrådet legger her frem sitt svar på bystyrets vedtak. En sammenfatning av hvordan vedtakspunktene er svart ut ligger i sakens kapittel 7.

Med utgangspunkt i bystyrevedtaket ble det våren 2025 gjennomført en bred utredning med bidrag fra til sammen ca. 120 fagpersoner og ledere fra kommunen. Utredningen var konsentrert om:

- Endring i organiseringen av bydelssektoren
- Endring i oppgavefordeling mellom bydelene og kommunen sentralt
- Forbedringstiltak innen utvalgte tjenesteområder

Utredningsarbeidet er sammenfattet i rapporten *Fremtidig organisering av Oslo kommune* (vedlegg 3). Byrådets forslag til fremtidig organisering av Oslo kommune tar utgangspunkt i denne rapporten og at utfordringsbildet kan sies å ha blitt ytterligere forverret siden våren 2024, blant annet som følge av økonomisk og geopolitisk utvikling. Dette tilsier at en

kombinasjon av endringer i oppgavefordelingen, organisatoriske grep og underbyggende forbedringstiltak er nødvendig for å løse de utfordringene som kommunen står overfor.

Byrådets forslag kan innebære den største organisatoriske endringen som er gjennomført i Oslo kommune på mer enn 20 år – en ny bydelsreform.

Reformforslaget tar utgangspunkt i innbyggernes behov og tar sikte på å utvikle en kommuneorganisasjon som er rustet for fremtiden. Byrådet vil styrke lokaldemokratiet ved at bydelsutvalgene får myndighet over flere oppgaver, tydeligere ansvar og mer reell innflytelse på et tidligere tidspunkt i prosesser som påvirker utviklingen av nærmiljøet i bydelen. Byrådet ønsker å gi bydelene bedre muligheter til å utvikle gode lokalsamfunn, levere mer sammenhengende tjenester til innbyggerne sine, øke effektiviteten i tjenesteutøvelsen og styrke lokaldemokratiet. Dette fordrer større bydeler med flere ressurser å spille på og sterkere fagmiljøer. Oslo kommune står i en særstilling sammenlignet med andre kommuner, ved muligheten til å både legge oppgaver til bydeler og til sentrale virksomheter. Dette medfølger et ansvar for å vurdere den mest driftseffektive plasseringen av en oppgave i et helhetsperspektiv.

Byrådet mener endringer i organiseringen av bydelssektoren, med færre og større bydeler og foreslåtte endring i oppgavefordeling mellom bydelene og kommunen sentralt sammen med større grad av samordning mellom bydeler, vil sette kommunen bedre i stand til å møte fremtidsutfordringene. En ny tjenesteorganisering vil kunne legge bedre til rette for mer helhetlige innbyggerreiser, enklere overganger mellom ulike innsatsnivåer etter innbyggernes behov og bedre tverrsektoriell innsats for de mest sårbare innbyggergruppene i kommunen. I et helhetsperspektiv vil en slik organisering bedre kommunens effektivitet i tjenesteytingen.

Byrådet ønsker å legge frem et samlet reformforslag for bystyret. Byrådet presiserer at dette hovedsakelig er en prinsipp- og struktursak som presenterer de viktigste og nødvendige vedtakspunktene for innføring av en bydelsreform fra 1. januar 2028. Dette betyr at det er flere forhold og forslag beskrevet i saken som skal utredes ytterligere i arbeidets kommende faser, og som på nåværende tidspunkt presenteres på et overordnet nivå. Saken er avgrenset til fordeling av oppgaver, organisatoriske grep og tiltak som krever vedtak i bystyret eller som byrådet ønsker bystyrets tilslutning til.

Byrådet vil komme tilbake til bystyret med saker som omhandler navn på de nye bydelene, endringer i bydelsreglement og forskrift om godtgjøring av folkevalgte.

Byrådet vil også komme tilbake til bystyret på egnet måte dersom tungtveiende forhold tilser at noen av oppgavene som er kommet frem siden den eksterne høringen og som byrådet nå foreslår å overføre til bydelene likevel ikke bør overføres. Byrådet vil også holde bystyret orientert om utredningsarbeidet og arbeidet med å overføre disse oppgavene.

1.2. Det fremtidige utfordringsbildet

Problembeskrivelsen for bydelsreformen utgår av kommunens planstrategi 2024-2027, og er beskrevet i vedlegg 3, *Rapport om fremtidig organisering av Oslo kommune* kapittel 2. Oslo kommune står overfor en rekke utfordringer. I kommuneplanens samfunnsdel er det identifisert seks samfunnsflokke som vil prege kommunens videre planlegging, prioriteringer og tjenesteutvikling i årene fremover:

- Klima- og naturkrisen
- Den demografiske utfordringen
- Fattigdom og økende ulikhet
- Ungt utenforskap
- Krevende boligmarked og bærekraftig by
- Trusler mot trygghet og samfunnsikkerhet

Den demografiske utviklingen, særlig økningen i andelen eldre og innbyggere med levekårsutfordringer, forsterker utfordringsbildet. Behovet for tidlig og tverrfaglig innsats for de mest sårbare innbyggerne øker. Utgiftsbehovet forventes å vokse raskere enn inntektene. Presset på kommunens ressurser kan bli ytterligere forsterket som følge av redusert tilgang på arbeidskraft og økte pensjonskostnader. Samtidig er demokratiske verdier under press, og en mer alvorlig sikkerhetspolitisk situasjon stiller større krav til effektiv beredskap og krisehåndtering.

Kommunen står altså overfor store, sammensatte utfordringer som samlet sett stiller høye krav til kommunens organisering og tjenesteleveranser. Utredningsarbeidet har identifisert sider ved dagens organisering, ansvars- og oppgavefordeling som er til hinder for nødvendig utvikling. Den komplekse interne organiseringen, med 15 bydeler, 27 etater, tre foretak og åtte byrådsavdelinger, kombinert med en parlamentarisk styringsmodell og bydelssystem, medfører flere parallelle og kryssende styringslinjer som til dels gir uklare ansvarsforhold og ineffektive prosesser som gir mindre sammenhengende innbyggerreiser. Dagens organisering kan fremstå uoversiktlig for innbyggerne, så vel som tjenesteutøvere, og medfører tidvise koordinerings- og samarbeidsutfordringer i møtet med eksterne samarbeidspartnere som politi, sykehus, Nav og eksterne tjenesteleverandører. I forbindelse med oppfølging av informasjonssikkerhet og personvern melder bydelene selv også om utfordringer med manglende planmessig og konsekvent oppfølging i organisasjonen. I tillegg er det utfordringer knyttet til opplevde forskjeller i tilgjengelighet og tjenestekvalitet mellom bydeler og innbyggerreiser som ikke henger godt nok sammen.

Delt ansvar mellom flere virksomheter i en sektor stiller store krav til koordinering og samarbeid mellom bydeler og etater, særlig i tilbudene til innbyggerne med de største og mest sammensatte behovene. Delt ansvar øker risikoen for dobbeltarbeid og kan være til hinder for utnyttelse av stordriftsfordeler. Uklare styringslinjer og ansvarsfordeling gjør det utfordrende å treffe raske og gode beslutninger om tjenstedimensjonering og tjenestetildeling. Driftseffektiviteten i det samlede tjenestetilbudet er dermed heller ikke effektiv nok i møte med fremtidsutfordringene.

Kommunens egne befolkningsframskrivinger peker på en sterk økning i antallet eldre over 80 år, som forventes å dobles frem mot 2040, med særlig sterke utslag fra 2034–2035. Dette vil legge betydelig press på helse-, omsorgs- og støttetjenestene i bydelene, fordi kommunen i sin helhet må tilpasse seg en fremtid med færre tjenesteytere per innbygger med hjelpebehov.

Noen høringsinstanser har tatt til orde for en utsettelse av reformen. Det innebærer at en ny bydelsorganisering tidligst vil kunne skje fire år senere enn planlagt, altså 1. januar 2032. En slik utsettelse vil forsinke helt nødvendige strukturelle grep som skal ruste kommunen til å møte disse demografiske endringene. Å vente utover 2028 vil utsette forbedringer i tjenestene

og gjøre bydelene dårligere forberedt på å håndtere en raskt aldrende befolkning og dessuten skape unødvendig uforutsigbarhet for kommunens ledere og medarbeidere.

Oppsummert, er den samlede problemforståelsen at Oslo kommune, med dagens organisering, står for svakt i møtet med fremtidens utfordringer og at det er et tydelig behov for å foreta omfattende endringer. Innspill fra kommunens virksomheter og samarbeidspartnere understøtter behovet. Dette er grunnlaget for byrårets forslag til bydelsorganisering, oppgavefordeling og forbedringstiltak i tjenestene.

1.3. Dagens organisering

Oslo kommunes organisering og styring har i hovedsak ligget fast siden bydelsreformen i 2004. Siden da har Oslo vært delt inn i 15 bydeler. Oslo styres etter en parlamentarisk modell, kombinert med et bydelsystem. Bystyret er kommunens øverste folkevalgte organ, jf. kommuneloven § 5-3. Under bystyret ligger byrådet og bydelsutvalgene. Byrådet har det overordnede ansvaret for hele kommunens virksomhet og leder kommunens administrasjon, jf. kommuneloven § 10-2 første ledd. Byrådet utøver sitt parlamentariske ansvar overfor bydelene gjennom virksomhetsstyring og oppfølging av bydelenes årsbudsjetter, rapportering og overordnede styringsdokumenter. Overfor etatene har byrådet i tillegg et mer direkte styringsansvar gjennom den enkelte byrådsavdeling.

Kommunens sentrale virksomheter består av etater, foretak og byrådsavdelinger. Byrådsavdelingene er til enhver tid tilpasset den politiske sammensetningen av byrådet. Ansvaret for bydelenes tjenesteområder er i dag delt på tre byrådsavdelinger – Byrådsavdeling for helse, Byrådsavdeling for sosiale tjenester og Byrådsavdeling for utdanning. Byrådsavdeling for helse har arbeidsgiveransvaret for bydelsdirektørene.

Bydelsutvalgene består av 15 medlemmer i hver bydel og velges ved direkte valg av innbyggere bosatt i bydelen. Bydelsutvalgene kan opprette underordnede arbeidsutvalg og komiteer. Det er også lokale medvirkningsråd i hver bydel (ungdomsråd, eldreråd og råd for personer med funksjonsnedsettelse).

Bydelsdirektøren inngår i en todelt styringslinje, med ansvar både overfor bydelsutvalget og byrådet. Bydelsadministrasjonen fungerer som sekretariat for bydelenes politiske ledelse. Bydelsreglementet, sammen med kommunelovens regler om folkevalgte organer, regulerer blant annet organisering, oppgaver og saksbehandlingsregler for bydelsutvalgene. Bydelens budsjetttramme vedtas av bystyret og fordeles etter et kriteriebasert system, som hensyntar demografiske og sosioøkonomiske forhold. Bydelsutvalgene treffer egne budsjettvedtak innenfor de rammer, retningslinjer og frister som bystyret fastsetter, herunder økonomireglementet og budsjettfullmaktene.

Bydelene har som hovedregel det helhetlige ansvaret for førstelinjetjenester til innbyggere innen helse-, omsorg-, sosial- og oppvekstområdet. Bydelenes oppgaver og myndighetsutøvelse er knyttet til en rekke særlover. Bydelsadministrasjonen delegeres, på byrårets og den enkelte byråds vegne, myndighet til å treffe vedtak i enkeltsaker som ikke er av prinsipiell betydning. Bydelene har frihet til å organisere seg slik de selv anser som hensiktsmessig. Denne fleksibiliteten gjør det mulig å tilpasse organiseringen til lokale forhold og innbyggernes behov, men gir samtidig variasjoner i tjenestetilbud, organisering og ansvarsplassering mellom bydelene.

Det er store forskjeller mellom kommunens etater når det gjelder bredden i ansvarsområder, størrelse på organisasjonen og hvilke roller etatene ivaretar. Etatene som bydelene samarbeider tettest med har alle ansvar for tjenesteproduksjon rettet mot byens innbyggere og myndighetsoppgaver på sitt fagområde. Enkelte etater, som Barne- og familieetaten, Utdanningsetaten, Helseetaten og Velferdsetaten har også fagansvar og koordinerende funksjoner på områder som er sammenfallende med bydelenes ansvar. Dette dreier seg om områder som barnevern, pedagogisk-psykologisk -tjeneste (PPT), myndighetsoppgaver på barnehageområdet, rehabilitering, hjemmetjeneste og boligvirkemidler. Som et ledd i utredningsarbeidet er det foretatt en gjennomgang av dagens organisering, ansvars- og oppgavefordeling mellom bydelene og de etatene/foretakene som bydelene samarbeider mest med. Dette beskrives i rapporten *Fremtidig organisering av Oslo kommune* (vedlegg 3).

1.4. Byrådets vurdering av utfordringsbildet og endringsbehov

Byrådets vurdering er at kommunen evner å levere gode og effektive tjenester innen mange områder med dagens organisering. Men i møte med fremtidens utfordringer, som blant annet beskrevet som samfunnsfloker i kommuneplanens samfunnsdel, er ikke kommunens organisering god nok. Slik byen er organisert i dag, vil kommunen på sikt trolig ha vansker med å håndtere alle oppgavene og utfordringene som oppstår, blant annet som følge av et betydelig demografisk skifte. Samtidig er det byrådets vurdering at lokaldemokratiet har for lite handlingsrom knyttet til lokalsamfunnsutvikling.

Byrådet vurderer at det er nødvendig å gjøre omfattende grep for å sette bydelene i stand til å håndtere den ventende eldrebølgen og tilby mer innbyggerorienterte og effektive tjenester samt styrke lokaldemokratiet. Det innebærer å gjøre bydelene mer robuste, men også tilføye oppgaver slik at de har myndigheten, fleksibiliteten og handlekraften til å prioritere og utvikle effektive og helhetlige tjenester. Både økt robusthet og styrket handlekraft og fleksibilitet i tjenesteutførelsen fordrer at bydelene blir større og får sterkere fagmiljøer og flere virkemiddel å spille på. For å oppnå det, kreves det en reduksjon i antall bydeler. Samtidig er det også nødvendig å sikre større grad av samordning mellom bydelene enn i dag.

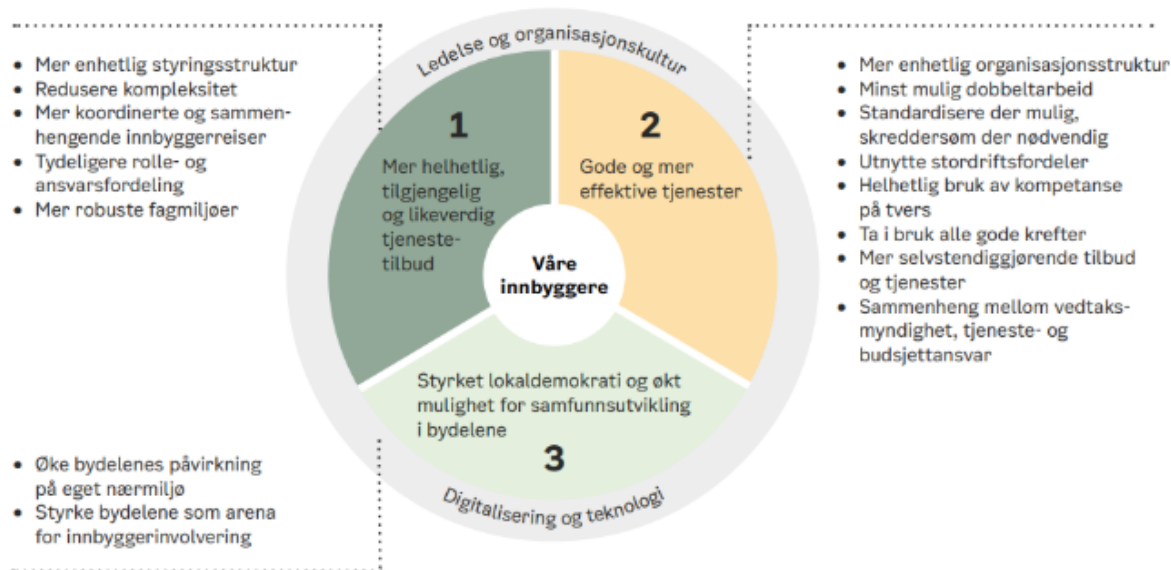
1.5. Nærmere om utredningsarbeidet

Med grunnlag i bystyrets vedtak 26. mars 2025, igangsatte byrådet en bredt anlagt utredning om oppgavefordeling, organisering av bydelene og aktuelle tiltak innen de seks utvalgte tjenesteområdene. Innbyggernes behov har stått i sentrum av utredningsarbeidet og de vedtatte målene og prinsipper for fremtidig organisering er benyttet aktivt i vurderingen av løsningsforslagene. Mulige løsninger har særlig vært vurdert med sikte på at de skal stå seg over mange år, og gjøre kommunen bedre i stand til å møte fremtidens utfordringer. Ledelse og organisasjonskultur og digitalisering og teknologi er løftet frem som grunnleggende forutsetninger for å lykkes med måloppnåelsen i arbeidet med en bydelsreform.

1.5.1. Vurdering av måloppnåelse

De tre målene for fremtidig organisering med tilhørende prinsipper som ble vedtatt av bystyret er visualisert i figuren nedenfor.

Figur 1: Mål og prinsipper for fremtidig organisering

Målene for bydelsreformen synliggjør hvilken retning en eventuell ny organisering skal trekke kommunen i. Løsningene som foreslås skal gi et mer helhetlig, tilgjengelig og likeverdig tjenestetilbud, gode og mer effektive tjenester, og styrke lokaldemokrati og mulighet for samfunnsutvikling i bydelene. En utdypning av målene finnes i kapittel 1.2.3 i vedlegg 3.

De tre vedtatte målene for bydelsreformen kan samtidig innebære flere målkonflikter. Et eksempel er at for å oppnå mer koordinerte og sammenhengende innbyggerreiser kan det være behov for å samle flere tjenester i bydel. Det vil dermed i stor grad ivareta mål nr. 1. Å legge en tjeneste til bydel kan samtidig føre til mindre driftseffektivitet i en enkelt tjeneste, fordi den spres på flere bydeler fremfor å være samlet i en etat, og dermed være i strid med mål nr. 2.

Et annet eksempel er at en styrkning av mulighet for samfunnsutvikling i bydel kan tilsa at det er riktig å legge en oppgave som gir bydelene mer ansvar for egne arealer, i tråd med mål nr. 3. Det kan igjen føre til mindre driftseffektivitet innen den enkelte oppgaven som overføres til bydelene, og dermed være i strid med mål nr. 2. Byrådet har derfor i utredningsarbeidet, så vel som i det endelige løsningsforslaget, foretatt en samlet vurdering av alle tre målene i et balansert samspill med hverandre. I punkt 7 i bystyrevedtaket fra 26. mars 2025 understreker også bystyret viktigheten av at alle de tre målsettingene må være sentrale for de beslutninger som tas og samtidig at målet om styrket lokaldemokrati og økt mulighet for samfunnsutvikling i bydelen må ligge til grunn for at det kan gjennomføres vesentlige endringer i oppgavefordeling og bydelsstruktur.

I utredningsarbeidet er det gjort en vurdering av hvilke mål som bør veie tyngst i hvert tilfelle, sammen med en balansert vurdering av måloppnåelsen i sum. Det innebærer at for oppgaver innen helse og omsorg, sosial, velferd og barnevern har mål nr. 1 om mer helhetlig, tilgjengelig og likeverdig tjenestetilbud og mål nr. 2 om gode og effektive tjenester blitt tillagt mest vekt.

Bydelsreformarbeidet har avdekket at en hovedutfordring med dagens organisering er at bydelene ikke har innflytelse på områder som innbyggerne i bydelene er mest opptatte av i et lokaldemokratiperspektiv – lokalsamfunnet og nærmiljøet i bydelene. Dermed er mål 3 om lokaldemokrati og samfunnsutvikling vektlagt tyngre enn målet om gode og effektive tjenester ved spørsmål knyttet til nærmiljøutvikling og lokalsamfunnsutvikling i bydelene.

1.5.2. Faseinndeling i arbeidet

Arbeidet med bydelsreformen er faseinndelt, og faseinndelingen har vært styrt av milepæler knyttet til bystyrebehandling og absolutte frister.

Følgende faser ligger til grunn for arbeidet, som nå befinner seg i fase 3:

Figur 2: Fasene for arbeidet med bydelsreformen

Fremdriftsplanen innebærer at det vil gå om lag fire år fra utredningsarbeidet om en bydelsreform startet i 2024, til en ny organisering kan tre i kraft i 2028. Tidsplanen er allerede stramt tilpasset behovet for å beslutte strukturelle endringer før nominasjonsprosessene til nye bydelsutvalg i 2026 og for å sikre tilstrekkelig tid til implementering frem mot 2028.

1.5.3. Involvering i utredningsarbeidet

Både innsiktsarbeidet i fase 1 og utredningsarbeidet i fase 3 er gjennomført med sterk og bred involvering fra kommunens egne virksomheter. I fase 1 ble alle kommunens virksomheter og eksterne samarbeidspartnere spurt om hvordan de vurderte dagens organisering og oppgavefordeling. Funnene ble oppsummert i rapporten *Oppgavefordeling mellom bydelene og kommunen sentralt* (vedlegg 1). I fase 2 ble det gjennomført en åpen høring hvor de samme instansene ble spurt om de oppfattet at det var riktig å gå videre med en utredning av fremtidig organisering.

I fase 3 har syv arbeidsgrupper bidratt med erfaringsbasert kunnskap om dagens organisering og vurderinger av mulige løsninger. Rundt 85 ledere og fagpersoner har deltatt i arbeidsgruppene, mens over 120 personer har deltatt i utredningsarbeidet totalt sett. Arbeidsgruppene har vært bredt sammensatt med tanke på sektortilhørighet, kompetanse og rolle i egen virksomhet. Resultatet av utredningsarbeidet er dokumentert i vedlagte rapport

Fremtidig organisering av Oslo kommune (vedlegg 3). Byrådets forslag til bydelsreform er basert på denne rapporten og har vært på allmenn høring med over 400 innspill fra privatpersoner, kommunale virksomheter, arbeidstakerorganisasjoner, råd og ombudsamarbeidspartnere, næringslivet, frivilligheten og andre.

1.5.4. Rammer for og avgrensning av arbeidet

Ved oppstarten av utredningsarbeidet i fase 3 var det behov for å definere rammene for arbeidet. Følgende forutsetninger ble satt:

- Gjeldende styringssystem skal legges til grunn
- Tiltakene som foreslås skal i sum bidra til økt kostnadseffektivitet og være formåls effektive
- Tiltakene som foreslås skal være gjennomførbare innen gjeldende økonomiske rammer
- Dersom løsningsforslagene tilsier det, kan det bli aktuelt å foreslå både sammenslåing av bydeler og oppdeling av dagens bydeler
- Gjeldende grunnkretsinndeling skal hensyntas ved eventuelle nye bydelsgrenser
- Sykehusenes opptaksområder, partnerskapet med Nav stat og forholdet til andre statlige samarbeidspartnere skal være med i vurderingen av eventuelle nye bydelsgrenser
- Alle bydeler skal i all hovedsak ha samme ansvar og oppgaver

Ved inngangen til fase 3 ble det også avklart at ansvaret for skolene fremdeles skulle ligge på etatsnivå. Begrunnelsen for dette er en vurdering av at en aktiv og sentral skoleeier har vært avgjørende for de gode resultatene i Osloskolen. Utdanningsetaten har også mange oppgaver som det er hensiktsmessig å se i sammenheng på tvers av bydeler, herunder operativ bestiller for skolebygg og barnehagebygg. Byrådet ønsker å utvikle skoleeierskapet ytterligere fremfor å dele opp fagmiljøet, og har blant annet igangsatt et større arbeid som skal bidra til å sikre forutsigbar styring, effektiv utnyttelse av ressurser og sikre skolene tettere og mer koordinert hjelp og støtte. Dette arbeidet innebærer også tiltak med tanke på å legge bedre til rette for samhandling mellom bydel og den enkelte skole. Byrådet mener videre at det er hensiktsmessig å vurdere bydelenes rolle som operativ bestiller for barnehagebygg i lys av bydelsreformen.

Det ble videre avklart at det ikke skulle gjøres særskilte vurderinger knyttet til organiseringen av Barne- og familieetaten opp mot Bufetat i dette utredningsarbeidet. Dette ivaretas gjennom andre pågående utredninger og prosesser på området.

1.5.5. Metodisk tilnærming i utredningen av antall bydeler

I rapporten *Fremtidig organisering av Oslo kommune* (vedlegg 3) kapittel 1.4 og 3.2 er det redegjort for hvilke metoder som er benyttet i utredningsarbeidet og vurderingen knyttet til antall bydeler. Dette gjentas i korte trekk her for å synliggjøre arbeidet som er gjort på veien til det løsningsforslaget som nå legges frem.

Som et metodisk grep i utredningsarbeidet ble det først foretatt en scenariebaseret vurdering av hvilket antall bydeler kommunen kan være best tjent med å ha fremover. Dette var et

metodisk grep for å tydeliggjøre styrker og svakheter ved to ytterpunkter og et mellomalternativ.

Det ble vurdert hvordan oppgaver kan fordeles mellom kommunen sentralt og bydelene under tre scenarier: videreføring av 15 bydeler (0+-alternativet), reduksjon til 9-11 bydeler og reduksjon til 4-6 bydeler. Til grunn for disse scenariebaserede vurderingene lå analyser fra arbeidsmøter og intervjuer med over 80 fagpersoner med erfaring fra de bydelsnære tjenesteområdene i kommunen. Underveis i arbeidet ble fagkunnskapen triangulert med utgangspunkt i eksisterende rapporter, utredninger og dokumentasjon, samt tilgjengelig statistikk og kunnskapsgrunnlag.

0+alternativet

Utredningsarbeidet viste at en videreføring av 15 bydeler i begrenset grad ville oppfylle bystyrets mål for bydelsreformen, og trolig ville medføre et behov for å sentralisere flere oppgaver for å kompensere for svakheter ved dagens organisering. En slik utvikling ble vurdert å være i strid med målsettingene om å styrke bydelene og det lokale demokratiet. Det ville også gjøre det krevende å komme nærmere målet om et mer helhetlig tjenestetilbud og sannsynligvis gjøre det krevende å oppnå effektive tjenester i stort. Kompleksiteten i organisasjonen vil ikke reduseres i tilstrekkelig grad.

Vurdering av scenariene 9-11 og 4-6 bydeler

Scenariet med 9-11 bydeler ble vurdert å være en lite hensiktsmessig mellomløsning der antall bydeler fortsatt ville ha høy organisatorisk kompleksitet, og begrenset mulighet til å overføre flere oppgaver til bydel. De mulige omstillingsgevinstene ble vurdert til ikke å være vesentlige nok til å forsvare endringen.

Scenariet med 4-6 bydeler ble vurdert å legge til rette for at flere oppgaver kunne flyttes til bydel, gi god måloppnåelse og stort potensial for omstillingsgevinster. Samtidig ville 4-6 bydeler kunne innebære vesentlig risiko for stordriftsulemper, økt intern kompleksitet og en ubalanse i styringssystemet, særlig ved en reduksjon ned mot fire bydeler. Selv om scenariet muliggjør at flere oppgaver kan overføres til bydel, og dermed styrke bydelens rolle som samfunnsutvikler og lokaldemokratisk arena, kan slagsiden være større avstand til innbyggerne.

Endelig scenario for videre konsekvensvurdering

Utredningsarbeidet konkluderte med at en organisering med 6-9 bydeler i størst grad ville ivareta balansen mellom størrelse, helhet og nærhet. Færre og større bydeler muliggjør at flere oppgaver kan legges til bydel, og dermed legge til rette for helhetlige innbyggerreiser. Det ble også vurdert at ved 6-9 bydeler ville bydelene ha sterke nok fagmiljøer til å kunne ivareta oppgavene de har fra før, samt ytterligere oppgaver, selv om utfordringsbildet strammer seg vesentlig til. Samtidig ble det vurdert at med 6-9 bydeler kunne balansen i kommunens styringssystem fortsatt ivaretas. Det ble også vurdert at bydelene ville bli store nok til å kunne ivareta et større ansvar innen samfunnsutvikling. På denne bakgrunn vurderte byrådet at videre utredning skulle gå i dybden på og konsekvensvurdere en fremtidig organisering av Oslo kommune med 6-9 bydeler.

Videre utredning tydeliggjorde at en modell med ni bydeler i mindre grad enn 6–8 bydeler ville støtte reformens mål om redusert kompleksitet, sterkere fagmiljøer, mer helhetlige innbyggerreiser og en mer enhetlig organisasjonsstruktur. Ni bydeler ble også vurdert å gi mindre handlingsrom for å overføre flere oppgaver til bydelene. På bakgrunn av dette besluttet byrådet å gå videre med utredning av 6–8 bydeler, basert på en vurdering av at det ville gi den beste balansen mellom større og mer robuste bydeler og tilstrekkelig nærhet til innbyggerne, samtidig som risikoen for intern kompleksitet og stordriftsulemper kunne begrenses. Dette var kjernen i forslaget ble sendt på høring høsten 2025.

1.6. Ekstern høring høsten 2025

En ekstern høring om byrådets forslag til Oslo kommunes fremtidige organisering ble gjennomført høsten og vinteren 2025/2026. Høringsnotatet (vedlegg 2) ble 16. oktober 2025 sendt ut til en rekke aktuelle høringsinstanser og publisert på kommunens nettsider. Høringsinnspillene ble samlet inn via to hovedkanaler: en digital skjema-løsning for innbyggere og e-postinnsendelser fra organisasjoner og øvrige aktører. Totalt kom det inn 401 høringssvar. Av disse var 191 fra innbyggere, 93 fra kommunale virksomheter (inkludert bydelsutvalg, etater og foretak) og 117 fra eksterne aktører som statlige samarbeidspartnere, organisasjoner, velforeninger o.l.

Alle bydelsutvalg har avgitt høringssvar og det er bydelsutvalgenes høringssvar som er det endelige høringssvaret fra bydelene. I tillegg er bydelsadministrasjonenes innstilling til bydelsutvalgene gjennomgått og analysert, fordi disse utgjør det faglige grunnlaget for bydelsutvalgenes endelige vedtak. Bydelsadministrasjonene har også inngående kunnskap og kjennskap til bydelssektoren og potensielle implikasjoner av byrådets forslag, og deres vurderinger har derfor vært viktige for byrådet.

Alle høringsinnspill ble registrert i kommunens saks- og arkivsystem (WebSak). Microsoft Lists fungerte som primær datakilde for videre bearbeiding av høringssvarene. Svarene ble oppsummert og analysert med KI-støtte samtidig med manuell kontroll og kvalitetssikring. Høringsinnspillene er oppsummert i vedlegg 5, hvor det også finnes mer informasjon om metode og fremgangsmåte for bearbeiding av høringssvar. Alle høringssvarene er publisert på kommunens hjemmeside. Høringsinnspillene fra bydelsutvalgene er vedlagt saken i vedlegg 6, bydelsadministrasjonenes innstilling til bydelsutvalgene i vedlegg 7, og høringssvar fra øvrige av kommunens virksomheter i vedlegg 8. Vedlegg 8 inneholder også vurderinger som enkelte av etatene har gjort underveis i utredningsarbeidet.

I stort støtter nær alle høringsinstanser gjennomføringen av en bydelsreform. Men flere høringsinstanser er bekymret for tempoet i arbeidet og etterlyser mer omtale av konsekvenser og grundigere utredninger. Bydelsutvalgene er delte i sitt syn, der seks bydelsutvalg ytrer at de ikke kan støtte byrådets forslag. Det henvises til at forslaget ikke går langt nok i å legge til rette for et helhetlig tjenestetilbud eller i å styrke mulighet for lokaldemokrati og samfunnsutvikling. Bydelsutvalgene som er kritiske fremmer også at arbeidet ikke har gitt tilstrekkelig rom for medvirkning og at mulige konsekvenser ikke er tilstrekkelig belyst i høringsforslaget. Hvordan høringsinstansene forholder seg til de ulike forslagene er omtalt i egne delkapitler om henholdsvis oppgavefordeling, tiltak og bydelsgrenser i kapittel 2.1.2, 3 og 4.1.2.

2. FORSLAG TIL NY OPPGAVEFORDELING

2.1. Endringer i oppgavefordelingen mellom bydelene og kommunen sentralt

I avsnittene nedenfor presenteres byrådets forslag til endringer i oppgavefordelingen mellom bydelene og kommunen sentralt. Først omtales forslagene som ble foreslått i høringsforslaget høsten 2025 (høringsnotatet følger som vedlegg 2). Deretter beskrives høringsinstansenes innspill til byrådets høringsforslag. Til slutt presenteres byrådets vurderinger. Under byrådets vurderinger fremstilles momenter knyttet til oppgavefordeling prinsipielt, herunder eksempler på aktuelle driftsmodeller. Videre fremstilles byrådets reviderte vurdering av hver enkelt oppgave i høringsforslaget, dernest nye oppgaver som er kommet til som følge av høringen. Kapittelet avsluttes med en todelt liste over de oppgavene som byrådet nå foreslår å overføre til bydelene fra 1. januar 2028. Første del omhandler oppgaver som er utredet og lå i høringsforslaget. Andre del omhandler oppgavene som er kommet til som følge av høring eller byrådets nærmere vurdering. Disse oppgavene vil utredes videre og overføres bydelene fra 1. januar 2028, gitt at utredningsarbeidet ikke avdekker tungtveiende forhold som taler imot dette. En utdypende beskrivelse av hver enkelt av disse oppgavene, inkludert risikovurdering og vurdering av måloppnåelse finnes i vedlegg 4.

Det har vært viktig for byrådet å lytte til høringsinstansenes synspunkter og innspill og justere det opprinnelige forslaget i henhold til dette. Høringsinstansenes synspunkter på byrådets forslag er derfor benyttet aktivt i vurderingene som er gjort i fremstillingen nedenfor.

2.1.1. Byrådets høringsforslag om oppgavefordeling

For å kunne oppnå målene for fremtidig organisering for Oslo kommune, foreslo byrådet i høringen høsten 2025 en rekke endringer i oppgavefordelingen mellom bydelene og kommunen sentralt. Byrådet la i sitt forslag til grunn at antallet bydeler skulle reduseres til mellom seks og åtte. Forslagene til endring i oppgavefordelingen i høringsnotatet omtales her. For alle oppgaver som ble foreslått, er det forutsatt at ansatte og budsjett overføres til bydelene, at nødvendige utredninger knyttet til driftsmodeller, konsekvenser, risiko og andre kritiske forhold foretas, samt at det gjøres et forberedende arbeid knyttet til personaloppfølging, digital tilgangsstyring, kapasitets- og arealvurderinger med mer. Det er videre forutsatt at bydelene vil ha en mer samordnet og standardisert tjenesteportefølje, og en mer enhetlig intern organisering som følge av en bydelsreform, og at etatene i større grad får en understøttende rolle overfor bydelene. I forslaget vektla byrådet en oppgavefordeling som i større grad enn dagens legger til rette for mer helhetlige innbyggerreiser og tverrfaglig koordinering med tidlig innsats overfor innbyggergrupper med særlig sammensatte behov. En slik oppgavefordeling vil både være til beste for innbyggere og være mer kostnadseffektive fordi overganger mellom tjenestenivåer og en helhetlig tenkning rundt tjenesteytingen blir lettere. Som følge av dette har byrådet foreslått å tilføre bydelene ansvar for flere typer kortere heldøgnsopphold som i dag ligger i etatene. Flere av disse korttidsoppholdene forebygger langvarige eller permanente institusjonsopphold samt sykehusinnleggelses, og forenkler overføring av innbyggere fra spesialisthelsetjeneste til kommunehelsetjeneste.

Bydelene har i dag ansvar for hjemmebaserte tjenester og Omsorg+-boliger. Bydelene har også den tettste dialogen med sykehusene, både ved innleggelse og hjemreise og i oppfølging og tjenesteyting for den enkelte innbygger. Ved å samle kortvarige heldøgnsopphold i bydel legges det til rette for mer effektive overganger mellom hjemmebaserte tjenester og

døgnopphold, så vel som mellom bydelens tjenester og lokalsykehusene. Det legges til rette for en mer løpende tilpasning av tjenestenivå, kompetanseutveksling og samarbeid med spesialisthelsetjenesten samt en mer fleksibel kapasitetsutnyttelse av korttids plassene i sum. I dag har Oslo fire helsehus. Formålet med å overføre helsehus og øvrige korttids plasser til bydelene er å gi bydelene virkemidler som legger til rette for at flere innbyggere kan bo trygt hjemme lengre og behovet for langtids plasser reduseres. Helsehusene kan ivareta behov for kortvarige døgnopphold både for å forhindre innleggelse og som forberedelse til hjemreise etter sykehusopphold. Samtidig kan det legges til rette for et tettere samarbeid og effektiv ressursutnyttelse mellom døgnbasert og hjemmebasert rehabilitering. Bydelene har en helhetsforståelse for innbyggers behov. Ved å inkludere kortvarige heldøgnsopphold i bydelene tjenestekatalog kan det legges til rette for raskere, smidigere og mer effektiv tilpasning av tjeneste etter behov, for en befolkningsgruppe som er i sterk økning de neste årene.

Byrådet foreslo også i høringsnotatet høsten 2025 å samle flere mindre og/eller spesialiserte helse- og omsorgstjenester som ytes til hjemmeboende innbyggere til bydel. Dagsentertilbudet er et eksempel på en slik tjeneste. Byrådet ønsker at slike tilbud i størst mulig grad skal ligge på bydelsnivå og sees i sammenheng med øvrige tilbud som bydelene har ansvar for. Samtidig er enkelte av tjenestene små og det er viktig å holde fagmiljøet samlet. Andre tjenester, som tannhelse, er store driftsenheter og byrådet foreslår at slike tjenester legges til den enkelte bydel, i kombinasjon med et sentralt koordinerende miljø i fagetat.

Innen sosial- og velferdsområdet drifter bydelene i dag majoriteten av boliger for innbyggere med funksjonsnedsettelse, med unntak av noen få som driftes av Barne- og familieetaten og Velferdsetaten. Byrådet har i høringsnotatet foreslått at bydelene får hånd om samtlige av disse plassene for å forenkle kompleksiteten i tilbudet, samle fagkompetanse, og legge flere tilbud for målgruppen nærmere innbyggere. Dette for å legge bedre til rette for samarbeid med øvrige bydelsdrevne tilbud for innbyggere med funksjonsnedsettelse.

Byrådet har også foreslått å samle flere av tjenestene for innbyggere med behov innen rus og psykisk helse til bydel, med mål om forenkling av innbyggerreisene og for å legge til rette for et mer samordnet og effektivt tilbud som er bedre tilpasset innbyggernes behov. Samtidig er det en risiko knyttet til mindre likeverdige tjenestetilbud når bydelene overtar ansvaret. Det legges derfor opp til en større grad av samordning på tvers av bydelene og at etatene kan ha en understøttende rolle for fagutviklingen av bydelstjenestene, slik at det er mulig å ivareta likeverdigheten i tilbudet samtidig som det legges til rette for mer helhetlige innbyggerreiser.

Større bydeler gir bedre forutsetninger for å utvikle et kompetansemiljø som kan ivareta kartlegging av boligbehov og etablering av formålsbygg i bydelene. For å ivareta bydelenes behov i alle faser av prosessen knyttet til etablering av boliger for alle brukergrupper, som berører sektorene til Byrådsavdeling for helse (HLS) og Byrådsavdeling for sosiale tjenester (SET), foreslo også byrådet høsten 2025 å plassere rollen som operativ bestiller til bydel både innen SET og HLS sitt område. Bydelene ivaretar i dag dette ansvaret innen HLS sitt område.

En oppgavefordeling som styrker lokaldemokrati og lokal innflytelse på samfunnsutviklingen og nærmiljøet i bydelene ble også sterkt vektlagt i byrådets høringsforslag. Spesielt med tanke på bystyrets vedtakspunkt 7 i behandlingen i mars 2025. Denne vektleggingen ivaretar

både et av de tre målene for bydelsreformen og legger til rette for den tverrsektorielle innsatsen som må til for å møte samfunnsflokene beskrevet i kommuneplanens samfunnsdel. Som følge av dette foreslo byrådet å legge mer ansvar for parker, byrom og grøntområder til bydel. Forslaget innebar ikke nødvendigvis å opprette driftsorganisasjoner med tilhørende maskinpark i hver bydel, men at bydelene har budsjettansvar og at det etableres bestiller-utfører-modeller mellom bydelene, etater og private leverandører som etatene lager rammeavtaler med. Se kapittel 2.1.3 for en nærmere beskrivelse av bestiller-utførermodellen. Dermed ivaretas både målet om styrking av lokaldemokratiet, og målet om mer effektive tjenester, ved at stordriftsfordelene i etatsstrukturen beholdes.

I oversikten nedenfor følger en nærmere beskrivelse av oppgavene som har vært oppe til vurdering og gjenstand for utredning, og som inngikk i forslaget som byrådet la frem høsten 2025. I høringen og nærmere interne utredninger senhøsten 2025 er det fremkommet flere aktuelle oppgaver. Disse er omtalt under byrådets vurdering. Alle oppgaver som byrådet nå foreslår å legge til bydel er nærmere beskrevet i vedlegg 4.

Innen helse og omsorg foreslo byrådet høsten 2025 at følgende kortvarige heldøgns tjenester skulle overføres til bydel:

- Helsehusene - ligger i dag i Sykehjemsetaten
 - Type tilbud: Behandling og/-eller rehabilitering for en kortere periode.
 - Omfang: 4 helsehus. Totalt 386 plasser og ca. 600 årsverk.
 - Driftsform og finansiering: Avdelingsbaserte sengeposter. Bydelene kjøper i dag mange plasser etter en blokk-modell. Dette innebærer at bydelene forhåndskjøper et antall plasser per år basert på beregninger. Kostnadsbudsjett på ca. 600 mill.kr.
 - Gevinst: Ved å legge helsehus til bydel sammen med øvrige kortvarige heldøgnsopphold kan overgangene mellom sykehus, helsehus og bydel bli smidigere, og bydelene kan bruke tilbudet mer effektivt i samspill med hjemmetjenester eller annen rehabilitering og behandling.
 - Risiko: Tap av driftseffektivitet isolert for denne tjenesten. Tap av fagmiljø. Fare for mindre likeverdig tjenestetilbud.
- Avlastningsplasser og trygghetsplasser – ligger i dag i Sykehjemsetaten
 - Type tilbud: Kortvarige døgnopphold ved endret livssituasjon eller som avlastning for pårørende.
 - Omfang: 56 avlastningsplasser og 60 trygghetsplasser fordelt på ett helsehus og to langtidshjem.
 - Gevinst: Gjør det lettere for bydel å bruke plassene aktivt og gi bydelene et bedre utgangspunkt for å kunne velge den type plass som er riktig for den enkelte for å forebygge behov for lengre institusjonsopphold. Disse legges til helsehus for å skape faglige synergier og driftseffektivitet i kommunens totale tilbud innen korttidsopphold.
 - Risiko: Tap av driftseffektivitet isolert for denne tjenesten. Tap av fagmiljø. Fare for mindre likeverdig tjenestetilbud.
- Kommunal akutt døgnenhet (KAD) – ligger i dag i Helseetaten

- Type tilbud: Døgnbasert observasjon og/eller avklaring/behandling ved akutt endring i helsetilstand. Forebygge sykehusinnleggelser.
 - Omfang: 48 plasser i tilknytning til Legevakten i Oslo. Ca. 90 årsverk herunder 17 legeårsverk og 65 sykepleierårsverk, helsefagarbeidere 9 årsverk og 5 årsverk service/støtte.
 - Gevinst: Rask avklaring på behov i tett samspill med bydelens øvrige tjenester, inkludert dialog med fastlege og hjemmetjeneste. En samling med øvrige korttidsopphold legger til rette for at bydelene kan vurdere riktig type plass avhengig av den enkeltes situasjon.
 - Risiko: Tap av driftseffektivitet isolert for denne tjenesten. Tap av fagmiljø.
- Forsterket rehabilitering Aker (FRA) – ligger i dag i Helseetaten
 - Type tilbud: Høyspesialisert rehabiliteringsopphold for utskrivningsklare pasienter som trenger rehabilitering.
 - Omfang: 25 sengeplasser. Ca. 50 årsverk.
 - Gevinst: Samle og forsterke bydelenes rehabiliteringstilbud ved å legge til bydel og samlokalisere med helsehus, slik at kvaliteten på helsehusenes rehabiliteringstilbud løftes, samtidig som det fremste fagmiljøet i FRA beholdes og videreutvikles. Mulighet for mer skreddersydd tilbud tilpasset innbyggeren. Legger til rette for mer helhetlig tilnærming til rehabiliteringstilbudet i kommunen i tråd med planverk.
 - Risiko: Tap av fagmiljø for Forsterket rehabilitering Aker (FRA) isolert sett med tilhørende risiko for redusert tjenestekvalitet.
 - Kortvarige døgnplasser for innbyggere med utfordringer innen psykisk helse og rus (nevnes her som en av flere kortvarige døgntjenester, ansvaret ligger i SET-sektor)
 - Type tilbud: Utvikling og drift av korttidsplasser i bydel innen psykisk helse og rus.
 - Omfang: Velferdsetaten drifter ikke slike plasser i dag, utover plasser som er en del av etatens rusinstitusjonstilbud. Disse kan defineres som spesialiserte tjenester.
 - Gevinst: Ved behov vil fremtidige kortvarige døgnplasser kunne etableres i bydel. Dette vil kunne legge til rette for tidlig intervensjon og et tett samspill med polikliniske tjenester og forebygge behov for lengre institusjonsopphold.
 - Risiko: Liten risiko.

Flere andre tjenester innen helse og omsorg ble høsten 2025 foreslått overført til bydel, med begrunnelse i at de inngår i innbyggerreiser der bydel allerede drifter de fleste av tjenestene eller at innbyggernærhet er viktig.

- Tannhelsetjenesten - ligger i dag i Helseetaten
 - Type tilbud: Tannhelse for barn, eldre og andre særskilte grupper.
 - Omfang: 17 klinikker. Ca. 230 årsverk.
 - Gevinst: Oppnå synergier med øvrig helsetilbud i bydel, se tannhelse i tettere sammenheng med øvrige helseutfordringer eller med andre tjenester som helsestasjonskonsultasjoner for barn.
 - Risiko: Tap av driftseffektivitet isolert for denne tjenesten. Risiko for ikke likeverdige tjenestetilbud dersom ansvaret spres på bydelene.

- Dagsentertilbudet - ligger i dag i Sykehjemsetaten
 - Type tilbud: Dagtilbud for eldre personer med demens eller sykdom som bor hjemme.
 - Omfang: 19 dagsenter fordelt på 10 kommunale og 9 private sykehjem. 714 plasser og ca. 47 årsverk.
 - Gevinst: Se dagsentertilbudet tettere i sammenheng med bydelens øvrige tjenester for målgruppen. Det vil gi bydelene direkte eierskap over et virkemiddel som bidrar til at eldre kan bo trygt hjemme lenger, og forhindre eller utsette langvarige institusjonsopphold.
 - Risiko: Tap av driftseffektivitet internt i sykehjemmet hvor dagsenteret ligger. Flere av dagsentrene driftes med personale som går mellom dagsenter og sengepost.

- Forvaltning av avtalefysioterapihjemler - er i dag delt mellom Helseetaten og bydelene
 - Type tilbud: Drift og forvaltning av avtalefysioterapihjemler, som er selvstendig næringsdrivende med driftstilskudd fra kommunen.
 - Omfang: Ca. 315 årsverk avtalefysioterapihjemler. 60,4 hjemler er forvaltet av Helseetaten, øvrige forvaltes av bydelene.
 - Gevinst: Ved å samle oppfølgingen legges det til rette for en mer helhetlig og effektiv oppfølging av fysioterapitilbudet i den enkelte bydel.
 - Risiko: Liten risiko.

- Drift av rådgivningskontor for syn og hørsel (RSH) - ligger i dag i Helseetaten
 - Type tilbud: Byomfattende tjeneste for innbyggere med nedsatt syn og/eller hørsel
 - Omfang: 14,7 årsverk organisert som en seksjon i Helseetaten med lokaler i bydel Bjerke. Tjenestene utføres på 4 geografiske lokasjoner i ulike bydeler.
 - Gevinst: Ved å legge tjenesten til en bydel som får driftsansvar på vegne av alle bydeler kan bindingen til bydelenes øvrige tjenester for målgruppen styrkes.
 - Risiko: Tap av samarbeid og relasjon til øvrige tjenester som ligger i Helseetaten. Tap av samarbeid med eksterne aktører og interessemiljøer for målgruppen som er opparbeidet i regi av Helseetaten.

- Ruter aldersvennlig transport (RAT) - ligger i dag i Byrådsavdeling for helse
 - Type tilbud: Transporttilbud for eldre 67+ i 11 av 15 bydeler.
 - Omfang: 136 000 turer fordelt på 17 000 registrerte kunder i 2025.
 - Gevinst: Tjenesten har mange grenseoppganger mot Tilrettelagt transport (TT) som gjør det hensiktsmessig for bydel å se tilbudene i sammenheng for å dekke forflytningsbehovet for sine innbyggere. Tjenesten er allerede overført til bydelene i vedtatt budsjett for 2026, med virkning fra 1. april 2026.
 - Risiko: Liten risiko.

Bystyret har i forbindelse med budsjett 2026 allerede besluttet at Ruter aldersvennlig transport (RAT) skal overføres til bydelene med virkning fra 1. april 2026.

Innen sosial, velferd og barnevern foreslo byrådet høsten 2025 at følgende oppgaver skulle overføres til bydel:

- Drift av bo- og avlastningstiltak for barn med nedsatt funksjonsevne (BOA) – ligger i dag i Barne- og familieetaten
 - Type tilbud: Avlastningstiltak, inkludert avlastningsboliger, for personer med sammensatte funksjonsnedsettelse og deres foresatte. Primært for barn under 18 år, men i dag er 50 % over 18 år, med bakgrunn i behov for stabilitet.
 - Omfang: 90 årsverk og 184 ansatte (4 administrative årsverk i BOA, 86 i boligene). Tilbudet består av 3 avlastningsboliger med 24 plasser (5 fulltidsplasser, øvrige benyttes av 43 personer med varierende avlastningsbehov), helgeavlastning med 44 plasser, sommeravlastning med 20 plasser og Solhagan avlastningsbarnehage. Tilbudet er lokalisert i to bydeler.
 - Gevinst: Øvrige tilsvarende tilbud til målgruppen ligger allerede i bydel. Ved å overføre tilbudet til bydel kan tjenesten samles og sees i sammenheng med øvrig tilbud til innbygger i bydel. Solhagan avlastningsbarnehage driftes i samarbeid med Oslo universitetssykehus. Ved å legge tilbudet til bydel kan det sees i sammenheng med øvrig samarbeid mellom sykehuset og bydelene.
 - Risiko: Utrygghet hos beboerne og deres pårørende.
- Drift av bo- og aktivitetstiltak for voksne med nedsatt funksjonsevne – ligger i dag Velferdsetaten
 - Type tilbud: Boligtilbud til voksne med nedsatt funksjonsevne (Ullevålsveien og Holtet).
 - Omfang: 16 plasser, ved hhv. Ullevålsveien bosenter (8 plasser og 49,6 årsverk) og Holtet bosenter (8 plasser fordelt på to boliger, og 39,6 årsverk, verksted med 12 plasser og 17,4 årsverk).
 - Gevinst: Øvrige tilsvarende tilbud for målgruppen ligger allerede i bydel. Ved å samle alle tilbud for voksne med nedsatt funksjonsevne i bydel legges det til rette for å se tilbudet i sammenheng med bydelens øvrige tjenestetilbud til målgruppen. Kan lede til mer effektiv kapasitetsutnyttelse og mer treffsikkert tilbud til den enkelte.
 - Risiko: Utrygghet hos beboerne i overgangsfasen.
- Forvaltning av Ungbo og tilhørende boliger – ligger i dag i Velferdsetaten
 - Type tilbud: Byomfattende bo- og oppfølgingstilbud til unge voksne (17–23 år) som er vanskeligstilt på boligmarkedet og som har behov for tett oppfølging grunnet utfordringer som rus, psykisk helse, kriminalitet eller manglende evne til å bo selvstendig.
 - Omfang: 22 årsverk. 231 boliger bestående av selvstendige leiligheter og 15 bogrupper(kollektiv) med rundt fire ungdommer i hver.
 - Gevinst: Mange brukere av Ungbo mottar også andre tjenester fra bydel. Ved å samle tilbudet til bydel legges det til rette for synergier mellom denne tjenesten og øvrig tjenestetilbud i bydel.
 - Risiko: Tap av driftseffektivitet i tjenesten isolert sett. Økt risiko for ikke likeverdig tjenestetilbud på tvers av bydeler.
- RusFACT – den delen av tilbudet som i dag ligger i Velferdsetaten og ikke i bydel
 - Type tilbud: Tilbud til personer over 18 år med alvorlig rusmiddelavhengighet, langvarige eller sammensatte behov og betydelig funksjonstap. Har behov for

samtidige tjenester fra bydel og spesialisthelsetjenesten, og en ustabil eller manglende tilknytning til det ordinære hjelpeapparatet.

- Omfang: 165 pasienter. Totalt 23,7 årsverk. 10 årsverk tilknyttet Velferdsetaten.
 - Gevinst: Når bydelene blir større og etter hvert har mulighet for egne sterke fagmiljøer innen rus og psykisk helse er det hensiktsmessig å samle de kommunale bidragene i rusFACT til bydel.
 - Risiko: Liten risiko.
- Hasjavvennings-programmet (HAP) – ligger i dag i Velferdsetaten
 - Type tilbud: Det kliniske HAP-tilbudet består i bevisstgjørings samtale samt et åtteukers kursopplegg for unge opp til 25 år som vil trappe ned bruken eller slutte med hasj/cannabis.
 - Omfang: HAP i Uteseksjonen har de siste årene gradvis overført kompetanse til bydel gjennom kursing, veiledning og programutvikling. I 2025 fikk 23 personer et klinisk tilbud gjennom Uteseksjonen, som er organisert i Velferdsetaten. Ingen hele stillinger knyttet til HAP, men oppgaver fordeles mellom flere ansatte. Oppgavene utgjør ca. 0,5 stilling totalt.
 - Gevinst: Siden 2021 har Oslo kommunes HAP-tilbud primært vært et tilbud i bydelene, og det er derfor hensiktsmessig å overføre ansvaret til bydelene nå.
 - Risiko: utfordringer med å opprettholde et likeverdig tilbud grunnet ulike prioriteringer i ulike bydeler.
 - Rollen som operativ bestiller på boligområdet som i dag ligger i Velferdsetaten innen SET sektor
 - Rollen som operativ bestiller ivaretas i dag av Velferdsetaten innen sosial- og velferdsområdet, mens innen helse og omsorg ivaretar bydelene rollen. Det medfører at oppgaven ivaretas på forskjellig nivå, avhengig av om boligbehovet gjelder eldre og personer med funksjonsnedsettelse eller personer med psykiske lidelser og rusavhengighet.
 - 3,5 årsverk arbeider med denne oppgaven i SET-sektor, hvorav ett på heltid
 - Gevinst: En samlet operativ bestillerfunksjon i bydel gjør det mulig å behandle boligbehov på tvers av målgrupper i en mer helhetlig vurdering, fremfor separate prosesser på tvers av to nivåer i kommunen. Dette gir bydelene et bedre oversiktsbilde over tilgjengelige boliger og behov, og legger til rette for mer treffsikre prioriteringer.
 - Risiko: Etablering av nye boliger for målgruppen stagnerer fordi bydelene vegrer seg for å opprette slike boliger i eget lokalmiljø

Ytterligere to oppgaver innen SET-området ble foreslått overført til bydel i byrådets høringsforslag. Her har nærmere utredning gjennomført høsten 2025 ført til at byrådet likevel ikke ser det hensiktsmessig å flytte oppgaven. En kort omtale og begrunnelse følger under.

- Helsetilbudet for innbyggere med utfordringer rus og psykisk helse
 - Type tilbud: Tilbud til personer med sammensatte, alvorlige og langvarige rusproblemer.
 - Legemiddelassistert skadereduserende substitusjonsbehandling i Oslo (LASSO).

- Feltpleieordningen ved Prindsen mottakssenter og Fyrlyset (Frelsesarmeen).
- Brukerrommet ved Prindsen mottakssenter.
- Ambulant helseteam (desentraliserte hepatitt C-behandling)
- Omfang (2024): 206 personer i LASSO. 1400 personer i feltpleieordningen (kan være overlapp), 945 personer i brukerrommet (52 000 besøk) og 538 testet for hepatitt C og 35 fått antiviral behandling.

Ved nærmere utredning er det vurdert at disse oppgavene ikke bør overføres til bydel. De er høyspesialiserte, byomfattende og rettet mot en særskilt gruppe innbyggere med tunge rusutfordringer. Det vil ikke være hensiktsmessig å spre tilbudet på flere bydeler og det vil gi lite gevinst å legge dem til en bydel som drifter på vegne av alle.

- Drift av botilbud og samlokaliserte boliger for innbyggere med utfordringer innen psykisk helse og rus – ligger i dag i Velferdsetaten

Det er kun er ett tilbud som ikke allerede ligger i bydel. Dette tilbudet er begrenset til ti plasser med forsterket bo- og behandlingstilbud for voksne menn med omfattende og langvarige rus- og psykiske helseutfordringer, kombinert med adferdsproblematikk. Tilbudet er høyspesialisert og byomfattende. Etter nærmere utredning vurderes det derfor ikke som hensiktsmessig å flytte denne rustjenesten til bydel.

Byrådet foreslo også i sitt høringsforslag at drift av arbeids- og aktivitetstiltak for innbyggere med nedsatt funksjonsevne skulle legges til bydel, dersom de i dag var driftet av sentrale virksomheter. Samtlige av disse tilbudene allerede ligger i bydel i dag.

Innen området nærmiljøutvikling foreslo byrådet høsten 2025 at følgende oppgaver skulle overføres til bydel:

- Parker, byrom og grøntområder – ansvaret er i dag delt mellom Bymiljøetaten, bydelene og i noen tilfeller private.
 - Omfang: Bymiljøetaten har forvaltningsansvar for 705 anlegg på til sammen 19 000 dekar og bydelene 260 anlegg på til sammen 1 300 dekar. Forvaltningsansvar innebærer finansiering-, drift- og vedlikeholdsansvar for anleggene så vel som ansvar for overvannshåndtering, bevaring av biologisk mangfold og oppgradering samt reinvestering i anleggene. Drift består av daglig vedlikehold som gressklipping, renhold, beskjæring, beplantning, samt reparasjon av bl.a. benker stier og veier. For utdypende beskrivelse av oppgavene, se vedlegg 4. Byrådet har i høringsnotatet foreslått at fremtidige større bydeler skal få mer beslutningsmyndighet og helhetlig forvaltning- og finansieringsansvar for flere parker, byrom og grøntområder enn i dag.
 - Gevinst: Parker, byrom og grøntområder er en viktig del av nærmiljøet i bydelene og nært knyttet til bydelenes rolle som lokaldemokratisk arena.
 - Risiko: Økte kostnader til fagmiljø i bydelene. Fare for ulik prioritering av nærmiljøet mellom bydelene og forskjeller i kvalitet på tilbudet.
- Saksbehandling av utleie av nye arealer som bydelene etter bydelsreformen får ansvar for.

- **Omfang:** Som en følge av at overføring av ansvar for flere parker, byrom og grøntområder til bydel foreslår byrådet i høringsnotatet at ansvar for utleie utvides tilsvarende. Dette er en utvidelse av dagens praksis, der bydelene allerede har anledning til å leie ut arealer som de har driftsansvar for. Det varierer mellom bydelene, men bydelene har i dag ansvar for saksbehandling av egen grunn og arealer til arrangementer, servering med mer. Sentrumsnære bydeler har større etterspørsel etter utleie. Bydelene bestemmer selv utleie av grunn de forvalter, og leieinntekter tilfaller den som forvalter arealet.
- **Gevinst:** Bydelene vil kunne ta en større samfunnsutviklerrolle dersom de kan tilpasse saksbehandling og utleie av nye arealer til lokale forhold. Det kan dreie seg om å tilrettelegge for lokale organisasjoner, kulturliv eller næringsliv som spiller en viktig rolle på andre strategiske innsatsområder.
- **Risiko:** Redusert tilgjengelighet for ulike aktører som ønsker å leie. Variasjon mellom bydelene i hvor mye utleie som tillates.
- **Ansvar for drift av mindre idrettsanlegg og nærmiljøanlegg for fysisk aktivitet som i hovedsak retter seg mot idrettslag og aktive i sitt nærområde – ansvaret ligger i dag primært sentralt i Bymiljøetaten.**
 - **Omfang:** Mindre idrettsanlegg av typen lekeplass/tuftepark, basketball/tennisbane og skateanlegg o.l., som er tilrettelagt for lavterskel fysisk aktivitet og lek i nærmiljøet.
 - **Gevinst:** Hensikten med nærmiljøanlegg er å bidra til et allsidig, trygt og godt oppvekst- og utemiljø i rimelig nærhet til bosted. Bruken er åpen for alle og strekker seg fra organiserte lag som benytter anleggene til trening, beboere i nærmiljøet som bruker anleggene til egenorganisert fysisk aktivitet og til skoler og barnehager som bruker anleggene på dagtid.
 - **Risiko:** Variasjon i hvordan bydelene prioriterer drift og vedlikehold av anleggene og dermed forskjeller i kvalitet på tilbudene.
- **Prioritering av lokale trafikksikkerhetstiltak**
 - **Omfang:** Trafikksikkerhetstiltak, slik som plassering av fartshumper og sikring av skoleveier. Det utvikles en alternativ organisering av dagens trafikksikkerhetsarbeid, med mer involvering og innstillingsmyndighet/ vedtak for bydelsutvalgene, etter fagvurdering av Bymiljøetaten. Bydelsutvalgene prioriterer hvilke trafikksikkerhetstiltak som Bymiljøetaten skal gjennomføre i bydelen kommende anlegg-sesong.
 - **Gevinst:** Lokale trafikksikkerhetstiltak har stor betydning for innbyggere og lokalpolitikere, og at sistnevnte får mer innflytelse over slike tiltak vil styrke lokaldemokratiet.
 - **Risiko:** Variasjon i hvordan bydelene prioriterer tiltak.

Byrådet foreslo også å sitt høringsforslag å overføre enkelte **oppgaver fra bydel til kommunen sentralt**. Videre utredning høsten 2025 har vist at det likevel ikke er hensiktsmessig å sentralisere disse oppgavene nå. Under følger en kortfattet beskrivelse av hvorfor byrådet ikke har valgt å gå videre med en sentralisering.

Tilsynspersonordningen på fosterhjemsområdet: Det er naturlig å se tilsynspersonordningen på fosterhjemsområdet som ledd i en pågående helhetlig vurdering av ordningen for barnevern i Oslo kommune, og derfor ikke hensiktsmessig å se på denne oppgaven isolert nå.

Forvaltning, drift og vedlikehold av boliger som bydelene disponerer for utleie i dag: Beslutning om flytting av oppgaven avventes til pågående utredning om tematikken er ferdigstilt.

Forvaltning, drift og vedlikehold av gårder/landbrukseiendommer: En prinsippbeslutning om sentralisering av denne oppgaven vil medføre at enkelte bydeler mister et virkemiddel de selv ønsker å ha hånd om. Dette er også omtalt i kapittel 2.1.2 om høringsinstansenes syn på forslaget til oppgavefordeling som ble sendt på høring fra byrådet høsten 2025. Byrådet ønsker derfor å legge opp til at bydelene selv kan velge om de ønsker å forvalte gårdene selv eller om de ønsker at driften sentraliseres.

Spesialisert støtte for bydelene i særlig krevende personalsaker: Dette bør eventuelt inngå i en bredere vurdering av oppgavefordeling mellom virksomhetene og sentrale støttefunksjoner.

Innkrevning, vederlag og refusjon som ikke er avhengig av kjennskap til bruker eller tjenesteleverandør: De fleste bydelene og flere etater benytter allerede Økonomi- og forvaltningsetaten til innkreving av kommunale krav. En full sentralisering vil kunne gi et mer samlet fagmiljø som reduserer sårbarhet og gir økt mulighet for effektivisering og likebehandling. Det foreslås imidlertid ikke noe vedtak om sentralisering i denne saken da det pågår et arbeid med sentralisering av regnskapsføringen i Oslo kommune fra 2027 og denne problemstillingen er en naturlig del av dette arbeidet.

2.1.2. Høringsinstansenes syn på foreslåtte oppgavefordeling

Helt overordnet støtter seks bydelsutvalg byrådets forslag til bydelsreform (Alna, Frogner, Nordstrand, Stovner, Ullern og Vestre Aker). Tre bydelsutvalg støtter målene og intensjonene med bydelsreformen, men ikke forslaget (Nordre Aker, Sagene og St. Hanshaugen). Seks bydelsutvalg støtter ikke forslaget (Bjerke, Gamle Oslo, Grorud, Grünerløkka, Søndre Nordstrand og Østensjø). Manglende støtte begrunnes i at forslaget ikke legger opp til at mange nok oppgaver overføres til bydel, at det er manglende konsekvensutredninger og risikovurdering, at det har vært manglende medvirkning av bydelsutvalgene, at tempoet i prosessen er for høyt og uenighet i foreslåtte kart.

Bydelsutvalgene uttrykker hovedsakelig støtte til byrådets intensjon om å legge flere oppgaver ut til bydelene. Det er dermed generell støtte for hovedtanken om oppgavefordeling i reformen, selv om det har kommet innspill som ikke fullt ut støtter byrådets forslag til endret oppgavefordeling.

Hovedbudskapet i samtlige høringsinnspill fra bydelsutvalgene når det gjelder oppgaveoverføring, er at byrådet samlet sett ikke går langt nok i å foreslå nye oppgaver og beslutningsmyndighet til bydelene. Bydelsutvalgene ønsker særlig flere oppgaver og økt innflytelse innen nærmiljøutvikling og lokal samfunnsutvikling. Syv bydelsutvalg etterlyser konkret større lokal innflytelse i planprosesser, byutviklingssaker og lokale prioriteringer. Syv bydelsutvalg ønsker også en grundigere utredning av oppgavene som skal flyttes mellom forvaltningsnivåene, mens to uttrykker bekymring for at prosessens stramme tidslinje går på bekostning av datagrunnlaget og medvirkningsmulighetene for reformen.

Flere bydelsutvalg uttrykker skepsis til at bydelene kan få ansvar for oppgaver som kan betegnes som særlig tunge, spesialiserte og kostnadskrevende. Dette gjelder både enkelte av oppgavene som bydelene har allerede i dag, som tilsynsordning med fosterhjem og klagesaker

i barnevern, men også enkelte av oppgavene som byrådet foreslår å overføre til bydelen. Dette gjelder særlig oppgaver som Tannhelsetjenesten, Kommunal akutt døgnetenhet (KAD) og Forsterket rehabilitering Aker (FRA). Det er særlig bydelsutvalgene i Nordstrand, Frogner, Stovner og Østensjø som tar til orde for fortsatt sentral organisering av Tannhelsetjenesten. Videre uttrykker bydelsutvalgene i Bjerke, Sagene, Søndre Nordstrand, Vestre Aker og Grorud tydelig at de ikke ønsker å overta flere oppgaver innen barnevern eller spesialiserte tjenester innen rus og psykisk helse.

I høringsinnspillene kommer flere bydelsutvalg med konkrete innspill til andre oppgaver de ønsker å overta, utover de som er foreslått av byrådet. Blant disse er:

- regulering av korttidsleie bolig
- tiltak og forvaltning av nærmiljøområder utover det som allerede er foreslått
- ansvar for parkeringsnormen
- vetomyndighet i lokale miljø-, trafikk- og parkeringssaker
- klagesaksbehandling etter plan- og bygningsloven
- detaljregulering i områdeplaner
- omregulering av enkelteierdommer

Nær alle bydelsutvalgene ytrer også ønske om bedre samstyring og koordinering mellom bydel og etat innen oppvekstområdet, og flere stiller spørsmål om hvorfor dette ikke er skikkelig vurdert. Dette inkluderer vurdering av overføring av skole til bydel. Bydelsutvalgene i Alna, Nordstrand, Sagene, Søndre Nordstrand, Stovner og St. Hanshaugen mener at overføring av oppgaver på oppvekstfeltet, herunder ansvar for grunnskole, ikke er tilstrekkelig vurdert. Syv bydelsutvalg kommenterer videre i spesifikt i sine bydelsutvalgsvedtak at de ønsker at bydelene overtar ansvaret for utarbeidelse av sakkyndighetsvurderinger for spesialpedagogisk hjelp for barn 0-6 år (PP-tjenesten). Disse er Alna, Nordstrand, Frogner, Stovner, St. Hanshaugen, Nordre Aker og Gamle Oslo.

I sine innstillinger til bydelsutvalgene legger bydelsadministrasjonene vekt på følgende faglige vurderinger:

- Nær to tredjedeler av bydelsadministrasjonene støtter tydelig at fremtidig oppgavefordeling bør ta utgangspunkt i helhetlige innbyggerreiser, og at oppgaver som inngår i sammenhengende tjenesteforløp bør legges til bydel – forutsatt klare ansvarlinjer, tilstrekkelige ressurser og nødvendig kompetanse.
- Syv bydelsadministrasjoner mener at byrådets forslag ikke går langt nok i å foreslå nye oppgaver og mer helhetlig ansvar til bydelene. Dette gjelder særlig oppgaver som er del av en helhetlig innbyggerreise eller som er en del av nærmiljøutviklingen.
- 13 av 15 bydelsadministrasjoner, samt bydelsdirektørene, vurderer at spesialiserte og ressurskrevende tjenester i hovedsak bør forbli sentralt organisert, eventuelt som vertsbydelsløsninger, for å sikre kvalitet og kostnadseffektivitet. Dette gjelder for eksempel tjenester som tannhelse og miljørettet helsevern.
- Seks bydelsadministrasjoner mener det er faglig hensiktsmessig å legge driftsansvar for helsehus, trygghetsplasser og avlastningsplasser samt kommunal akutt døgnetenhet (KAD) og/eller Forsterket rehabilitering Aker (FRA) til bydel eller vertsbydel. Gamle Oslo, Stovner, Grorud og Grünerløkka anbefaler imidlertid at driften forblir sentral, men med økt lokal beslutningsmyndighet knyttet til tildeling og pasientforløp.

- Bydelsadministrasjonene etterspør også ytterligere tiltak for å styrke bydelenes rolle innen lokalsamfunnsutvikling og lokaldemokrati, særlig med tanke på mulighet for økt innflytelse på utvikling av eget nærmiljø. Mer påvirkning i større byutviklings- og byggesaksprosesser etterspørres særskilt.
- Samtlige bydelsadministrasjoner etterlyser en mer helhetlig vurdering og utredning av oppvekstfeltet, inkludert tiltak for bedre samhandling mellom skole og bydel. De påpeker at dagens organisering og praksis er til hinder for helhetlige brukerreiser og tidlig innsats for barn og unge. Bydel Bjerke nevner også Kulturskolen som et tilbud som bør vurderes lagt til bydel som et fritids- og opplæringstilbud for barn og unge.
- Åtte bydelsadministrasjoner gir uttrykk for at Oslos særordning for institusjonsbarnevernet bør avvikles, og at Oslo må innlemmes i Bufetat på linje med øvrige kommuner. De argumenterer at dette vil gi mer likeverdige tjenester, tydeligere ansvarsdeling og bedre økonomisk bærekraft.
- 14 av bydelsadministrasjonene har i sine innstillinger også gått inn for å anbefale en organisering av PPT, der ansvaret for barn 0-6 år legges til bydel. Dette begrunnes i behov for å se spesialpedagogisk bistand i barnehagen mer i sammenheng med øvrig støtte som gis til barnet og familien. Den siste bydelsadministrasjonen har ikke omtalt PPT i sin saksinnstilling.
- Bydelsadministrasjonene peker på behov for å utarbeide hensiktsmessige drifts- og finansieringsmodeller for oppgavene som skal overføres, på tvers av bydeler og virksomheter.

Mange etater (ti eksplisitt, tre med forbehold) støtter byrådets intensjon om å legge flere oppgaver til bydelene. Samtidig er både Barne- og familieetaten, Bymiljøetaten, Helseetaten, Sykehjemsetaten, Utdanningsetaten og Velferdsetaten negative til at oppgaver innen eget fagfelt overføres til bydelene. Kulturetaten har i innspill i etterkant av høringen uttrykt bekymring knyttet til oppgaveoverføring innen deres områder. For eksempel advarer Barne- og familieetaten mot å flytte bolig- og avlastningstiltak for barn med nedsatt funksjonsevne til bydelene, mens Helseetaten fraråder å desentralisere enheter for forsterket rehabilitering, akutt døgnenhet, Tannhelsetjenesten og Rådgivning for syn og hørsel. Sykehjemsetaten frykter at en flytting av kortvarige heldøgns plasser, som helsehusopphold og avlastningsopphold, til bydelene vil medføre økt risiko for dobbel drift, parallelle systemer, lavere kvalitet, høyere kostnader og uensartet bruk av tiltakstrappen. Både Boligbygg KF og Oslobygg KF fraråder å flytte ansvaret som operativ bestiller til bydelene, særlig innen området rus og psykiatri.

Generelt begrunner etatene sine synspunkter i at oppgavene innen sine respektive fagfelt som er foreslått flyttet krever spesialisert kompetanse. De frykter også at effektiviteten i driften og kvaliteten på den enkelte tjeneste kan bli redusert ved foreslåtte endringer. Etatene advarer også mot svekkede fagmiljø, fragmentering, uklare styringslinjer og økende forskjeller dersom oppgaver flyttes uten tydelig rolle- og ansvarsavklaring, felles rutiner og god koordinering.

Samlet sett gir høringssvarene fra fagforeningene og forhandlingssammenslutningene støtte til at et økt omfang av oppgaver plassert i bydel kan øke nærhet til innbyggere, styrke tverrfaglig samarbeid og legge til rette for mer helhetlige brukerforløp, særlig innen helse, sosial og oppvekst. På noen områder uttrykkes det likevel bekymring for den foreslåtte oppgavefordelingen kan gi økte ulikheter mellom bydelene, svekkede og fragmenterte

fagmiljøer, tap av stordriftsfordeler og uklare ansvarslinjer. Fagforeningene er ikke samstemte i synet på om helsehusene, KAD, FRA og dag-/avlastningsplasser bør overføres til bydel:

- Fagforbundet mener sykehjem og helsehus bør tilbakeføres til bydelene, mens FRA bør forbli samlet.
- Norsk sykepleierforbund og Leger i samfunnsmedisin er kritiske til å flytte helsehus, KAD og FRA til bydelene.
- Vernetjenesten i Sykehjemsetaten uttrykker bekymring for personalmessige konsekvenser ved omorganisering av helsehus, dagsentre og avlastningsplasser.

Hovedinntrykket fra høringsvarene til de sentrale medvirkningsrådene har tro på at endret oppgavefordeling kan styrke koordinering, rolleavklaring og mer helhetlige innbyggerreiser, blant annet gjennom felles kriterier og standardiserte løsninger. Rådene er delte i synet på om helsehusene, KAD, FRA og dag-/avlastningsplasser bør overføres til bydel, og etterlyser grundigere konsekvensvurderinger av disse forslagene. Når det gjelder tjenester som tannlege og Ruter aldersvennlig transport argumenterer noen for at disse fortsatt bør være organisert sentralt, med hensyn til likebehandling, nødvendig kompetanse og forutsigbar tilgang.

Flere av høringsinstansene, deriblant rådene, øvrige kommunale virksomheter og en rekke bruker- og interesseorganisasjoner har sterke synspunkter på forslaget om å legge Rådgivningskontoret for syn og hørsel (RHS) til bydel og særlig dersom løsningen innebærer å dele miljøet på flere bydeler. Det uttrykkes bekymring for svekkelse av et lite og spesialisert fagmiljø og hvilke konsekvenser dette kan få for brukergruppen. Det uttrykkes også bekymring for økt avstand til tjenester, større ulikhet og fragmentering av fagmiljøer. Flere høringsinstanser foreslår å beholde Rådgivningskontoret for syn og hørsel i Helseetaten.

Eksterne samarbeidspartnere trekker frem innbyggerreisene for sårbare grupper som barn og unge, eldre med skrøpelig og innbyggere med utfordringer innen rus og psykiatri, så vel som kriminalitetsutfordringer. Det legges vekt på at ved overføring av flere oppgaver til bydelene blir det enklere for samarbeidspartnere å samarbeide med kommunen om et helhetlig tilbud for den enkelte innbygger. Nav fremholder imidlertid utfordringer knyttet til at de nye bydelenes Nav-kontor kan bli veldig store, med 300-550 ansatte, samt at innbyggernes tilgjengelighet til Nav kan bli svekket.

2.1.3. Byrådets vurdering knyttet til oppgavefordeling i lys av høringsinnspillene

Om måloppnåelse ved flytting av oppgaver

De tre målene bystyret har vedtatt har vært førende for byrådets vurderinger, er;

1. mer helhetlig, tilgjengelig og likeverdig tjenestetilbud,
2. gode og mer effektive tjenester,
3. styrket lokaldemokrati og økt mulighet for samfunnsutvikling i bydelene

Byrådet har merket seg at flertallet av bydelsutvalgene og bydelsadministrasjonene mener at byrådets høringsforslag ikke går langt nok i å overføre oppgaver til de nye bydelene, særlig ikke knyttet til mål 3 om styrket lokaldemokrati og økt mulighet for samfunnsutvikling. Byrådet vurderer at det er rom for å overføre flere oppgaver innen lokalsamfunnsutvikling og nærmiljø

enn opprinnelig foreslått. Byrådet vurderer også at det er rom for å gi bydelene mer påvirkningsmulighet på eget nærmiljø utover oppgaveoverføring. Dette er nærmere omtalt i kapittel 3.4 om styrking av nærmiljø, lokalsamfunnsutvikling og lokaldemokrati. Byrådet merker seg også at bydelsutvalgene og bydelsadministrasjonene i stort ønsker ansvar for flere oppgaver som kan legges til rette for mer helhetlige innbyggerreiser, herunder heldøgns korttidsopphold.

Byrådet har videre merket seg at flere av høringsinstansene, og spesielt etatene som har ansvaret for disse oppgavene i dag, argumenterer for at oppgaver bør forbli i en etat. Byrådet har tatt disse synspunktene med i vurderingene som ligger til grunn for sitt endelige forslag. Byrådet vurderer at selv om større grad av måloppnåelse til bydelsreformens mål 2 om mer effektive tjenester og driftseffektivitet kan oppnås ved å holde drift av parker, byrom, nærmiljøanlegg og idrettsanlegg sentralt, er en overføring av slike oppgaver viktig for å nå mål 3 om styrking av bydelenes samfunnsutvikling og lokaldemokrati. Byrådet vurderer også at selv om mål 1 om likeverdige tjenestetilbud eller mål 2 om større grad av driftseffektivitet innen den enkelte tjeneste kan oppnås for den enkelte oppgave innen helse-, omsorgs- og velferdssfeltet ved videreføring av en sentralisert organisering, er måloppnåelsen ved å samle flere tjenester i bydel større. Bydelene har en helhetlig tilnærming til innbyggernes behov og kan ved å få ansvar for flere tjenester, medvirke til et mer effektivt, treffsikkert og sammenhengende tjenestetilbud. Byrådet har fremmet at større grad av samordning mellom bydeler skal ivaretas i ny organisering. Byrådet mener det vil legges til rette for at tilbud som overføres til bydelene fortsatt vil være likeverdige på tvers av bydeler.

Flere av høringsinstansene har kommet med forslag til oppgaver som kan flyttes, ut over oppgavene som lå inne i byrådets høringsforslag. Enkelte av disse har byrådet har valgt å ikke følge, da de for eksempel ikke kan knyttes til noen av bydelsreformens mål. Enkelte oppgaver som er foreslått har også regulatoriske hindringer utenfor Oslo kommunes rammer. Samtidig har byrådet lyttet til bydelsutvalgenes tilbakemeldinger om at ikke nok ansvar, myndighet og innflytelse er foreslått overført til bydelene. Byrådet har derfor gjort nye vurderinger på oppgaver som kan overføres til bydelene.

Om ulike aktuelle driftsformer i ny bydelsorganisering

Flere av oppgavene som byrådet foreslår overført fra etatene til bydelene har driftsmodeller som ikke nødvendigvis er hensiktsmessige når oppgaven skal utføres av bydel. Det er flere prinsipielle modeller for drift som kan være aktuelle ved flytting av oppgaver til bydel, herunder:

- **Bestiller-utfører-modell:** Skiller tydelig mellom bestiller-rollen som ivaretar hva som skal leveres og utførerrollen som leverer tjenesten. Der drift av en tjeneste krever større ressurser som maskinparker eller det inngås driftsavtaler med private leverandører er en bestiller-utfører-modell aktuell. I en slik modell har bydelen det overordnede ansvaret for drift og vedlikehold, og får overført budsjettmidler for oppgaven. Selve driftsoppgaven bestilles og betales av bydel og utføres enten av en etat eller av en privat leverandør som en etat har inngått sentrale driftsavtaler med på vegne av bydelene. Etaten eller leverandøren har arbeidsgiveransvaret for de ansatte som utfører driftsoppgavene. En slik modell sikrer stordriftsfordeler og driftseffektivitet, samtidig som bydelen har ansvar og myndighet på området. Modellen benyttes i dag på flere områder innen helse og velferd,

eksempelvis innen drift av boliger for personer med funksjonsnedsettelse. Den er også aktuell for flere av oppgavene innen nærmiljø, eksempelvis parkdrift.

- **Samarbeid og drift etter forpliktende samarbeidsavtaler:** Der en tjeneste skal ytes til to eller flere bydeler kan en slik ordning være aktuell. Her inngås det en forpliktende avtale mellom to eller flere bydeler som utfører tjenesten sammen overfor alle innbyggere i bydelene som inngår avtalen. Modellen kan være aktuell for drift av f.eks. helsehus på kort og mellomlang sikt, men også Uteseksjonen. Driften finansieres ved at bydelene blir enige om økonomisk ansvarsfordeling seg imellom. Fordelen med en slik modell er at den skaper gjensidig og likeverdig forpliktende samarbeid og fordeler risiko. Formen er relativt lite brukt fra før i Oslo kommune og kan medføre behov for tydelige rolle- og ansvarsavklaringer, blant annet knyttet til plassering av arbeidsgiveransvaret.
- **Kjøp- og salgsmodell:** En kjøp-salgs-modell kan være et alternativ til samarbeidsavtalene som skissert ovenfor. Da vil ansvaret for driften av en tjeneste som skal ytes til to eller flere bydeler legges til en av bydelene. Øvrige bydeler kjøper tjenesten av driftsbydelen. Fordelen med modellen er at den er kjent for bydelene og kommunen har erfaring med utvikling og bruk av slike modeller, særlig innen helse og omsorg. En slik modell kan også gi forutsigbarhet i økonomi- og ressursbruk. Modellen kan imidlertid gi en ubalanse i ansvars- og risikofordeling, den kan også føre til mer byråkrati.
- **Vertsbydelmodell:** Denne modellen legger opp til en formalisert avtale om at en bydel utfører oppgaver på vegne av to eller flere bydeler. Der tjenestene er relativt spesialiserte, men hvor fordelene ved innbyggernærhet likevel tilsier en bydelsplassering, har kommunen god erfaring med en vertsbydelmodell. Modellen benyttes i dag blant annet for vaksinesenteret i Nydalen og Helsestasjon for kjønn og seksualitet. I denne modellen mottar bydelen et sentralt tilskudd som finansierer driften. Vertsbydelen vil ha arbeidsgiveransvaret for de ansatte. Fordelene ved en vertsbydelmodell er at den inngående kjennskapen til bydelene og øvrige tjenester der kommer tilbudet til gode. Bydelene ser bedre helheten i tjenestetilbudet for ulike innbyggergrupper. Når tjenesten legges til en bydel bygges også et fag- og kompetansemiljø som øvrige bydeler enkelt kan koble seg på og lære av, samtidig som tilbudet kan tilpasses og sees i sammenheng med det øvrige tilbudet som bydelene har. En vertsbydelmodell kan dermed skape mer robuste fagmiljøer og tjenester. Risiko kan være at koblingen til øvrige sentralt driftede tilbud kan bli mindre, og reduserte muligheter for påvirkning fra øvrige bydeler.

For flere av oppgavene vil det midlertid ikke være nødvendig å utvikle nye driftsmodeller. Oppgaven kan overføres i sin helhet til den bydelen den geografisk tilhører, eller fordeles på bydelene.

Om samling av korttids heldøgns opphold i bydelene

Byrådet vurderer at et hovedgrep i bydelsreformen er å samle korttids heldøgnsopphold i bydelene. Kortvarige heldøgnstjenester er i dag spredt på flere etater og organisatoriske enheter. Ved å samle kortvarige heldøgnstjenester og legge dem i bydel kan det legges til rette for raskere, smidigere og mer effektiv tilpasning av tjenestene etter behov. Det legges også til rette for en bedre kapasitetsutnyttelse, i samspill med hjemmebaserte tjenester og i tett samarbeid med sykehusene. I møte med en stadig økende eldrebefolkning anser byrådet dette som et svært viktig grep for å bedre og effektivisere tjenestetilbudet. Oslo kommune vil få en

spesielt kraftig vekst i antallet eldre rundt 2034/2035, som vi ikke er rustet for å møte med dagens organisering. Etter byrådet vurdering er det derfor nødvendig å overføre ansvaret for helsehus, avlastningsplasser, trygghetsplasser, Kommunal akutt døgnenhet og Forsterket Rehabilitering Aker til bydelene.

For Forsterket Rehabilitering Aker, er det byrådet ønske å beholde det sterke fagmiljøet som er opparbeidet og foreslår derfor at å beholde deler av FRA samlet som en sentral rådgivende og fagkoordinerende fagenhet for rehabilitering i Helseetaten. Rehabiliteringsmiljøene i helsehusene forsterkes ved å overføre øvrig personale fra FRA, slik at rehabiliteringsmiljøene samlet får et betydelig løft sammenlignet med i dag. God rehabilitering er avgjørende for at eldre og andre skal kunne bo trygt hjemme lenger, og få flere gode leveår. Byrådet vil også vurdere om det er noen av funksjonene i dagens fire helsehus som er så spesialiserte at det kan være hensiktsmessig å beholde dem som byovergripende tjenester under Sykehjemsetaten. Kommunal akutt døgnenhet sin leiekontrakt går ut i 2028. Det er derfor tidsmessig hensiktsmessig å se på dette tilbudet i lys av bydelsreformen.

På grunn av veksten i antall eldre, og ved en overføring av flere typer døgnbaserte korttidsopphold til bydel, vil det senest innen 2034/2035 bli behov for at det etableres ett hus for flere typer korttidsopphold i hver bydel. En slik samling kan på sikt være driftseffektiv, sikre et helhetlig tilbud og legge til rette for sterkere samarbeid og samhandling mellom bydelenes øvrige tjenester og også med sykehusene. Byrådet legger derfor allerede nå opp til en to-trinnsprosess der de fire helsehusene, KAD og FRA – i tråd med forbeholdet om at noen spesialiserte deler kan komme til å beholdes sentralt - overføres til bydelene 1. januar 2028.

Byrådet mål er at alle åtte bydeler har ett korttidshus hver innen 2034/2035. Huset kan ivareta alle typer korttidsopphold som bydelen og innbyggerne har behov for. Det samlede behovet for korttids plasser endres ikke nødvendigvis som følge av en samling av plassene i bydel. Byrådet vurderer derfor at dette vil være en omdisponering som ikke vil medføre økte kostnader sammenliknet med det som vil måtte opprettes av korttids plasser for å møte fremtidens behov med dagens organisering. Byrådet vurderer heller at det ved en samling kan legges til rette for mer hensiktsmessig drift av plassene og med det en reduksjon av behov for langtidsopphold, og kanskje også for korttids plasser.

I det følgende presenteres byrådet endelige vurderinger knyttet til oppgavefordelingen mellom bydelene og kommunen sentralt.

Oppgaver som byrådet etter ekstern høring fortsatt vil foreslå å overføre til bydel

I forslaget som gikk på ekstern høring høsten 2025 foreslo byrådet å flytte en rekke oppgaver til bydelene. I lys av høringsinnspillene og videre utredning mener byrådet fortsatt at oppgavene under bør overføres.

Helse og omsorg:

Som omtalt er høringsinstansene delt i sitt syn på byrådet forslag om å flytte enkelte oppgaver. Dette gjelder særlig spesialiserte, ressurskrevende og byovergripende oppgaver som helsehus, Kommunal akutt døgnenhet (KAD), Forsterket rehabilitering Aker (FRA) og

tannhelse. Byrådet har lest og overveid disse høringsinnspillene nøye, og gjort nye vurderinger av hvor oppgaven bør plasseres.

Med utgangspunkt i de tre målene for bydelsreformen og byrådets intensjon om å flytte ansvar for flere oppgaver nærmere innbyggerne, er byrådets konklusjon at disse oppgavene likevel bør flyttes til bydel. Dette gjelder særlig oppgavene knyttet til samling av kortvarige heldøgns plasser til bydel. Ved å beholde oppgavene sentralt kan driftseffektivitet oppnås innen tjenesten. Men ved å samle oppgavene til nye, større og faglig sterkere bydeler og på sikt også samlokalisere dem, kan store gevinster oppnås i hvordan bydelene kan bruke heldøgns plasser i samspill med øvrig tjenestetilbud og i samarbeid med spesialisthelsetjenesten. Byrådet vurderer derfor at det fortsatt er riktig å samle kortvarige heldøgns plasser i bydel, herunder helsehus, trygghets plasser, avlastnings plasser, Kommunal akutt døgnetenhet (KAD) og Forsterket rehabilitering Aker (FRA). En slik samling vil gi større total måloppnåelse ved at det legges til rette for et mer helhetlig tjenestetilbud. Byrådet vurderer også at det er hensiktsmessig å ha ett hus med døgnbaserte korttidsopphold i hver bydel som følge av forventet økning i antall eldre frem mot 2034/2035.

I denne sammenheng har byrådet også tatt inn bystyrets vedtak om å vurdere en tilsynsfunksjon for langtidshjem i forbindelse med bydelsreformen (behandlet i bystyret 29.01.25 i sak 11/25). Byrådet legger opp til at en ny tilsynsfunksjon skal utredes i fase 4 og hensynta endelig fordeling av de ulike heldøgnstjenestene som i dag ivaretas av Sykehjemsetaten.

Innen tannhelse er det byrådets vurdering at gevinstene ved å legge tjenestene til bydel er større enn ulempene. Munnhelse er tett knyttet til både somatisk og psykisk helse og bør inngå i en mer helhetlig oppfølging av innbyggerne enn i dag. Dagens organisatoriske skille gjør det utfordrende å sikre sammenhengende og koordinerte tjenesteløp, særlig for innbyggere med sammensatte behov. En overføring til bydel styrker muligheten for systematisk samhandling, tidligere behovsavklaring og bedre forebygging. Dette er særlig relevant for barn og unge, eldre med økt risiko for munnhelseproblemer og personer med rus- og psykiske helseutfordringer. Integrasjon med helsestasjon, hjemmebaserte tjenester, rehabilitering og øvrige tilbud i bydel vil gi mer helhetlige innbyggerløp, og større bydeler vil ha et mer robust fagmiljø for å ivareta tjenesten. Overføringen vil samtidig redusere sektorvise skiller og styrke lokal tjenesteutvikling.

Øvrige oppgaver innen helse og omsorg som byrådet i høringsnotatet høsten 2025 foreslo å overføre, vil byrådet også fortsatt foreslå at flyttes til bydel, med enkelte unntak. Se siste del av kapittel 2.1.3 for en oversikt.

Sosial, velferd og barnevern:

Byrådet foreslo høsten 2025 å overføre rollen som operativ bestiller innen sosial- og velferdsområdet til bydel, slik det i dag er innen helse- og omsorgsområdet. Overordnet bestiller, normalt en byrådsavdeling, er eier av behovet som skal dekkes. Operativ bestiller, hovedsakelig en etat eller bydel, er virksomheten som har ansvar for å dekke behovet som er identifisert. Flere høringsinstanser, som bydelsutvalgene i Sagene og Nordre Aker samt Velferdsetaten og Boligbygg har tatt til orde for at det ikke er hensiktsmessig å legge ansvar for rollen operativ bestiller for boliger innen rus og psykisk helse til bydelene nå. Byrådet

foreslår derfor at rollen som operativ bestiller for boliger innen rus og psykisk helse ikke overføres til bydel nå, men mener at ordningen gjennomgås senest 1. januar 2030.

Byrådet vurderer videre det som riktig å gå videre med å foreslå å legge drift av samtlige bo- og aktivitetstiltak for barn med nedsatt funksjonsevne, samt samtlige bo- og arbeidstiltak for voksne med nedsatt funksjonsevne til bydel. En slik samling fremstår som bedre for brukergruppene, samtidig som den vil redusere organisatorisk kompleksitet og gjøre bydelenes fagmiljøer innen området sterkere og mer samlet. En samling i bydel vil også gjøre det enklere å sikre et helhetlig og dermed mer effektivt tjenestetilbud for brukergruppen.

Byrådet ønsker også å gå videre med forslaget om å legge forvaltning av Ungbo og drift av Hasjavvenningsprogrammet til bydel av samme grunn. Det er samtidig naturlig å se forvaltningen av boligene i sammenheng med øvrig boligforvaltning, og byrådet vil gjøre en vurdering av dette i fase 4. Til slutt ønsker byrådet å gå videre med å samle kommunens deltakelse i rusFACT-teamene til bydel.

Nærmiljøutvikling:

Et av hovedmålene ved bydelsreformen er en styrking av samfunnsutviklingen og lokaldemokratiet i bydelene, herunder øke bydelenes påvirkning på eget nærmiljø. Byrådet har derfor i høringsforslaget høsten 2025 foreslått å flytte flere oppgaver knyttet til utvikling, drift og vedlikehold av parker, byrom, grøntområder, nærmiljøanlegg og øvrige uteområder til bydel.

Som omtalt ovenfor ønsker bydelsutvalgene ytterligere økt innflytelse over flere oppgaver knyttet til lokalsamfunnsutvikling generelt. På noen områder ønsker også bydelsutvalgene å få overført oppgaver knyttet mer spesifikt til nærmiljøutvikling. Av de foreslåtte oppgavene innenfor nærmiljøutvikling som kom frem i høringsnotatet, er det derfor gjort vurderinger av muligheten for å overføre oppgavene i større volum. Dette gjelder særlig parker, byrom, grøntområder og idrettsanlegg. Vurderingene er sammenfattet under.

Omtale av tiltak for å øke bydelenes innflytelse innen lokalsamfunnsutvikling og nærmiljøutvikling utover overføring av oppgaver er primært dekket i kapittel 3.4. I teksten under omtales midlertid tiltak som sikrer bydelenes innflytelse der selve oppgaven ikke legges til bydel, herunder trafiksikkerhetstiltak inkludert snarveistiltak og store park- og idrettsanlegg av nasjonal eller byomfattende karakter.

Parker, byrom og grøntområder (heretter anlegg) er en viktig del av nærmiljøet i bydelene og nært knyttet til bydelenes rolle som lokaldemokratisk arena. Bydelene har allerede i dag ansvar for 260 anlegg. Etter gjennomgangen av høringsinnspillene er det byrådets vurdering at større bydeler vil kunne overta ansvar for drift og forvaltning av betydelig flere parker, byrom og grøntområder enn de har i dag og flere enn opprinnelig foreslått i høringsnotatet høsten 2025. En overføring av ansvar til bydelene kan gi bedre mulighet for lokal tilpasning, tett oppfølging og helhetlig utvikling av uteområder som brukes daglig av bydelens innbyggere. Byrådet legger til grunn at det ikke er driftsoppgavene i seg selv som er hovedgrunnen til ønsket om at bydelene skal overta ansvaret for flere anlegg, men muligheten for å påvirke hvordan uterommene i bydelen er utformet.

Byrådet mener at med større og mer robuste bydeler, vil flere parkanlegg, byrom og grøntområder kunne overføres til bydelene enn i dag. Byrådet har utredet hvilke typer anlegg som egner seg for overføring til bydelene. Utredningen viser at mellom 40 og 60 prosent av anleggene i kommunen kan forvaltes av bydelene i sin helhet, som er betydelig flere anlegg enn foreslått i høringsnotatet høsten 2025. Dette innebærer at om lag 200 anlegg overføres fra Bymiljøetaten til bydelene. Hvilke konkrete parker, byrom og grøntområder som overføres vil avgjøres i fase 4.

Bydelene bestemmer selv hvordan egne parker forvaltes, herunder om de vil drifte egne anlegg i egen regi, gjennom egne driftskontrakter, eller gjennom en bestiller-utfører-modell byrådet vil etablere. Den nye bestiller-utfører-modellen gir bydelene mulighet til å bestille utførelse av drift- og forvaltningsoppgaver av Bymiljøetaten, gjennomført over etatens driftskontrakter, og med støtte fra etatens fagmiljøer. At bydelene får tilbud om en slik bestiller-utfører-modell bidrar til at bydelene kan velge det som er mest gunstig av egne kontrakter og utførelse av Bymiljøetaten, slik at de får mest mulig ut av sine budsjettmidler, og at de får større innflytelse på prioriteringer og hvilke tilbud som er tilgjengelige i sine nærområder.

For de gjenværende anleggene som fortsatt forvaltes av Bymiljøetaten i ny organisering, skal det utarbeides en beslutningsmodell i fase 4 der bydelene sikres større innflytelse på nyutvikling av anlegg samt på planer for oppgradering, installasjoner med mer (programmering). Målet med modellen er at bydelene gis reell medbestemmelse når det gjelder programmering, utvikling, utforming og vedlikehold av anlegg. Beslutningsmodellen kan gjennomføres uten å etablere nye administrative ledd, etter samme modell som den foreslåtte beslutningsmodellen for trafikksikkerhetstiltak. På denne måten vil mer midler kunne gå til tjenestene i stedet for administrasjon. Når det gjelder utvikling av anlegg, vil enkelte av disse komme som en konsekvens av rekkefølgebestemmelser i reguleringssaker og hvor det fremforhandles utbyggingsavtaler mellom kommunen og private utbyggere. Eierskap og fremtidig forvalteransvar avklares i planfasen. I dag overføres slike anlegg som hovedregel til Bymiljøetaten. I fase 4 i bydelsreformen vil det vurderes hvordan slike anlegg også kan overføres til bydelene, samt hvordan bydelene sikres medbestemmelse i anlegg som overdras til Bymiljøetaten.

Når det gjelder saksbehandling av arealer til arrangementer og servering har byrådet høsten 2025 foreslått at bydelenes ansvar for utleie utvides til å innebefatte også nye arealer som bydelene får ansvar for, herunder parker, byrom og grøntområder og tilsvarende. Bydelene bestemmer selv utleie av grunn de forvalter i dag. Leieinntekter tilfaller den som forvalter arealet. Sentrumsnære bydeler opplever stor etterspørsel etter utleie, blant annet til uteservering og større arrangementer. Bydelene i ytre by opplever mindre etterspørsel etter utleie, utenom enkelte mindre parker og torg.

Bydelene vil kunne ta en større lokal samfunnsutviklerrolle dersom de kan tilpasse saksbehandling og utleie av grunn de selv forvalter til lokale forhold. Det kan for eksempel være å legge til rette for lokale organisasjoner, kulturliv eller næringsliv man vet spiller en viktig rolle for andre strategiske innsatsområder. Det kan også eksempelvis være å stimulere til offentlige byromsaktiviteter som kan brukes strategisk til å motvirke kriminalitet. Økt ansvar til bydel som kan bruke sin lokalkunnskap, kan bidra til å oppnå mer effektive tjenester ved å ta i bruk alle gode krefter, og finne gode lokale tilpasninger.

Det er få innspill fra høringsinstansene som tilsier behov for revurdering av dette forslaget. Byrådet foreslår derfor at det i fase 4 utarbeides felles retningslinjer for saksbehandling og prissetting av utleie av offentlig grunn for alle kommunens virksomheter. Retningslinjene vil sikre bydelenes innflytelse på egen grunn, samtidig som de skal sikre samordning på tvers av bydeler og sentrale virksomheter. Retningslinjene må i tillegg legge til rette for at parker, uteområder og byrom blir tilgjengelig for ulike arrangementer også etter at bydelene har overtatt ansvaret for saksbehandlingen. Der parker og byrom forvaltes av kommunen sentralt skal bydelene som parken eller byrommet ligger i på samme måte kunne ha innflytelse på utleie.

Idrettsanlegg: Bydelene har allerede ansvar for en rekke fritidstilbud, samt et tett samarbeid med lokale lag og idrettsforeninger. I forslaget som byrådet sendte på høring høsten 2025 lå det forslag om at bydelene kunne overta ansvaret for mindre idrettsanlegg av typen lekeplass/tuftepark, basketball/tennisbane og skateanlegg. Med en styrking av bydelenes kompetanse innen nærmiljøutvikling i stort, vurderer byrådet at bydelene også kan få et større ansvar innen utvikling, drift og vedlikehold av idrettsanlegg enn opprinnelig foreslått. Byrådet vurderer også at bydelene kan overta ansvaret for driftsavtalene med lokale idrettslag for lokale idrettsanlegg. Byrådet vil i fase 4 utrede nøyaktig hvilke anlegg som overføres, med utgangspunkt i at de fleste overføres, med mindre de er av nasjonal eller byomfattende karakter, som Holmenkollen nasjonalanlegg, Jordal Amfi og Bislett stadion. I fase 4 vil det også bli vurdert om anlegg som er integrert i kommunens skoleanlegg skal inngå. Det vil legges opp til en bestiller-utfører-modell som skal utredes i fase 4. Treningstider for organisert idrett vil fortsatt fordeles av Oslo idrettskrets, for å sikre likeverdig tilgang på tvers av bydeler og idrettslag. Byrådets mulighet for å initiere nye idrettsanlegg må fortsatt sikres, og mekanismer for å oppnå dette vil ses på i fase 4.

Det er avgjørende at bydelene får tilgang til den kompetansen som er nødvendig for å ivareta de nye oppgavene innen parker, byrom, grøntområder, nærmiljøanlegg og idrettsanlegg. Det innebærer også at ansvaret for driftsavtaler med idrettslag overføres til bydelene.

Oppgaver som byrådet etter ny vurdering ikke lenger vil foreslå å overføre til bydel

Byrådet foreslo i sitt opprinnelige forslag å flytte ut oppgaver, som det gjennom høringsrunden og andre parallelle prosesser har blitt klart at ikke bør flyttes likevel.

Som omtalt i kapittel 2.1.1 er det gjort vurderinger på at det ikke er hensiktsmessig å overføre høyspesialiserte tilbud til personer med sammensatte, alvorlige og langvarige rusproblemer som Prindsen, LASSO – lavterskel substitusjonsbehandling eller spesialiserte botilbud innen psykisk helse og rus (Ljabruveien) til bydel. Det er ikke kommet frem vesentlige argumenter i høringsinnspillene som peker i retning av at de likevel bør overføres til bydel nå. Byrådet vurderer derfor at det er hensiktsmessig at oppgavene ikke overføres.

For Rådgivningskontoret for syn og hørsel, er hensynet til å beholde et sterkt og samlet fagmiljø blitt avgjørende, og byrådet foreslår derfor at miljøet forblir organisert i Helseetaten.

Oppgaver som byrådet etter ny vurdering ikke lenger vil foreslå overført fra bydel

Byrådet foreslo i sitt opprinnelige forslag også å sentralisere noen oppgaver fra bydel til kommunen sentralt. Videre utredning høsten 2025 har vist at det likevel ikke er hensiktsmessig å sentralisere disse oppgavene nå. Disse er omtalt nærmere i kapittel 2.1.1.

Oppgaver spilt inn av høringsinstanser som byrådet vurderer at kan overføres til bydel

Uteseksjonen: Velferdsetaten så vel som bydelsutvalgene i Frogner og Stovner samt bydelsadministrasjonene i Gamle Oslo, Sagene, St. Hanshaugen, Stovner og Søndre Nordstrand har gitt innspill på at Uteseksjonen med fordel kan legges til bydel. Uteseksjonen er kommunens oppsøkende tjeneste for sårbare barn og unge, samt voksne med sammensatte utfordringer knyttet til psykisk helse og rus, særlig i Oslo sentrum. Tjenesten spiller en viktig rolle i å identifisere behov, etablere kontakt og koble innbyggerne til riktige hjelpetjenester i bydelene. Over halvparten av personene tjenesten er i kontakt med er under 25 år, og en betydelig andel er mindreårige bosatt utenfor Oslo. Tjenesten samarbeider tett med bydelsutekontakter, barnevern, helse, politiet, Nav, nabokommuner og ideelle aktører.

De samme høringsinstansene understreker samtidig at det er viktig at Uteseksjonen fortsatt organiseres som et byomfattende tilbud, for å bevare kompetanse, fagmiljø og etablerte relasjoner. Byrådet anbefaler derfor at Uteseksjonen flyttes ut til én av eller begge sentrumsbydelene som får ansvar på vegne av alle bydeler. Den endelige organiseringen vil bli utredet i fase 4. Det er en forutsetning at tjenestens byomfattende mandat, tilstedeværelse i sentrum og beredskapsfunksjon videreføres, og at Uteseksjonen fortsatt fungerer som en ressurs for alle bydeler. At Uteseksjonen overføres til en sentrumsbydel, som allerede har gode kompetansemiljøer innen rus og psykisk helse, vil kunne bidra til et enda sterkere, samlet fagmiljø i sentrumsbydelen(e). Det er også en forutsetning at det utarbeides forpliktende samarbeidsavtaler mellom sentrumsbydelene som også omtaler Uteseksjonens arbeid.

Myndighet til å behandle klager på avslåtte søknader om dispensasjon fra kommuneplan og reguleringsplan, som i dag ligger i byutviklingsutvalget:

Enkeltvedtak som treffes etter plan- og bygningsloven kan påklages av parter og andre med rettslig klageinteresse til overordnet klageinstans, som er Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus (Statsforvalteren). De aller fleste klagesaker behandles av Plan- og bygningsetaten (PBE) og oversendes direkte til Statsforvalteren, dersom klagen ikke tas til følge. Noen klagesaker skal i dag via politisk behandling i byutviklingsutvalget etter innstilling fra byrådet, før eventuell videre oversendelse til Statsforvalteren. Byutviklingsutvalget (BYUV) er etter plan- og bygningsloven i dag tildelt myndighet til å endre/omgjøre og avgi uttalelse til klageinstansen på klage over:

- Avslåtte søknader om dispensasjon fra kommuneplan og reguleringsplan
- Innvilgede dispensasjonssøknader fra revidert reguleringsplan for småhusområder for Oslos ytre by for en periode på 18 måneder etter revidert reguleringsplans ikrafttredelse (småhusplanen)
- Vedtak om midlertidig forbud mot tiltak (MFT).

Hvor byutviklingsutvalget ikke tar en klage til følge, sendes saken videre til Statsforvalteren for en endelig overordnet klagesaksbehandling. Hvor byutviklingsutvalget tar en klage til følge sendes saken tilbake til Plan- og bygningsetaten for videre behandling. En mulig oppfølging av

byutviklingsutvalgets eventuelle endrede vedtak i dispensasjonssaker, er nye vedtak som kan påklages. Slike klager saksbehandles da av PBE og sendes direkte til Statsforvalteren.

Byrådet forslår utgangspunkt i at bydelenes fagkompetanse innen byutvikling og byggesaksprosesser styrkes når bydelene blir større. Krav til kompetanse innen nærmiljøutvikling er omtalt i kapittel 3.4. Byrådet vurderer at ved å stille krav om økt kompetanse og administrative ressurser vil det være mulig for bydelene å kunne overta behandling av klagesaker. Byrådet mener at dette kan styrke lokaldemokratiet. Det vises til at fire bydelsutvalg i høringen har uttalt et ønske om overføring av slike oppgaver.

Byrådet anerkjenner samtidig at klagesaksbehandling stiller høye krav til juridisk og faglig kompetanse. Klagesaksbehandlingen er regelstyrt og i behandlingen skal det vurderes om vedtaket som er påklaget er korrekt, basert på regelverkets krav. I saker der det er lite rom for politisk skjønn, er det videre avgjørende å sikre en høy grad av likebehandling.

Byrådet vil i fase 4 utrede hvordan de klagesakene som gjelder avslag på søknad om dispensasjon fra kommune- og reguleringsplan, som i dag behandles i byutviklingsutvalget, skal overføres fra byutviklingsutvalget til bydelsutvalgene. Det må blant annet avklares hvordan en modell med administrativ tilrettelegging og samhandling mellom de nye bydelene og Plan- og bygningsetatene kan innrettes. En forutsetning for overføring er at det utformes en rolle- og ansvarsfordeling mellom Plan- og bygningsetaten og bydelsadministrasjonene som blant annet sikrer tilstrekkelig kvalitet og konsistens i saksforberedelsen av klagesakene både i forkant av og under bydelsutvalgenes behandling, og den etterfølgende oppfølging. Videre at både bydelene og Plan- og bygningsetaten har nødvendige ressurser. Dette vil inngå som del av den videre utredningen.

Byrådet vurderer det ikke som hensiktsmessig å foreslå overføring av byutviklingsutvalgets klagesaksbehandling vedrørende vedtak om midlertidig forbud mot tiltak (MFT), da dette er saker med nær tilknytning til planprosesser, hvor eventuelle senere planforslag skal til behandling i byutviklingsutvalget før vedtak i bystyret, eller til vedtak i byutviklingsutvalget i henhold til delegert myndighet om det. Det er saker som kan være komplekse, og årlig som regel svært få.

Byrådet vurderer det heller ikke som hensiktsmessig å endre gjeldende tildelte myndighet til byutviklingsutvalget hva gjelder klagebehandling av saker som omhandler Marka, regulerte grøntområder og strandsonen. Det samme gjelder gitte dispensasjoner fra småhusplanen i en periode på 18 måneder etter at den trer i kraft. Byrådet legger til grunn at dette er en særskilt ønsket myndighetstildeling for en tidsavgrenset periode, grunnet i å gi byutviklingsutvalget en samlet innsikt i hvordan bystyrets reviderte småhusplan virker, med hensyn til innvilgede dispensasjoner. Byrådet foreslår midlertid at dette vurderes endelig i fase 4, når mer innsikt foreligger.

Utvalgte oppgaver spilt inn av høringsinstansene som byrådet vurderer at ikke bør overføres til bydel

Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) for barn 0-6 år: 14 av 15 bydelsadministrasjoner, åtte bydelsutvalg, samt et felles hørings svar fra alle de 15 bydelsdirektørene mener at ansvaret fra PPT for barn 0-6 år bør flyttes fra Utdanningsetaten til bydel. Samtidig mener

Utdanningsetaten, Utdanningsforbundet og Samfunnsviterne at PPT bør beholdes samlet i Utdanningsetaten.

Spesialpedagogisk hjelp til barn i alderen 0-6 år gis til barn med behov for tidlig støtte i utvikling og læring. Bydelene har i dag ansvar for vedtak, gjennomføring og finansiering av den spesialpedagogiske hjelpen, mens PPT, som er organisert under Utdanningsetaten, har ansvar for sakkyndigvurderinger. PPT skal også bistå barnehagene i arbeidet med kompetanse- og organisasjonsutvikling for å tilrettelegge barnehagetilbudet for barn med særlige behov.

Høringsinstansene som ønsker å flytte oppgaven ut til bydel fremmer at ansvarsfordelingen mellom PPT og bydel når det gjelder sakkyndig vurdering, vedtak, gjennomføring og tilhørende økonomisk ansvar fremstår som uklar og med lang tjenestevei for innbygger, og at de sakkyndige vurderingene i praksis medfører en stor økonomisk forpliktelse som bydelene ikke har reell påvirkning på. Det fremheves også at en organisering av PPT for barn 0-6 år under bydel vil ha stor betydning for muligheten til å kontrollere kostnadsvekst og for å vri tjenestene mot mer forebygging og tidlig innsats. De mener i tillegg at det er krevende å se tiltakene som PPT foreslår i en større helhet der bydelens øvrige tjenestetilbud til barnet og familien sees i sammenheng med det spesialpedagogiske tilbudet i barnehagen.

Byrådet anerkjenner bydelenes utfordringer og ser at samhandlingen mellom PPT og bydel ikke har fungert optimalt. Nasjonalt tilsyn har også avdekket mangler i bydelene, og at det ikke gis likeverdig tilbud på tvers av bydelene.

Byrådet ønsker å sikre god dialog og samhandling mellom etat og bydel i forbindelse med utarbeidelsen av de sakkyndige vurderingene slik at den spesialpedagogiske hjelpen sees i sammenheng med bydelens øvrige tilbud og tiltak. For å bedre samhandlingen, er det nylig innført flere tiltak, og det pågår utviklingsarbeid for å forbedre samhandlingen ytterligere. PPT og bydelene har sammen utarbeidet «Retningslinjer for spesialpedagogisk handlingsløype på barnehageområdet», som har vært forpliktende både for Utdanningsetaten/PPT og bydelene siden oktober 2025. Retningslinjene klargjør roller og legger blant annet opp til jevnlig dialog mellom PPT, bydel/fagsenter, barnehage og foresatte i løpet av utredningsfasen, samt en felles evaluering av tiltak etter 6-12 måneder. Det tas sikte på å innhente erfaringer fra bruk av retningslinjene høsten 2026. Kunnskapen skal brukes til å vurdere behov for endringer i retningslinjene.

I tillegg utarbeides det nå en Oslostandard for samarbeid og samordning av tjenester til det beste for barn, unge og deres familier. I løpet av våren 2026 skal byrådet også legge frem en strategi for individuelt tilrettelagt opplæring (ITO, tidligere spesialundervisning), hvor utfordringer i samhandling mellom PPT, bydelens tjenester, spesialisthelsetjenesten og skole er en sentral problemstilling.

Byrådet ser også at en sentral organisering av et samlet fagmiljø for PPT i Utdanningsetaten, har noen fordeler. Det legger blant annet til rette for at kommunen kan se utdanningsløpet under ett, og en anbefaling fra et fagmiljø adskilt fra bydel og barnehageeier bidrar til en helhetlig praksis og likeverdige tjenester for målgruppen.

I lys av dette anser byrådet at det er to alternativer, der det ene er å overføre PPT for barnehage til bydelene nå, før effekten av de allerede iverksatte tiltakene er kartlagt. Det

andre alternativet er å følge opp og vurdere allerede igangsatte tiltak over en periode som også strekker seg inn i ny bydelsorganisering og beslutte at en ny vurdering skal gjøres senest innen 1. januar 2030, to år etter innføring av bydelsreformen.

Byrådets forslag er, på bakgrunn av pågående utviklingsarbeid og iverksatte tiltak, at nåværende organisering opprettholdes. Byrådet vil se effekten av tiltakene og vurdere om spesialpedagogisk handlingsløype virker etter intensjonen innen 1. januar 2030 og om det er behov for å revurdere beslutningen om organisering.

Operativ bestiller på barnehageområdet: For å sikre et organisatorisk skille mellom overordnet og operativ bestiller, ble ansvaret for operativ bestiller på barnehageområdet flyttet fra byrådsavdeling for utdanning til Utdanningsetaten i 2025. Fra januar 2026 ble myndighetsoppgaver på barnehageområdet, herunder ansvaret for det samordnede barnehageopptaket, flyttet fra bydelene til Utdanningsetaten. Det er bydelene som drifter barnehagene og bydelsutvalgene, eller eventuelt bystyret, som kan vedta å legge ned barnehager.

Dagens organisering innebærer at fullmakten til å etablere og avvikle barnehager er delt, noe som kan gi utfordringer for en samlet dimensjonering av barnehagetilbudet. Hvis bydelene blir større kan de få bedre forutsetninger for å kunne løse oppgaver som operativ bestiller. Samtidig kan en overføring av rollen som operativ bestiller til bydelene få konsekvenser for barnehageopptaket og kommunens mulighet til å planlegge helhetlig på tvers av bydeler.

Byrådet la i mars 2026 frem en strategi for barnehagebygg. I denne framgår det at dersom bydelsreformen vedtas og iverksettes, vil byrådet utrede om de nye bydelene skal få et helhetlig ansvar for planlegging, dimensjonering, kapasitetsutnyttelse og avvikling av barnehageplasser samt overta ansvaret for vedlikehold av utearealer i kommunale barnehager. Utredningen skal vurdere risikoer og konsekvenser knyttet til blant annet delt fullmakt, overkapasitet, dagens husleiekompensasjonsordning samt helhetlig planlegging, utvikling og opptak til byens barnehager. Byrådet foreslår at dagens organisering gjennomgås innen 1. januar 2030, to år etter innføring av bydelsreformen.

Grunnskole: Flere bydelsutvalg ytrer ønske om et tettere og mer helhetlig samarbeid med grunnskolene i bydelen. Bydelsutvalgene i blant annet Søndre Nordstrand og Alna tar til orde for at grunnskolen overføres til bydelene i sin helhet. Bydelsutvalget i Gamle Oslo tar til orde for at bydelsutvalget skal være mer involvert, blant annet i forbindelse med ansettelse av rektorer og ha mer innflytelse på prioriteringer og investeringer i drift, vedlikehold og oppgraderinger av skolebyggene i bydelen. Det tas også til orde for at inndelingen av grunnskolegruppene bør samsvare med bydelsinndelingen. Bydelenes innspill begrunnes med at det er behov for å legge bedre til rette for et tettere samarbeid mellom grunnskolen og bydelenes tjenester, særlig for sårbare barn og unge. Byrådet vurderer at det er behov for å iverksette tiltak som legger bedre til rette for en tettere samhandling, og vil jobbe videre med dette i fase 4. Dette må også sees i sammenheng med det pågående utviklingsarbeidet knyttet til oppvekstreformen og ungt utenforskap, som blant annet handler om bedre strukturer for samarbeid mellom ulike tjenester til barn og unge.

Trafikksikkerhetstiltak: Innen prioritering av trafikksikkerhetstiltak fremmer bydelsutvalgene et ønske om å overta mer ansvar enn byrådet foreslo i høringsnotatet høsten 2025,

eksempelvis for plassering av fartshumper og sikring av skoleveier. Utførelsen av trafiksikkerhetsarbeidet er tett knyttet til rollen som vei- og skiltmyndighet. Denne myndigheten er delegert til Bymiljøetaten fra Statens vegvesen under forutsetning av at:

- etaten har personell med nødvendig kompetanse, og at det foretas helhetlige løsninger som er i overensstemmelse med skiltnormalenes bestemmelser, jf. skiltforskriften § 35
- det er ett organ/etat i kommunen som ivaretar ansvaret for vedtak for trafikkreguleringer (skilting og oppmerking) på kommunalt veinett

Siden myndigheten ikke kan delegeres videre til bydelene i den grad bydelene ønsker, foreslår byrådet å utvikle en modell for mer forpliktende involvering av bydelsutvalgene i medvirknings- og beslutningsprosessen for de lokale, årlige forbedringstiltakene på eksisterende infrastruktur. En ny modell skal sikre at bydelsutvalgene i større grad enn i dag kan prioritere hvilke trafiksikkerhetstiltak som skal gjennomføres i bydelen kommende sesong. Dette gjelder i hovedsak trafiksikkerhetstiltak som lar seg vurdere, planlegge, prosjektere og etablere i løpet av ett år. Innlemmet i slike lokale trafiksikkerhetstiltak er snarveistiltak. Snarveier er mindre gangstier og passasjer som gående kan benytte mellom veier og fortau samt gjennom bebyggelse.

Regulering av korttidsleie bolig: Det vil i fase 4 vurderes hvordan bydelene kan få større innflytelse over lokal regulering av korttidsutleie. Regjeringen har varslet endringer på området. Derfor må en vurdering av bydelenes innvirkning på korttidsleie skje i etterkant av at ny veileder og eventuelle endringer i plan- og bygningsloven er lagt frem.

Ytterligere oppgaver som byrådet, etter nærmere vurdering, foreslår overført til bydel

Siden høringsnotatet ble sendt ut høsten 2025 har byrådet gjort ytterligere utredninger og vurderinger av oppgaver som kan overføres til bydel.

Dette gjelder særlig oppgaver knyttet til lokalsamfunns- og lokaldemokratiutvikling i bydelene. Undre følger en oversikt over disse oppgavene. Oppgavene er nærmere beskrevet med vurdering av risiko og måloppnåelse i kapittel 2 og 3 i vedlegg 4.

Kulturskolen: Kulturskolen er et tilbud som gir alle barn og unge tilgang til kulturundervisning. Ved å legge ansvaret for kulturskoletilbudet til bydelene kan tilbudet i større grad enn i dag tilpasses lokal etterspørsel og øvrig kultur- og fritidstilbud i bydelen. Kulturskolens oppdrag er nedfelt i opplæringsloven, som sier at kommunen skal legge til rette for at elevene får delta i ulike aktiviteter der de får lære, oppleve, skape og formidle kulturelle og kunstneriske uttrykk i et trygt og godt skolemiljø.

Byrådet vurderer at ansvar for kulturskoletilbudet kan flyttes helt eller delvis til bydelene, og vil sikre at det gjøres på en måte som vil ivareta et likeverdig tilbud for alle barn og unge i hele Oslo. Et bydelsvis ansvar, kan gjøre det enklere å se kulturskolens tilbud i sammenheng med fritidsklubber og frivillige kulturaktører. Dette kan bidra til bedre rekruttering og økt deltakelse fra innbyggergrupper som der tilbudet ikke når tilstrekkelig ut i dag. Videre forutsettes at dette vil gi en mer helhetlig tilnærming til barn og unges oppvekstmiljø, øke tilgjengeligheten og styrke muligheten til å koble kulturundervisning til forebyggende arbeid og innsats mot ungt utenforskap.

Kulturskolens tilbud skal være tilgjengelig for alle barn og unge i hele Oslo, uavhengig av bydelstilørighet. For byomfattende tilbud, og for bruk og fordeling av faglige ressurser innen enkelte fagfelt, vil bydelene måtte samarbeide og koordinere seg imellom. I fase 4 vil det utredes konkret hvordan dette rent praktisk kan gjøres. Et mulig første skritt for full overføring av kulturskolen til bydelene, kan være at de nye bydelene overtar ansvaret for kulturskoletilbudet i sin bydel og får midler til å bestille tilbudet fra Oslo kulturskole eller private aktører. Bydelene vil da kunne velge hvilke undervisningstilbud bydelen skal ha, hvor de skal lokaliseres og se tilbudene i sammenheng med andre lokale fritidsaktiviteter og kulturtilbud.

Bruk av lokale bibliotek utenom ordinær åpningstid: Deichman er i dag organisert som én byovergripende tjeneste, med lokalbibliotek spredt over hele byen og ett hovedbibliotek. Bibliotekene har stor betydning for lokalbefolkningen og engasjerer bredt i nærmiljøene. Bibliotekene har stadig økende besøks- og utlånstall, men også med økende grad av samarbeid mellom lokalbiblioteket og den enkelte bydel. Det må sikres fortsatt høy kvalitet og bibliotekfaglige kompetansemiljøer innenfor Deichman som fagetat, samtidig som potensialet for sambruk og samarbeid mellom bydel og bibliotek bør styrkes.

Byrådet ønsker at bydelene skal få en større innflytelse på bibliotekene lokalt gjennom et mer strukturert samarbeid med Deichman. Bydelsutvalgene i Frogner og Gamle Oslo har også tatt til orde for en slik tettere integrering. I tillegg har Deichmann selv tatt til orde for tettere kontakt mellom bydel og biblioteker i sitt høringssvar. Byrådet foreslår derfor å etablere en forpliktende struktur som setter bibliotektilbudet og bydelenes tjenester mer i sammenheng. Strukturen skal innebefatte at bydelene sammen med Deichmann skal sørge for et godt tilbud i lokalbiblioteklokalene utenom ordinær åpningstid. Dagens bruk av biblioteket i meråpentid blir ikke innskrenket. Formålet er å legge til rette for tettere samarbeid med bydelenes omfattende fritidstilbud og biblioteket som møteplass for barn og unge, frivillige aktører mv. I tillegg vil dette kunne bidra til å styrke bibliotekene som lokale arenaer for læring, inkludering og kultur.

I neste fase av reformarbeidet vil det utredes hvordan samarbeidsavtaler mellom bydelene og Deichman bør se ut, for å i størst mulig grad sikre et likeverdig tilbud i hele byen.

Ansvar for kultur- og idrettstilskudd: Bydelene står tettest på innbyggerne og har allerede ansvar for en rekke fritids- og aktivitetstilbud. Denne nærheten gir gode forutsetninger for å vurdere lokale behov og prioritere tiltak som treffer ulike grupper i befolkningen på en målrettet måte.

Etter byrådets vurdering kan en overføring av enkelte kommunale tilskuddsordninger til bydelene bidra til økt treffsikkerhet og bedre sammenheng mellom finansiering og faktiske behov i lokalsamfunnene. Dette legger til rette for mer helhetlig styring, bedre samordning av tilbud og mer effektiv bruk av offentlige midler.

For fortsatt å kunne støtte kultur- og idrettstiltak som er byomfattende, vurderer byrådet at deler av kultur- og idrettstilskuddet beholdes sentralt. Det skal utredes nærmere i neste fase hvordan endringen skal iverksettes på en god måte, inkludert fordeling mellom bydeler og hvordan unngå utilsiktede konsekvenser.

Fastsettelse av takster for beboerparkering: Byrådet foreslår å gi bydelene ansvaret for fastsettelse av takster og disponering av inntekter for beboerparkering, i de bydelene der bydelsutvalget har vedtatt beboerparkering. Bydelsutvalgene har i dag ansvaret for å fastsette hvilke gater som skal omfattes av beboerparkering, og vil med dette gis adgang til å også fastsette takster og disponere inntekter for beboerparkering innenfor et intervall fastsatt av kommunen sentralt. Dette gir rom for lokale tilpasninger, samtidig som det sikrer forutsigbarhet og en relativ likebehandling på tvers av byen.

Det kan være behov for avklaringer når det gjelder saks- og klagebehandling, tilpasning av IKT-systemer og betalingsløsninger som følge av endringen. Byrådet vil derfor i fase 4 gjøre nærmere vurderinger om tilpasningsbehov som følge av at bydelene får muligheten til å fastsette egne takster. I fase 4 vil det også vurderes hvorvidt et definert minimumsbeløp som Bymiljøetaten trenger for drift av beboerparkeringsordningen skal trekkes fra midlene bydelene disponerer, og i så fall hva slags modell som skal ligge til grunn for dette.

Utstedelse av HC-kort: HC-kort kan utstedes til mennesker med varige forflytningsutfordringer og som ikke kan løse sitt behov på andre måter. Kommunen mottar om lag 2 700 slike søknader pr. år. Bydelene har i dag både kompetanse og ansvar for disse områdene, og har en helhetlig forståelse for behovene hos og tjenestetilbudet for målgruppen. Når de samme bydelene som har ansvar for de fleste øvrige tjenester for målgruppen også kan vurdere behovet for HC-kort, blir vurderingene mer helhetlige og bedre tilpasset den enkeltes situasjon. En overføring av ansvaret for HC-kort kan gi kortere beslutningsveier og færre ulike møtepunkter mellom innbygger og kommune. Dette gjør det lettere å sikre gode, forståelige og tilgjengelige tjenester for dem ordningen er ment for.

Byrådet vurderer derfor at bydelene bør overta oppgaven med myndighetsutøvelse, saksbehandling samt klagebehandling knyttet til utstedelse av HC-kort.

Om hvorfor byrådet velger å foreslå vedtak om at ytterligere oppgaver overføres til bydelene

For flere av oppgavene som er spilt inn av høringsinstansene, og for oppgavene som byrådet selv foreslår å overføre etter nærmere vurdering, legger også byrådet opp til at oppgavene overføres fra 1. januar 2028. Det er gjort innledende vurderinger knyttet til overføringen av disse oppgavene i byrådsavdelingene og i de berørte etatene. Disse er vedlagt saken i vedlegg 9. Byrådet anser at vurderingene som er gjort gir et tilstrekkelig grunnlag for å treffe en prinsippbeslutning om at oppgavene utredes videre og overføres bydelene 1. januar 2028, gitt at utredningsarbeidet ikke avdekker tungtveiende forhold som taler imot dette. Dersom slike tungtveiende forhold avdekkes, kommer byrådet tilbake til bystyret på egnet måte. Byrådet vil også holde bystyret orientert om utredningsarbeidet og arbeidet med å overføre disse oppgavene.

Følgende hensyn har vært vektlagt i denne vurderingen:

- Tidsaspektet knyttet til å kunne gjennomføre en helhetlig reform fra 1. januar 2028
- Nominasjonsprosessene til de nye bydelsutvalgene, hvor representanter som stiller til valg bør vite hvilke oppgaver de i fremtiden skal ha ansvar for

- Høringssvarene fra bydelene som tydelig viser at omfanget av oppgaver og tiltak i byråds opprinnelige forslag ikke var tilstrekkelig til å styrke bydelenes rolle
- Forutsigbarhet med tanke på hvilke oppgaver de nye bydelene skal få ansvar for og planlegge overtakelsen av
- Forutsigbarhet for alle ansatte som er direkte berørt og belastningen det vil kunne innebære å vente på ytterligere utredning og politisk behandling

Utredningsarbeidet i fase 4 vil innrettes slik at utredningsinstruksen følges, og vil omfatte risikovurderinger, konsekvensvurderinger og kost-nytte-analyser. Både bydeler og aktuelle etater, de ansattes organisasjoner og vernetjenesten vil medvirke i den videre utredningen. Den videre utredningen som skal gjennomføres i fase 4 er nærmere beskrevet i kapittel 5 om videre prosess.

Oppsummering- oppgavene som byrådet vil overføre til bydelene

Tabellen nedenfor oppsummerer oppgaver som var en del av høringen høsten 2025 som byrådet foreslår å overføre til bydelene, med vurdering av måloppnåelse ved overføring av oppgaven. Oppgavene med vurdering av risiko og måloppnåelse er nærmere beskrevet i vedlegg 4.

Oppgave		Mål 1 Mer helhetlig, tilgjengelig og likeverdig tjeneste- tilbud	Mål 2 Gode og mer effektive tjenester	Mål 3 Styrket lokaldemokr ati og økt mulighet for samfunns- utvikling
a)	Helsehus, avlastningsplasser og trygghetsplasser som i dag ligger i Sykehjemsetaten	Svært positiv	Svært positiv	Noe positiv
b)	Øvrige kortere heldøgnsopphold som Kommunal akutt døgnenhet (KAD) og Forsterket Rehabilitering Aker (FRA) som i dag ligger i Helseetaten	Svært positiv	Svært positiv	Noe positiv
c)	Tannhelsetjenesten som i dag ligger i Helseetaten	Svært positiv	Noe negativ	Nøytral
d)	Dagsentertilbudet som i dag ligger i Sykehjemsetaten	Svært positiv	Svært positiv	Noe positiv
e)	Forvaltning av avtalefysioterapeuthjemler/-avtaler som i dag ligger i Helseetaten	Svært positiv	Svært positiv	Nøytral
f)	Drift av bo- og avlastningstiltak for barn med nedsatt funksjonsevne (BOA) som i dag ligger i Barne- og familieetaten	Svært positiv	Svært positiv	Nøytral
g)	Drift av bo- og aktivitetstiltak for voksne med nedsatt funksjonsevne som i dag ligger i Velferdsetaten	Svært positiv	Svært positiv	Nøytral
h)	Forvaltning av Ungbo og tilhørende boliger	Svært positiv	Svært positiv	Noe positiv

i)	RusFACT – de delene som i dag ligger i Velferdsetaten	Svært positiv	Svært positiv	Nøytral
j)	Hasjavvenningsprogrammet	Svært positiv	Svært positiv	Nøytral
k)	Rollen som operativ bestiller på boligområdet, med unntak av boliger innen rus og psykisk helse (ROP)	Noe positiv	Noe positiv	Noe negativ
m)	Forvaltning, drift, vedlikehold og oppgradering av flere parker, byrom og grøntområder	Noe positiv	Nøytral	Svært positiv
n)	Nærmiljøanlegg og idrettsanlegg med unntak av bad og større byovergripende eller nasjonale anlegg	Svært positiv	Noe negativ	Svært positiv

Tabell 1: Målvurdering av oppgaver som var del av høringen høsten 2025

I tabellen nedenfor synliggjøres hvilke **ytterligere** oppgaver som byrådet foreslår å overføre til bydelene fra 1. januar 2028, gitt at utredningsarbeidet ikke avdekker tungtveiende forhold som taler imot dette.

Også her synliggjøres grad av måloppnåelse ved flytting av oppgaven:

Oppgave	Mål 1	Mål 2	Mål 3
	Mer helhetlig, tilgjengelig og likeverdig tjenestetilbud	Gode og mer effektive tjenester	Styrket lokaldemokrati og økt mulighet for samfunnsutvikling
a) Kulturskolen som i dag ligger i Kulturetaten	Noe positiv	Noe negativ	Svært positiv
b) Uteseksjonen som i dag ligger i Velferdsetaten	Svært positiv	Svært positiv	Noe positiv
c) Myndighet til å behandle klage på avslåtte søknader om dispensasjon fra kommuneplan og reguleringsplan, som i dag ligger hos byutviklingsutvalget	Noe negativ	Noe negativ	Svært positiv
d) Ansvar for lokale kultur- og idrettstilskudd som i dag ligger i Kulturetaten og Bymiljøetaten	Noe positiv	Nøytral	Svært positiv
e) Fastsettelse av takster for beboerparkering	Noe negativ	Noe negativ	Svært positiv
f) Utstedelse av HC-kort som i dag ligger i Bymiljøetaten	Svært positiv	Svært positiv	Noe positiv
g) Større idrettsanlegg, med unntak av større byovergripende eller nasjonale anlegg samt bad	Noe positiv	Noe negativ	Svært positiv

Tabell 2: Målvurdering ytterligere oppgaver som byrådet foreslår å overføre til bydel etter høring

Innen følgende oppgaver som bydelene ikke får overført ansvaret for skal retningslinjer og/eller bedre samarbeidsstrukturer som fanger opp lokale behov og hensyn og gir bydelene større innflytelse utarbeides:

1. Prioritering av lokale trafikksikkerhetstiltak, herunder snarveistiltak
2. Utvikling, drift og vedlikehold av parker, byrom, grøntanlegg, nærmiljøanlegg og idrettsanlegg som ikke legges til bydel
3. Større plan- og byggesaksprosesser som vedgår bydelen
4. Bruk av lokale bibliotek utenom ordinær åpningstid
5. Samarbeid mellom bydelene og pedagogisk- psykologisk- tjenestene (PPT) for barn i alderen 0-6 år
6. Samarbeid mellom bydelene og grunnskolene som ligger i bydelen

3. FORSLAG TIL TILTAK SOM UNDERBYGGER MÅLSETTINGENE FOR FREMTIDIG ORGANISERING

I rapporten *Fremtidig organisering av Oslo kommune* (vedlegg 3) drøftes også en rekke tiltak som vil kunne bidra til at målene for kommunens fremtidige organisering kan oppnås. Tiltakene er omtalt som svar på utfordringsområdene som er avdekket, ut over endring i oppgavefordeling og organiseringen av bydelene. Flere av tiltakene adresserer også samfunnsflokene i kommuneplanens samfunnsdel. Dette er tiltak som ikke nødvendigvis krever bystyrets beslutning, men som likevel er viktige i det videre arbeidet med en bydelsreform. Flere av høringsinstansene har pekt på behovet for å integrere disse tiltakene i reformforslaget allerede nå. Det påpekes at kraften i reformen ikke må isoleres til organisatoriske endringer og at måten reformen gjennomføres på vil ha stor betydning for hvilke gevinster det er mulig å hente ut.

3.1. Bydelenes og etatenes rolle i ny organisering

Utredningsarbeidet i bydelsreformen peker i retning av at det også må foretas endring i bydelenes, etatenes og foretakenes roller overfor bydelene, slik disse forstås og praktiseres i dag, for å nå vedtatte mål og prinsipper for fremtidig organisering. Byrådet foreslo i høringsnotatet høsten 2025 at dette må utredes nærmere i de videre fasene av bydelsreformen. I den eksterne høringen etterspurte også flere av bydelsutvalgene en ny og tydeligere beskrivelse av hva etatenes og foretakenes rolle skal være overfor bydelene i ny organisering. Det samme gjør flere av kommunens virksomheter. De fremhever behov for at de nye rollene defineres klarere og at det kommer sentrale føringer på dette området. Bydelsutvalgene etterlyser også en tydeliggjøring av etatenes understøttende rolle, som tjenesteleverandør til bydelene.

I byrådets forslag til oppgavefordeling vil flere av tjenestene som i dag leveres av etatene overføres til bydelene, og etatenes rolle som tjenesteprodusent bli mindre. Samtidig vil bydelene også få mer innflytelse på flere oppgaver som etatene fremdeles skal ha ansvar for. Bydelene vil i enda større grad enn i dag få et helhetsblikk på tjenestene som innbyggerne mottar, særlig innen oppvekst, helse og omsorg, sosiale tjenester og velferd. Samtidig som flere av de oppgavene som blir værende i etatene vil kunne være relevante virkemidler for bydelene i rollen som lokalsamfunnsutvikler. Når bydelenes påvirkning og reelle

beslutningsmyndighet innen lokalsamfunnsutvikling styrkes og bydelene også får større helhetsblikk på egen rolle som lokalsamfunnsutvikler, vil dette endre rolle- og ansvarsfordelingen mellom bydel og etat innen området.

Med dette som utgangspunkt er det byrådets vurdering at etatenes rolle vil trekkes mer i retning av å være tjenesteleverandør for bydelene. Samtidig vil det fortsatt være behov for en koordinering mellom bydelene som sikrer den samordningen i tjenesteutvikling- og utførelse som det legges opp til i bydelsreformen. Da vil etatene kunne ha en viktig understøttende rolle som fasilitator for felles fag- og kvalitetsutvikling på tvers av bydelene. Flere etater har denne rollen i dag, mens den andre steder ikke er etablert, dette gjelder blant annet innen barnehageområdet. Byrådet vil legge opp til at bydelenes og etatenes rolle utredes og fastsettes nærmere i neste fase.

3.2. Samordning og styring av bydeler i ny bydelsorganisering

På bakgrunn av utfordringsbildet som utredningsarbeidet har synliggjort foreslo byrådet i høringsnotatet høsten 2025 en større grad av samordning på tvers av bydeler i ny organisering. Dette gjelder både i bydelenes tjenestekjeder og i intern organisering, inkludert avdelings- og seksjonsstruktur og arbeidsprosesser. En større grad av samordning vil gjøre det enklere for innbyggere å orientere seg i tjenestetilbudet uavhengig av hvilken bydel man bor i. Samordning mellom bydelene vil også legge bedre til rette for samarbeid mellom bydelene og sentrale virksomheter så vel som eksterne samarbeidspartnere. Med en større grad av samordning på tvers av bydelene vil det også legges bedre til rette for en raskere utvikling av digitale løsninger i kommunen.

Bydelsutvalgene er særlig kritiske til en reform som innskrenker bydelenes handlingsrom og legger for sterke sentrale føringer på fremtidig organisering. Både bydelsadministrasjonene, kommunens samarbeidspartnere, råd og ombud og flere av de ansattes organisasjoner ser klare fordeler med forslaget om en mer likeartet intern organisering i nye bydeler. Det fremheves at dette kan være et viktig grep for å oppnå mer likeverdig tilgang på tjenester over hele byen. Samtidig påpekes det fra både bydelsutvalg og bydelsadministrasjonene at eventuelle sentrale føringer for bydelenes interne organisering og samordning ikke må gå på bekostning av lokal handlefrihet. Det etterspørres sentrale føringer som balanserer ut disse hensynene.

Byrådets vurdering er at det er behov for å utarbeide likere tjenestekjeder og organisasjonsstrukturer i nye bydeler, innenfor gitte rammer. Utviklingen i samfunnet går raskere og raskere, og innbyggerne forventer at kommunen holder takt med utviklingen. Oslo kommune har gode resultater fra å være tidlige ute og være en driver i samfunnsutviklingen. En framtidig organisering av bydelene må også legge til rette for samarbeid på tvers, koble ulike fagmiljøer sammen, og stimulere til kunnskapsbasert utvikling av kommunen. Dette er god ressursbruk og investering for framtiden. Videre gjør det kommunen mer attraktiv som arbeidsgiver.

Det vil i det videre arbeidet med bydelsreformen legges opp til at de nye bydelene skal lede sin egen etableringsprosess. Samtidig vurderer byrådet at det er behov for å legge føringer om at tjenestene skal ha like navn og innhold, samt at organiseringen i underliggende nivåer skal

være like fra innføringen av nye bydeler. Det bidrar til at kommunens tjenester er gjenkjennelige for innbyggerne på tvers av bydelene.

For å legge til rette for at en slik samordning finner sted legger byrådet opp til at organisasjonsstrukturen på nivå en, to og tre (bydelsdirektør, avdelinger og hvilke seksjoner som skal inngå i avdelingene) i nye bydeler bestemmes sentralt. På lavere nivå kan bydelene i den grad det er mulig selv bestemme intern struktur. Beslutningen bør fattes av byrådet da organisasjonsstruktur og innplassering av ansatte i denne må være på plass før 1. juli 2027. Samtidig er det helt nødvendig at bydelene, med sin inngående og helhetlige kjennskap til tjenesteytingen og lokale forhold, er sterkt delaktige i utformingen av forslaget om ny intern organisering. Hvordan dette er tenkt ivaretatt er nærmere beskrevet i kapittel 5 om videre prosess.

Det vil også være behov for å utarbeide mekanismer som sikrer at bydelene forblir likere også etter at bydelsreformen er gjennomført, blant annet for å legge til rette for samarbeid med andre interne og eksterne virksomheter. Det er byrådets forslag at de mekanismene som skal sikre fortsatt likeartet organisering ikke baseres på strammere sentral styring. Bydelene må selv få ansvar for å sikre løpende samordning og likeverdighet i tjenestetilbudet seg imellom. Samordningen må heller ikke gå på bekostning av den enkelte bydel sine muligheter for å løpende tilpasse eget tjenestetilbud til innbyggernes behov. Byrådet ønsker å foreta en utredning av disse mekanismene i fase 4.

3.3. God styring av tjenestekjeden og mer ensartet tildeling av tjenester i nye bydeler

Byrådet foreslo i høringsnotatet høsten 2025 at det etableres praksiser som styrker konsistens i faglig skjønnsutøvelse i tjenestetildelingen på tvers av bydeler. I dag er veien inn til bydelenes tjenester ulik fra bydel til bydel. Det gjør det krevende, både for innbyggerne og kommunenes samarbeidspartnere å finne frem. Innenfor bydelenes tjenester til barn og unge, helse og omsorg samt sosial- og velferdstjenestene er det etter byrådets vurdering behov for å tydeliggjøre hva som er «veien inn» til tjenestene. Funksjonen knyttet til mottak av henvendelser, behandling av søknader, behovsvurdering og tildeling av tjenester bør være lett tilgjengelig og gjenkjennelig for innbygger gjennom navnevalg og organisatorisk plassering.

Det er avgjørende at bydelene har god oversikt over innbyggernes behov, og kan dimensjonere tjenestene deretter. Dette handler om at bydelens tjenester samsvarer med det samlede behovet i befolkningen at behovsvurdering og tildeling av tjenester foregår innenfor gjeldende økonomiske rammer og at tjenesten utøves i henhold til vedtak. Denne myndighetsoppgaven har sammenheng med funksjonen knyttet til tildeling av tjenester, som nevnt i avsnittet over.

Byrådets vurdering er at dette kan løses gjennom sentrale føringer om organisatoriske grep som gjelder funksjoner innen behovsvurdering og tildeling av tjenester. Dette henger sammen med behovet for en mer likeartet intern organisering av bydelene, som bemerket i avsnittene over. Byrådet foreslår derfor at slike føringer utredes i fase 4.

3.4. Styrking av nærmiljø, lokalsamfunnsutvikling og lokaldemokrati i nye bydeler -utover flere oppgaver

3.4.1. Byrådets høringsforslag for å styrke lokaldemokrati og bydelenes rolle i nærmiljøutviklingen

Et av hovedmålene for bydelsreformen er styrket lokaldemokrati og økt mulighet for samfunnsutvikling i bydelene, herunder øke bydelenes påvirkning på eget nærmiljø. Som beskrevet i kapittel 1.2 er flere av utfordringene som Oslo kommune står overfor komplekse og sammensatte av både strukturelle, økonomiske og sosiale forhold. De er samfunnsflokker som krever koordinerte bidrag fra mange sektorer, eller et helhetlig samfunnsutviklingsperspektiv, for å løse opp i. Lokalsamfunnsutvikling handler om å mobilisere lokal kunnskap, ressurser og relasjoner, og å involvere egne virksomheter, innbyggere, frivillighet og næringsliv i felles innsats for å bygge gode nærmiljøer. Et nærmiljø er sammensatt av byrom, parker og idrettsanlegg, trafikk og samferdsel, så vel som boligstrukturer og ulike kultur- og oppveksttiltak. Bydelene er den delen av kommunens organisasjon som har best kunnskap om behov, utfordringer og muligheter, og som derfor er best egnet til å ta et overordnet ansvar for lokalsamfunnsutvikling i eget område.

Byrådet har derfor i høringsnotatet høsten 2025 blant annet foreslått å flytte flere oppgaver knyttet til utvikling, drift og vedlikehold av parker, byrom, grøntområder, nærmiljøanlegg, idrettsanlegg og øvrige uteområder til bydel. Byrådet har også i høringsnotatet foreslått å gi bydelene økt innflytelse på utvikling, drift og vedlikehold av de parker, byrom, grøntområder, nærmiljøanlegg, idrettsanlegg og uteområder som ikke overføres til bydel. Videre har byrådet nå foreslått at bydelene får flere oppgaver knyttet til kultur og oppvekst. Disse er omtalt i kapittel 2.1.3.

Byrådet har samtidig foreslått en styrking av bydelenes rolle i byutviklingsaker i egen bydel. Dette handler om å ruste bydelene til å kunne komme tidlig inn i større plan- og utviklingsprosesser, men også om å la bydelenes stemme veie tyngre i endelige avgjørelser.

3.4.2. Høringsinstansenes innspill på byrådets forslag for styrket nærmiljø, lokalsamfunnsutvikling og lokaldemokrati

Bydelsutvalgene påpeker i sine høringsuttalelser at byrådet ikke går langt nok i sitt forslag og fremhever i sine vedtak at bydelene må få en ytterligere styrket plass i byutviklingsaker, plansaker og større byggesaker. Flere bydelsutvalg mener at bydelene må bli en reell høringsinstans som kommer tidlig inn i planprosesser. Bydelsadministrasjonene støtter opp om dette og etterspør også mer direkte innflytelse på endelige avgjørelser. Både bydelsutvalg og bydelsadministrasjoner mener dette vil kunne gi reell styrking av lokaldemokratiet ved at innbyggere opplever at bydelspolitikken faktisk kan påvirke utformingen av nærmiljøet i bydel.

Plan- og bygningsetaten støtter at bydelene får større reell påvirkning i plan- og byggesaker som betyr mye for nærmiljøet og er positive til at det etableres faste arenaer for samarbeid. Flere høringsinstanser viser til at bydeler som inngår i områdesatsingene har relevant praksis og gode erfaringer som flere bydeler kan dra direkte vekslers på. Sluttevalueringen av områdesatsingene i Oslo 2017-2026 peker også på mulighetene som ligger i bydelsreformen for å styrke bydelenes kapasitet og interne samordning, men understreker behovet for tydeligere organisatoriske mekanismer og klarere ansvar for samspill mellom bydeler og etater dersom løsninger utviklet gjennom områdesatsingene skal få varig og bred effekt.

Høringsinstansene foreslår flere andre tiltak for å styrke lokaldemokrati og samfunnsutvikling i bydelene, så som: Faste nærmiljøråd i bydelene, bedre sekretariatsstøtte til bydelsutvalgene og deres underliggende råd og utvalg, koordinering av bydelsutvalgenes møtekalendre, saksbehandling og arbeidsprosesser for å styrke bydelenes samlede rolle som høringsinstans og i samspillet med sentrale politiske prosesser i kommunen. Bystyrets sekretariat mener at bydelsutvalgene bør få delegert myndighet til å foreta sine egne valgoppgjør og suppleringsvalg med færre bydeler og større bydelsutvalg.

3.4.3. Byrådets vurdering av tiltak for å styrke bydelenes rolle i nærmiljø, lokalsamfunnsutvikling og lokaldemokrati

Byrådets vurdering er å fastholde og konkretisere forslaget om ytterligere formalisering av faste arenaer for samarbeid mellom bydeler og etater i byggesaker, arealplanlegging og byutviklingsprosjekter. Det må i tillegg etableres mekanismer som sikrer at berørte bydeler involveres – og lar seg involvere – fra første stund i arbeidet med overordnede planer slik at de får reell påvirkning i plan- og byggesaker som betyr mye for nærmiljøet. I dag har kommunen flere gode erfaringer fra bydeler med områdesatsing, da disse ofte har tilgang på byutviklingskompetanse. Tilbakemeldingene viser at disse bydelene oftere kommer inn på riktig tidspunkt i planprosessene og slik får reell innflytelse på det endelige resultatet. Mange slike saker går over flere år, og krever nøye oppfølging, og det blir dermed vanskelig for bydeler uten byutviklingskompetanse å ivareta innbyggerne og bydelspolitikernes behov for å være tett på prosessene.

Byrådet vurderer dermed at bydelene bør få større innflytelse på samfunns- og nærmiljøutviklingen i kommunen. Bydelenes viktigste kompetanse for å bidra til at kommunen klarer å utøve samfunnsutviklingen koordinert og strategisk, er deres kunnskap om lokale forhold. Dette er en kunnskap mange sentrale etater ikke har mulighet til å opparbeide seg i samme grad. Ved at bydelene har eierskap til lokale utfordringsbilder, og får en tydeligere rolle i å svare på hva de viktigste samfunnsflokene i akkurat deres lokalsamfunn er, kan byens samlede evne til å håndtere fremtidsutfordringene styrkes. Samtidig må aktuelle etater få føringer om å bidra til å løse bydelenes utfordringer gjennom bruk og prioriteringer knyttet til sine virkemidler, og at dette må følges opp i styringsdialogen.

Ved at bydelenes samfunnsutviklingsrolle defineres som koordinerende og mobiliserende, og ikke knyttes til konkrete tjenesteleveranser alene, kan bydelenes innsikt i utfordringer og løsninger for egne innbyggere styrkes. Dette ivaretas blant annet gjennom byrådets forslag om å gi bydelene økt innflytelse innen prioritering av oppgaver som etatene utfører. Dette kan innebære at bydelene utarbeider lokale utfordrings- og ressursbilder som grunnlag for etatenes prioriteringer lokalt. På denne måten må etatene tilpasse sine virkemidler til bydelenes analyser. Det ivaretas også gjennom byrådets forslag om å utvikle organisatoriske strukturer som legger til rette for et tettere samarbeid mellom bydelene og grunnskolene så vel som med PPT for barn 0-6 år. Bydelenes lokalkunnskap skal i større grad tilflyte etatene, slik at etatene gjøres enda bedre i stand til å gjøre en god og treffsikker jobb for kommunens innbyggere.

For å styrke bydelenes rolle innen lokalsamfunnsutvikling og lokaldemokrati vurderer byrådet at det må stilles krav om at de nye bydelene har nødvendig kompetanse innen lokalsamfunnsutvikling og bymiljø i sin administrasjon. Byrådet vil bruke de gode erfaringene

fra arbeidet med områdesatsingene, og se på hvordan, og hva som kreves av øvrige organisatoriske grep for at arbeidsmetoder som er utviklet der kan formaliseres og gjøres gjeldende for de nye bydelene, og uavhengig av særskilte satsinger. Et samlet fagmiljø i bydelene må kunne håndtere viktige spørsmål innen nærmiljø- og lokalsamfunnsutvikling. Bydelene må ha tilstrekkelig byutviklingskompetanse til å kunne gå inn med faglige vurderinger i byutviklingssaker så vel som til å eventuelt kunne ivareta oppgavene med å innstille til bydelsutvalgene på klagesaker etter et faglig grunnlag fra Plan- og bygningsetaten. Bydelene må også ha tilstrekkelig kompetanse til å kunne følge opp ansvar innen utvikling, drift og forvaltning av parker, grøntområder og idrettsanlegg, samt innen problemstillinger på trafikkområdet. Dette vil bidra til at bydelene kan ivareta en rolle som samfunnsutvikler og bidragsyter i møte med samfunnsflokene på en langt mer effektiv måte.

3.4.4. Videre arbeid med nærmiljø- og lokalsamfunnsutvikling i fase 4

Det er behov for å utarbeide felles begrepsforståelse når det gjelder lokalsamfunnsutvikling og nærmiljøutvikling, samt definere hvilke oppgaver, roller og ansvar kommunen mener dette innebærer. Byrådet vil i fase 4 utrede hva dette i praksis skal innebære for forholdet mellom bydel og etat. Bydelenes rolle som lokalsamfunnsutvikler skal utredes som del av dette arbeidet, med formål at den skal styrkes og formaliseres. En mer enhetlig organisering av bydelene vil legge til rette for et bedre samarbeid mellom etater og bydeler. Rutiner, eksisterende formelle samarbeidsfora og samarbeidsavtaler mellom etater og bydeler skal gjennomgås, og videreutvikles der det er behov. Nye rutiner og mandater skal også sikre flere formelle muligheter for lokalpolitisk innflytelse og lokale prioriteringer.

Bydelenes og etatenes rolle i ny organisering er også omtalt i kapittel 3.1. Styrkingen av samarbeidet mellom bydelene og grunnskolen samt PPT er omtalt i kapittel 2.1.3.

I utredningsarbeidet har flere bydeler pekt på at selv enstemmige vedtak i bydelsutvalgene i flere tilfeller ikke får praktisk betydning i saker som etatene har på høring. Byrådet deler vurderingen av at dette er uheldig. Når bredt forankrede vedtak i bydelene ikke oppleves å få gjennomslag, kan det svekke både lokaldemokratiets legitimitet og tilliten til samspillet mellom bydel og etat. Byrådet er derfor tydelig på at dagens praksis må forbedres. Det er behov for en mer forpliktende mekanisme som sikrer at tydelige og bredt støttede standpunkter i bydelsutvalgene får større betydning i den videre behandlingen av saker der etatene har delegert beslutningsmyndighet. Dette arbeidet må også ses i sammenheng med utredningsarbeidet om bydelen som lokalsamfunnsutvikler. Dersom bydelene skal ha en tydelig rolle i utviklingen av sine lokalsamfunn, forutsetter det at deres politiske prioriteringer og vurderinger faktisk tillegges vekt i saker som påvirker lokal utvikling. Spørsmålet om mer forpliktende oppfølging av bydelsutvalgenes vedtak er derfor ikke bare et prosessuelt spørsmål, men også et ledd i å styrke bydelenes strategiske rolle. Samtidig er det viktig at en slik ordning utformes på en måte som styrker lokal påvirkning uten å skape unødvendig byråkrati eller uklarhet om ansvar. Bydelsreformen overfører flere oppgaver og myndigheter til bydelene, og de som blir igjen i etatene forblir der på bakgrunn av viktige byomfattende hensyn. Mekanismen skal være en sikkerhetsventil som styrker bydelenes rolle i beslutningsprosesser, men ikke legger til rette for usaklig trenering. Ordningen må utformes på en måte som ikke lammer de ordinære styringssystemene i kommunen. I fase 4 vil det derfor utredes hvordan slike mekanismer kan innrettes, herunder:

- Hvordan bredt forankrede vedtak i bydelsutvalgene kan gis en tydeligere og mer forpliktende oppfølging, for eksempel en modell for hvordan bydelsutvalg med et kvalifisert flertall på 4/5 kan gis anledning til å løfte saken opp til byrådet dersom bydelsutvalget vedtar høringssvar som avviker fra fagetatens innstilling. Et krav om bredt flertall sikrer at ordningen kun aktiveres i saker med tverrpolitisk støtte.
- Etter hvilke kriterier saker kan løftes til politisk behandling. Kriteriene vil konkretisere hvilke saker som kan ankes uten at det skapes uklarhet om ansvar, unødige byråkrati eller at saker kan trenes over tid. Et vesentlig hensyn er at denne «sikkerhetsventilen» ikke skal lamme de ordinære styringssystemene i kommunen.
- Det skal utredes om det skal settes en begrensning på antall saker fra hvert bydelsutvalg i året, for å unngå for stort omfang av saker.
- Om det bør etableres faste dialog- og avklaringsmekanismer i saker med vesentlig uenighet mellom etat og bydelsutvalg

Utredningen skal ta utgangspunkt i ambisjonen om å styrke bydelenes reelle innflytelse, samtidig som hensynet til effektivitet, tydelig rolle- og ansvarsdeling og helhetlig styring ivaretas. Byrådet vil komme tilbake med en konkret anbefaling basert på disse vurderingene.

Målet er å utvikle og innføre en ordning som både styrker lokaldemokratiet og understøtter bydelenes rolle som aktive lokalsamfunnsutviklere, innenfor rammen av en samlet og forutsigbar styringsmodell.

Byrådet vurderer det også som hensiktsmessig at Oslo kommune ved Bystyrets sekretariat foreslår for Kommunal- og distriktsdepartementet at valgstyret bør kunne delegere myndighet til å foreta egne valgoppgjør og suppleringsvalg.

3.5. Utvikling av ledelse, organisasjonskultur og digital teknologi som forutsetninger for å lykkes med en bydelsreform

I rapporten *Fremtidig organisering av Oslo kommune* (vedlegg 3) beskrives tiltak knyttet til ledelse, organisasjonskultur, teknologi og digitalisering som viktige forutsetninger for å lykkes med en bydelsreform.

For å kunne ta ut gevinstene fra en så omfattende omstilling, er også ledere og medarbeideres verdier, holdninger og adferdsmønstre en viktig faktor. Kommunen trenger å forsterke og videreutvikle en ledelse og organisasjonskultur som styrker kommunens endrings-, innovasjons- og samhandlingskraft og evne til å håndtere kriser. Bydelsadministrasjonene fremhever at en slik kultur er en forutsetning for å lykkes med å møte fremtidsutfordringene, og understreker at dette også gjelder sentrale virksomheter så vel som byrådsavdelingene.

Kommunens virksomheter og de ansattes organisasjoner, fremhever i sine høringssvar betydningen av god planlegging av gjennomføringsprosessen og involvering av de ansatte og deres organisasjoner. Disse høringsinstansene uttrykker også bekymring for at tidsrammene for reformen er for stramme til at medvirkning blir mulig og at konsekvenser av endringene som gjøres ikke er godt nok belyst.

Byrådet vurderer at det er nødvendig å arbeide systematisk og kontinuerlig med utvikling av ønsket ledelse og organisasjonskultur, både under omstillingen og i den nye organisasjonen. Byrådet foreslår at det i fase 4 legges vekt på å utarbeide interne ledelsesprinsipper og et målbilde for en organisasjonskultur som legger til rette for dette. Det er også nødvendig å sikre en god planlegging av gjennomføringsprosessen, dette er beskrevet nærmere i kapittel 5 om videre prosess.

Digital teknologi og data inngår i all myndighets- og tjenesteutøvelse i dag. Dette vil forsterkes ytterligere i årene som kommer. For å nå målene som er satt i bydelsreformen er det, i tillegg til de organisatoriske endringene som foreslås, en forutsetning at kommunen lykkes bedre med kommunens teknologiutvikling og digital transformasjon. Det er gjennomført en sammenslåing av etater i Byrådsavdeling for finans (FIN) sin sektor og igangsatt tiltak i samarbeid med spesialisthelsetjenesten og andre statlige virksomheter nettopp med sikte på å styrke kommunen innen disse områdene.

Når det gjelder digital teknologi og digitale tilpasninger i forbindelse med selve gjennomføringen av bydelsreformen og som forberedelse til ny organisering er dette omtalt i kapittel 5 om videre prosess.

3.6. Andre tiltak som har kommet frem i den eksterne høringen

Flere av høringsinstansene har tatt til orde for ytterligere tre tiltak utover de som er nevnt over hva gjelder endringer utover oppgaveflytting og bydelsgrenser. Disse er:

Samlet drift av heldøgntjenester som ikke ligger i nye bydeler

Enkelte av bydelsadministrasjonene fremmer forslag om at institusjonsplasser på helse- og velferdsområdet som ikke overføres til bydel bør samles i en institusjonsetat. I dag er disse delt på tre etater: Helsetaten, Sykehjemsetaten, Barne- og familieetaten og Velferdsetaten.

Det er byrådets vurdering at det på sikt kan være hensiktsmessig med en helhetlig vurdering av institusjonsplassene som skal driftes av sentrale etater i ny organisering. Byrådet vurderer imidlertid at en slik gjennomgang først bør foretas når bydelsreformens innretning er innarbeidet, og bydelenes og etatenes rolle i ny organisering er innarbeidet. Byrådet foreslår derfor at en helhetlig vurdering av hvordan sentrale institusjonsplasser skal organiseres tas opp til vurdering når bydelsreformen er gjennomført.

Felles sentral styring av bydelene

Flere bydelsadministrasjoner fremmer i sine høringsforslag et behov for en mer samlet styring av bydelene, gjerne ved at ansvaret for oppfølging av bydelene samles i en byrådsavdeling. Disse bydelsadministrasjonene mener at det også må vurderes hvem som skal ha ansvar for bydelene. I dag har den enkelte byråd/byrådsavdeling sektoransvar overfor bydelene. Oppfølging av bydelene gjøres i den parlamentariske linjen til den enkelte byråd og følges opp administrativt i den respektive byrådsavdeling. Byrådsavdeling for helse har arbeidsgiveransvar for bydelsdirektørene. Organiseringen av byrådsavdelingene ligger til byrådsleder/ethvert byråd å bestemme.

Byrådet vurderer at det kan være hensiktsmessig med en gjennomgang av styringslinjene i etterkant av gjennomføringen av bydelsreformen. Med byrådets forslag, vil flere

byrådsavdelinger få en større grenseflate mot bydelssektoren, blant annet på byutviklings- og nærmiljøområdet. Det kan blant annet vurderes en tydeligere og mer samlet samordningsfunksjon mellom kommunen sentralt og bydelene, etter inspirasjon fra statsforvalterens rolle som tverrsektoriell koordinator av statlige innspill overfor kommunene, hvor helhet og sammenheng ivaretas på tvers av fagområder og nivåer.

3.7. Byrådets vurdering og justerte forslag til tiltak som underbygger målsettingene for fremtidig organisering

Byrådet har merket seg tilbakemeldinger fra høringsinstansene som mener at reformforslaget handler mer om antall bydeler og organisasjonskart enn forbedring av tilbudet til innbyggerne og arbeidssituasjonen til de ansatte. Byrådets vurdering er at det er behov for tiltak som underbygger målsettingene med fremtidig organisering.

Byrådets reformforslag innebærer en klar styrking av bydelenes posisjon i kommunens organisasjon, både når det gjelder myndighetsoppgaver, tjenesteproduksjon og rollen som samfunnsutvikler og lokaldemokratisk arena. Dette medfører en dreining i etatenes rolle som går mer i retning av å være tjenesteleverandør for bydelene. Samtidig vil det være behov for en koordinering mellom bydelene som sikrer den samordningen i tjenesteutvikling- og utførelse som det legges opp til i bydelsreformen. Byrådets vurdering er at følgende tiltak skal underbygge målsettingene for fremtidig organisering og utredes videre i kommende faser:

- En tydeliggjøring av bydelenes og etatenes rolle i fremtidig organisering skal utredes og innføres
- Mekanismer for samordning og styring av nye bydeler skal utredes og innføres, herunder:
 - at strukturen på nivå 1, 2 og 3 i nye bydeler bestemmes sentralt
 - at det utarbeides sentrale føringer om organisatoriske grep som gjelder funksjoner innen behovsvurdering og tildeling av tjenester
 - øvrig organisering av nye bydeler bestemmes i de nye bydelene under forutsetning av at de samordnes.
- Bydelenes rolle som lokalsamfunnsutvikler skal utredes med det formål å formalisere og styrke denne, herunder:
 - Utarbeide og innføre formaliserte krav til nye bydeler om nødvendig kompetanse i sin administrasjon innen lokalsamfunnsutvikling, byutvikling og bymiljø, med bakgrunn i erfaringer fra bydelene som i dag har områdesatsing
 - Utarbeide og innføre strukturer og retningslinjer som formaliserer faste arenaer for samarbeid mellom bydeler og etater i byggesaker, arealplanlegging og byutviklingsprosjekter, der bydelenes påvirkning i realiteten blir større
 - Utrede hvordan bredt forankrede vedtak i bydelsutvalgene kan gis en tydeligere og mer forpliktende oppfølging, for eksempel en modell for hvordan bydelsutvalg med et kvalifisert flertall på 4/5 kan gis anledning til å løfte saken opp til byrådet dersom bydelsutvalget vedtar høringssvar som avviker fra fagetatens innstilling.
- Utarbeide og innføre tiltak som sikrer systematisk og kontinuerlig utvikling av ønsket ledelse og organisasjonskultur, både under omstillingen og i den nye organisasjonsmodellen skal innføres.

4. FORSLAG TIL ENDRINGER I BYDELSORGANISERINGEN

4.1. Antall bydeler og bydelsgrenser

4.1.1. Byrådets høringsforslag om antall bydeler og bydelsgrenser

Kjernen i bydelsreformen er hvordan kommunen kan sikre gode tjenester til innbyggerne og et styrket lokaldemokrati der innbyggerne har reell innflytelse gjennom sine bydelspolitikere. Sterkere bydeler med flere oppgaver vil legge til rette for mer helhetlig tjenesteyting, mer effektiv kapasitetsutnyttelse og styrking av lokaldemokratiet samt gjøre samordning på tvers av bydeler enklere. Omfanget av oppgavene som med byrådets forslag vil ligge i bydelene, underbygger behovet for færre og større bydeler, og at det er nødvendig å redusere antall bydeler og dermed også tegne nye bydelsgrenser. En ny inndeling av byen er ikke et mål i seg selv, men en endring i bydelsgrensene er en forutsetning for å nå målene bystyret har satt for reformen.

Kriterier for vurdering av nye bydelsgrenser

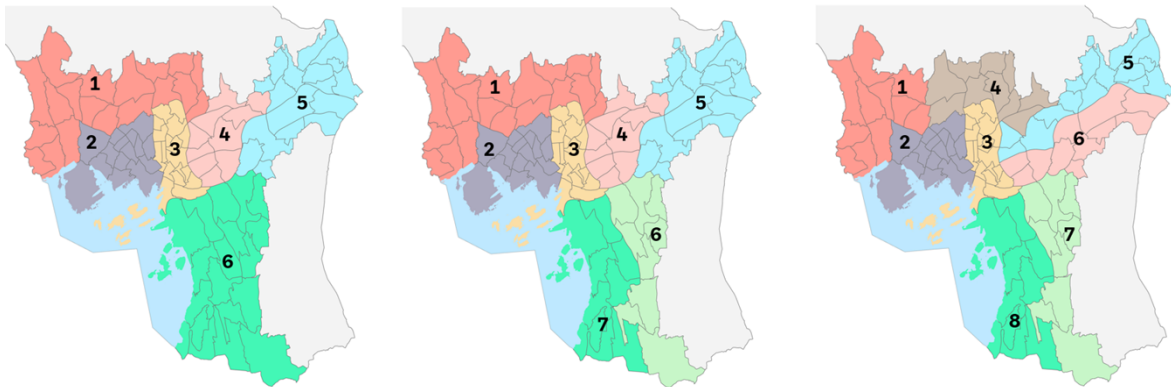
For å vurdere styrker og svakheter ved ulike måter å dele inn byen på, er det benyttet et sett med vurderingskriterier. Det presiseres at ingen kartalternativ vil oppfylle hvert kriterium i absolutt forstand, men kriteriene inngår i en helhetlig vurdering hvor ulike hensyn avveies.

Første kriterium handler om at hele bydeler *fortrinnsvis bør samles og at delbydeler ikke bør deles* med mindre summen av øvrige kriterier tilsier at dette er nødvendig. Begrunnelsen for et slikt hensyn er at kostnadene og kompleksiteten ved en reform forventes å øke ved oppsplitting av bydeler. Kriteriet *om funksjonell inndeling* innebærer at ny bydelsinndeling skal legge til rette for effektiv og hensiktsmessig tjenesteyting. *Demografiske forhold* handler om å se innbyggertall i sammenheng med variasjoner i tjenestebehov, og hvilket omfang av tjenester nye bydeler forventes å få. Inndeling hos *statlige samarbeidspartnere* innebærer at de nye bydelsgrensene bør tilrettelegge for enkelt samarbeid og god koordinering med viktige statlige samarbeidsaktører som sykehusene, Nav og politiet. *Geografiske forhold* betyr at de nye bydelene bør ha færrest mulig betydelige interne geografiske barrierer, i minst mulig grad bryte opp sammenhengende boligområder, og tilrettelegge for god intern mobilitet, fortrinnsvis med offentlig transport. Kriteriet *om historisk tilhørighet* innebærer at historiske og kulturelle forhold hensyntas i utformingen av nye bydeler.

Kartforslagene i høringsnotatet basert på kriteriene

De tre foreslåtte kartalternativene presenteres nedenfor.

Figur 3: Byrådets forslag til kartalternativer med seks, syv og åtte bydeler, sendt på høring

I alternativet med **seks og syv bydeler** foreslo byrådet i høringsnotatet høsten 2025 en ny **bydel 1** i vest bestående av Vestre Aker, Nordre Aker og Ullern, uten delbydel Skøyen. Frogner ble ikke innlemmet i bydel 1, ettersom bydelen inngikk i den todelte sentrumsløsningen. Foreslåtte **bydel 2** var en samling av St. Hanshaugen og Frogner, i tillegg til delbydel Skøyen fra dagens Ullern. Vurderingen var at den planlagte utbyggingen i Skøyen-området, sammen med ferdigstillingen av Fornebu-banen, ville gjøre Frogner og Skøyen til en naturlig del av sentrum i økende grad. **Bydel 3** ble foreslått som en samling av Sagene, samt de delene av Grünerløkka og Gamle Oslo som ikke er innlemmet i byrådets forslag til bydel 4. Den todelte løsningen for bydelene i sentrum, bydel 2 og 3 er gjennomgående i alle de tre alternativene.

Hovinbyen er Oslos største byutviklingsområde. Hovinbyen består i hovedsak av utbyggingsområdene Løren, Hasle, Økern, Ulven, Ensjø, Etterstad og Bryn. Disse områdene er i dag fordelt mellom bydelene Bjerke, Alna, Grünerløkka og Gamle Oslo. Byrådets forslag var en egen **bydel 4**, konsentrert rundt Hovinbyen. Bydelen vil bestå av hele bydel Bjerke, delbydelene Hasle og Løren fra Bydel Grünerløkka, delbydelene Ensjø og Etterstad fra Bydel Gamle Oslo samt delbydel Teisen fra dagens Alna. **Bydel 5** i Groruddalen ble foreslått som en sammenslåing av Stovner, Grorud og Alna (uten delbydel Teisen).

I alternativet med seks bydeler foreslo byrådet en samlet bydel 6 bestående av Nordstrand, Østernsjø og Søndre Nordstrand. Begrunnelsen var å unngå en komplisert oppsplitting av bydel Søndre Nordstrand. I **syv-alternativet** er dette området delt i to, hvor bydel 6 består av Østernsjø og delbydelene Bjørndal, Bjørnerud og Mortensrud (fra Søndre Nordstrand), og bydel 7 består av Nordstrand og delbydelene Holmlia nord, Holmlia syd og Prinsdal fra Søndre Nordstrand.

I **alternativet med åtte bydeler** foreslo byrådet en ny **bydel 1** i vest bestående av Vestre Aker og Ullern, uten delbydel Skøyen. Løsningen for **bydel 2** og **bydel 3** er lik som i alternativet med seks og syv bydeler. For **bydel 4** er Nordre Aker foreslått samlet med delbydelene Refstad og Årvoll fra dagens Bydel Bjerke. Alternativet med åtte bydeler innebærer ikke en løsning hvor det etableres en egen bydel i Hovinbyen.

Bydel 5 i åtte-alternativet ble foreslått som en langsgående bydel gjennom Groruddalen som strekker seg langs t-banens linje 5. Denne bydelen består av bydel Grorud og Stovner, uten delbydel Høybråten, i tillegg til delbydelene Veitvet, Linderud og Ulven fra bydel Bjerke, og delbydelene Hasle og Løren fra bydel Grünerløkka. **Bydel 6** langs t-banens linje 2, består av Alna, delbydel Høybråten fra Stovner, og Ensjø og Etterstad fra Bydel Gamle Oslo. For bydelene 7 og 8 i sør var løsningen den samme som i syv-alternativet.

I høringsnotatet ble det påpekt at løsninger på tvers av de tre ulike kartalternativene kunne kombineres.

4.1.2. Høringsinstansenes syn på byrådets forslag

Bydelsutvalgene vurderer byrådets tre alternative kartforslag forskjellig, og har ulike preferanser. Foretrukket kartalternativ og kort begrunnelse oppsummeres i tabellen under.

Foretrukket kartalternativ	Bydelsutvalg	Begrunnelse
6 bydeler	Vestre Aker Søndre Nordstrand	<ul style="list-style-type: none"> • Best grunnlag for lik praksis og effektiv styring på tvers • Foretrekker en løsning med en stor bydel i sør
6-7 bydeler	Alna Frogner	<ul style="list-style-type: none"> • Fordeler med større bydeler, men advarer mot å samle mange levekårsutfordringer i en enhet • Seks og sju bydeler balanserte mht. nærhet og effektivitet.
Ønsker ikke alternativ med 6 bydeler	Nordstrand	<ul style="list-style-type: none"> • Ønsker en løsning der Nordstrand blir samlet med deler av Østensjø (Manglerud og Abildsø).
8 bydeler	Nordre Aker Ullern	<ul style="list-style-type: none"> • Foreslår en løsning som samler Nordre Aker og Sagene. • Bevarer naturlige/sosiale/geografiske sammenhenger.
Ingen klar preferanse	Bjerke Grorud Sagene St. Hanshaugen Stovner	<ul style="list-style-type: none"> • Skeptiske til store enheter og ber om en vurdering av de sosiale konsekvensene av ulike kartalternativ. Ønsker samtidig ikke splitting av bydelen og at Hovinbyen innlemmes i Bydel Bjerke. • Ber om at det gjennomføres grundige konsekvensanalyser før endelige bydelsgrenser besluttes. • Skeptisk til én stor sentrumsbydel med omtrent 140 000 innbyggere, størst andel innbyggere med sammensatte behov og størst tetthet av kommunale boliger. • Støtter én stor sentrumsbydel, men advarer mot å samle komplekse levekårsutfordringer i én enhet • Vurderer at alternativene med seks og sju bydeler vil gi spesialisering, men samtidig økt risiko for massiv pågang og svekket nærhet. Mener alternativet med åtte bydeler gir en mer balansert fordeling.

Støtter ingen alternativ / Ingen	Gamle Oslo Grünerløkka Østensjø	<ul style="list-style-type: none"> • Kritisk til alle de foreslåtte kartalternativene. • Vil beholde dagens bydel samlet. • Vil beslutte oppgavefordeling før ny bydelsinndeling.
---	---------------------------------------	--

Tabell 3: Bydelsutvalgenes foretrukne kartalternativ

Flertallet av **bydelsadministrasjonene** har ikke tatt stilling til hvilket antall bydeler de mener er best. De som har tatt stilling, fremhever at alternativet med seks bydeler innebærer en reell reform med likere innbyggertall og budsjettstørrelser, og bedre grunnlag for gode og likeverdige tjenester over tid. Det pekes på at seks (og delvis syv) bydeler gir mer helhetlige og tilgjengelige tjenester for innbyggere med størst behov, og en hensiktsmessig organisering i transformasjonsområder som Hovinbyen.

Kommunens etater og foretak støtter i stort byråds forslag om å redusere antall bydeler, med argumenter om at færre bydeler gir grunnlag for mer robuste fagmiljøer i bydelene, mer enhetlige strukturer og bedre samordning, samt mer likeverdige tjenester. Av etatene som har tatt stilling til kartalternativene heller flertallet mot seks eller syv bydeler, med bakgrunn i at disse samler Hovinbyen i én bydel. Etatene vurderer dette som positivt med tanke på bedre forutsetninger for helhetlig og koordinert samfunnsutvikling i denne delen av byen.

I høringsuttalelsene er det noen områder av byen som har fått mer oppmerksomhet. Disse omtales nedenfor under tilhørende overskrifter. Omtalen er bygget opp rundt høringsuttalelsene fra bydelsutvalgene, og suppleres med innspill fra øvrige høringsinstanser som har kommentert på samme område.

To sentrumsbydeler og sentrumsløsningen

Mens Frogner bydelsutvalg vurderer de to foreslåtte sentrumsbydelene som hensiktsmessig, ønsker St. Hanshaugen en mindre samlet sentrumsbydel og mener grensen mellom sentrumsbydelene bør gå langs Akerselva. St. Hanshaugen poengterer betydningen av Oslo sentrum, og ber byrådet utrede et alternativ med én bydel for storbysentrum.

Grünerløkka anser ingen av alternativene som gode og er bekymret for en stor sentrumsbydel som samler mange levekårsutsatte delbydeler, og vil beholde sin bydel samlet.

Gamle Oslo deler bekymringen, og påpeker at halvparten av kommunes kommunale botilbud vil samles i bydel 3. Boligbygg advarer også om ujevn fordeling av kommunale boliger i forslagene og en mulig konsentrasjon i bydel 3. Dette kan, ifølge Boligbygg, utfordre likeverdighet og belastning på tjenester. Gamle Oslo viser til bydelens innbyggere som reagerer på forslaget om å flytte ut delbydelene Ensjø og Etterstad. Etterstad Vel og Vålerenga historielag peker begge på at Vålerenga og Etterstad historisk sett og fortsatt har tette bånd og er sterkere sammenvevd enn de fleste nabo-delbydeler og at de derfor bør tilhøre samme bydel. Bydelsutvalget fremmer derfor forslag om at bydel 3 bør bestå av dagens Bydel Gamle Oslo og Grünerløkka, men uten Sagene. Videre slutter bydelsutvalget i Gamle Oslo seg til bydelsadministrasjonens innstilling og begrunnelse om å overføre grunnkretsene Sentrum 2/rode 11, Sentrum 1/ rode 4 (nordøstre del av Kvadraturen, Oslo S/Vaterland og deler av Bjørvika) og eventuelt Sentrum 1 /rode 5 (vestsiden av Bjørvika og sørøstre del av Kvadraturen) til bydel 3. Dette for i å sikre helhetlige utvikling i området.

Sagene er skeptisk til foreslåtte løsning med hele Sagene og deler av Grünerløkka og Gamle Oslo til én bydel, og vil heller samles med Nordre Aker eller St. Hanshaugen.

Også flere av bydelsadministrasjonene etterlyser en mer helhetlig vurdering av sentrum, særlig for å ivareta lokal kompetanse innen områder som psykisk helse, rus, vold og andre sentrumsutfordringer.

Bymiljøetaten understreker at sentrum har særskilte behov for samordnet, sentral forvaltning av byrom, sikkerhetstiltak og trafikkregulering, med faste kontaktpunkter mot bl.a. politiet og Statens vegvesen. Eiendoms- og byfornyelsesetaten foreslår at Oslo S-området samles i én bydel (bydel 3) for mer helhetlig by- og nærmiljøutvikling.

Også eksterne organisasjoner påpeker ulemper ved at sentrum ikke er samlet i én bydel.

Delbydelene Skøyen og Bygdøy

Bydelsutvalget i St. Hanshaugen mener det ikke er naturlig at delbydel Skøyen innlemmes i en sentrumsbydel. Både bydelsutvalget i Vestre Aker og Ullern, i likhet med egen administrasjon, er skeptiske til, og advarer mot, å overføre delbydel Skøyen til en ny sentrumsbydel.

Argumentene knyttes til at Skøyen ikke er en naturlig del av sentrumsområdene, og heller bør ses i sammenheng med området langs sjøen mot Lysaker. Som et minimum mener Vestre Aker at de rene småhusområdene i vest bør bli værende i nåværende bydel Ullern. Videre mener både Ullern og Vestre Aker at det kan være hensiktsmessig å vurdere å innlemme Bygdøy i bydel 1.

Plan- og bygningsetaten mener det er uheldig at Skøyen deles langs Hoffselven i alle alternativer, og mener delbydelen bør vurderes lagt til bydel 1.

Innbyggere i vest problematiserer en løsning der Skøyen blir skilt ut fra Ullern. Det vises til at foreslått inndeling innebærer risiko for å splitte opp et etablert bolig- og nærmiljøområde. Samtidig pekes det på at byrådets forslag speiler forventet byutvikling. Videre argumenteres det med at Bygdøy bør tilhøre Ullern/Vestre Aker, framfor Frogner og St. Hanshaugen, med begrunnelse i områdets bebyggelse, tjenester og identitetsmessige tilknytning.

Smestad skole, som ligger i delbydel Skøyen, uttrykker bekymring for å bli flyttet til en sentrumsbydel, da dette kan bryte etablerte samarbeidsflater med tjenester som helsestasjon, barnevern og fritidstilbud. Skolen mener en slik endring kan svekke helhet og tilgjengelighet i tjenestene, og redusere nærhet til beslutninger som er viktige for elever og foreldre.

Også øvrige eksterne organisasjoner påpeker ulempene ved å dele opp byutviklingsområdet rundt delbydel Skøyen på to bydeler.

Nordre Aker og Sagene

Bydelsutvalgene i Nordre Aker og Sagene, samt Nordre Aker Arbeiderparti, peker i sine høringsinnspill på at det i dag er relativt lite samhandling mellom Nordre Aker, Vestre Aker og Ullern, og at det mangler naturlige knutepunkter på tvers av disse bydelene. Sagene påpeker at dagens og foreslåtte nye bydelsgrenser går på tvers av skoletilhørighet og tjenestetilbud i området rundt knutepunktet Nydalen/Storo, Voldsløkka skole og idrettsanlegg. De foreslår at

det utredes for samling av dagens bydel med hele eller deler av Nordre Aker og/eller St. Hanshaugen. En slik bydel vil ha større bredde i befolkningen, demografisk og ressursmessig. Nordre Aker mener en samling med Sagene gir mest mening med tanke på sosiale og geografiske sammenhenger, ev. i tillegg Årvoll og Refstad. Begge bydelsutvalgene vurderer at en stor og geografisk vidstrakt bydel i vest vil kunne ha negative konsekvenser for lokaldemokratiet, redusere innbyggernes engasjement og gjøre det vanskeligere for politikere å ha oversikt over områder som verken henger sosialt eller funksjonelt sammen.

Til sammenligning vurderer begge bydelsutvalgene at en sammenslåing av Nordre Aker og Sagene vil gi en mer naturlig og funksjonell bydel. Bydelene utgjør allerede et sammenhengende bo- og hverdagsområde, med etablerte sosiale, geografiske og tjenestemessige bånd. Områdene rundt Nydalen, Storo og langs Akerselva har vokst sammen, barn og unge deler skoler, idrettsanlegg og fritidstilbud, og innbyggere beveger seg sømløst på tvers av dagens bydelsgrenser. Administrasjoner, helsestasjoner og hjemmetjenester i området ligger allerede nær hverandre, og det finnes potensial for samdriftsgevinster uten at bydelen blir uoversiktlig stor. Det pekes på at en samling av Nordre Aker og Sagene vil gi en bydel med passende størrelse, større faglig og sosial bredde, samtidig som man unngår å forsterke levekårsutfordringer eller konsentrere sosialboliger ytterligere. Denne løsningen vil legge til rette for mer helhetlig innsats i vekstområdene, bedre koordinering av tjenester og et mer balansert demografisk og økonomisk grunnlag.

Bydelsadministrasjonen i bydel St. Hanshaugen mener at en sentrumsbydel uten Sagene vil gi en bydel med mer balanse med hensyn til befolkningsantall og konsentrasjon av komplekse utfordringer. Driftsstyret ved Sagene skole og et utvalg innbyggere trekker fram risikoen ved å samle bydeler med høy andel kommunale boliger i én ny sentrumsbydel. De advarer mot ytterligere konsentrasjon av levekårsutfordringer og konsekvensene dette kan ha for barn og unge gjennom hyppige flyttinger og høy elevmobilitet.

Groruddalen og Hovinbyen

Alna mener at en samlet Groruddalsbydel best ivaretas i alternativene med seks og syv bydeler. Bjerke mener at dersom antall bydeler skal reduseres bør ikke bydelene splittes, og at Hovinbyen bør bli en del av Bjerke. Grorud påpeker at nye bydelsgrenser må tegnes slik at en i størst grad unngår konsentrasjon av levekårsutfordringer, og videre at ytre grenser i Groruddalen bør bevares. Stovner vurderer at forslaget med en samlet Hovinbydel vil gi mer spesialisering, men samtidig økt risiko for massiv pågang og svekket nærhet. Alternativet med åtte bydeler gir en mer balansert fordeling.

Bydelsadministrasjonene fremhever at samling av store byutviklingsområder som Hovinbyen i én bydel kan gi mer helhetlig byutvikling og skape positive ringvirkninger for utvikling av kommunale tjenester. På den andre siden, er det nettopp deling av Hovinbyen som trekkes frem som en ulempe ved kartalternativet med åtte bydeler. Plan- og bygningsetaten støtter at Hovinbyen samles i én bydel.

Også innbyggere og øvrige eksterne organisasjoner trekker frem at en samling av Hovinbyen er en fordel med kartalternativene for seks og syv bydeler.

Samtidig som det trekkes frem mange fordeler med å samle området rundt Hovinbyen i en egen bydel, er innbyggere i disse delbydelene bekymret for at den foreslåtte løsningen gir

lengre reisevei til helsestasjon, Nav og aktivitetstilbud. Områder som Løren, Hasle, Økern, Ulven, Ensjø og Etterstad trekkes frem som tett integrert med sentrumsbydelene Sagene, Grünerløkka og Gamle Oslo, og bør derfor organiseres sammen med disse.

Oslo sør

Søndre Nordstrand mener seks bydeler er mest hensiktsmessig, og ønsker én stor bydel i Oslo sør. Begrunnelsene er sterkere fagmiljøer og bedre ressursutnyttelse. Nordstrand mener alternativet med seks bydeler bør legges bort. De foretrekker en løsning der Nordstrand samles med deler av Østensjø (Manglerud/Abildsø), og mener dette sikrer gode geografiske og sosiale sammenhenger. Resten av Østensjø foreslås samles med Søndre Nordstrand. Østensjø er ikke konkrete på hvilken av de foreslåtte løsningene de foretrekker.

Bydelsadministrasjonen i de tre bydelene i sør, argumenter for at én stor bydel kan gi nødvendig kraft til å realisere reformens ambisjoner, fremfor å splitte Søndre Nordstrand. Samtidig advares det mot at én stor bydel i sør kan bli for omfattende og krevende. Det advares mot at en konsentrasjon av levekårsutfordringer kan skape stigma, og at sosial bærekraft må veies opp mot økonomisk bærekraft ved valg av kartalternativer. Enkelte organisasjoner og innbyggere med tilknytning til Søndre Nordstrand uttrykker bekymring for manglende samsvar mellom de nye bydelsgrensene, barnehagenes opptaksområder og skolegrensene i området.

Prinsdal og Hauketo skoler advarer mot å dele skolens inntaksområde mellom to bydeler, som kan føre til fragmentert samarbeid med helsestasjon, barnevern, BUP, Oslohjelpa og andre tjenester som i dag fungerer godt. De peker også på risiko for svekket trafikksikkerhetsarbeid når skoleveier deles mellom bydeler, samt tap av nærmiljøtilhørighet, noe som kan få negative konsekvenser for både elever og foreldre.

Eiendoms- og byfornyelsesetaten anbefaler en deling av delbydel Bjørnerud, slik at inndelingen mellom bydelene i sør går langs Ljabruveien, som er i tråd med grunnkretsgrenser. En deling av delbydel Bjørnerud er også i tråd med høringsinnspill fra Hauketo og Prinsdal Vel, som mener at dersom Søndre Nordstrand skal deles som foreslått i kartalternativet for 7 og 8 bydeler, så må grunnkrets Bjørnerud 1 innlemmes i den vestlige delen av bydelene i sør.

Kommunens samarbeidspartnere

Kommunens samarbeidspartnere ved sykehusene, politiet og Nav er positive til forslaget om færre og større bydeler. Sykehusene og politiet har forventninger om at et forenklet samarbeid, bedre samordning og mulighet for mer standardiserte rutiner på tvers av byen. Samtidig understreker Lovisenberg Diakonale Sykehus og Diakonhjemmet at forslagene med seks, syv og åtte bydeler ikke harmonerer med lokalsykehusenes opptaksområder og at dette kan øke risikoen for fragmentering og svekke helhetlige pasientforløp. Bydelsutvalget i St. Hanshaugen ønsker primært ikke en løsning som innebærer at en ny bydel vil måtte samarbeide med flere lokalsykehus. På velferdsområdet fremheves betydningen av fysisk tilgjengelighet til Nav-kontorene, særlig i områder med store levekårsutfordringer.

Oslo politidistrikt vurderer både kartalternativet med seks og syv bydeler som funksjonelle. De mener samtidig at alternativet med åtte bydeler kan gi betydelige utfordringer, særlig dersom Nordre Aker slås sammen med Årvoll og Refstad, fordi dette bryter med skolekretser, trafikkmønstre og kriminalitetsmønstre. Politiet har i sin høringsuttalelse problematisert

området i Oslo sentrum, og mener at en modell med færre bydeler i sentrum enn i dag vil styrke deres evne til helhetlig håndtering og samarbeid.

4.1.3. Byrådets vurdering av antall bydeler og fremtidige bydelsgrenser

Byrådet har merket seg engasjementet rundt kartalternativene i ulike deler av byen. I sine endelige vurderinger har byrådet måttet gjøre avveininger mellom mange ulike hensyn.

Etter en samlet vurdering anbefaler byrådet et kart med åtte bydeler. Det tar i hovedsak utgangspunkt i forslaget om syv bydeler som ble sendt på høring høsten 2025, med en endring av bydel 1 og 3 ved at det opprettes en ny bydel 4 bestående av dagens Sagene og Nordre Aker, i tillegg til endringer knyttet til delbydelene Montebello-Hoff, Skøyen, Sentrum, Etterstad og Bjørnerud.

Byrådet har presisert at deling av delbydeler eller grunnkretser ikke er ønskelig, men at dette likevel kunne bli en løsning der lokale forhold tilsa at dette kunne være hensiktsmessig. Som del av det endelige forslaget har byrådet valgt å foreslå noen spesifikke endringer innad i utvalgte grunnkretser for å sikre en mer funksjonell bydelsinndeling. Med forbehold om at SSB tildeler grunnkretsnummer til hver grunnkrets og er adressat for søknad om endring/nyetablering av grunnkretser, innebærer byrådets endelige forslag til fremtidige bydelsgrenser oppdeling av enkelte grunnkretser.

Byrådet har vært tydelige på at man ønsker å unngå for mange kompliserte bydelsoppsplittings, altså der to eller flere delbydeler skilles ut av en eksisterende bydel og slås sammen med en annen bydel, eller at det gjøres endringer i grunnkretser. Dette for å kunne bevare gode arbeidsmiljøer og kompetanse i bydelene, og unngå for store kostnader knyttet til omstillingen. Hensynet til kompliserte oppsplittings er vurdert opp mot blant annet transportårer, geografi, historisk tilhørighet og innbyggertall. Endringene som nå foreligger innad i delbydeler, og endringene innenfor noen utvalgte grunnkretser, vurderes å være såpass lite omfattende at man likevel unngår for mange kompliserte oppsplittings.

Byrådet har særlig sett til to nøkkeltall i forslagene til nye bydelskart: framskriving av totalbefolkningen i bydelen i 2035 og estimerte budsjettstørrelser i 2025-tall. Bydelenes budsjetttramme fordeles etter et kriteriebasert system, som tar hensyn til demografiske og sosioøkonomiske forhold. Estimerte budsjettstørrelser for fremtidige bydeler kan derfor gi en indikasjon på omfanget av utfordringer. Bydeler med høy kompleksitet i tjenesteproduksjonen, for eksempel på grunn av høy andel eldre og store sosioøkonomiske utfordringer, vil ha et betydelig høyere budsjett enn en bydel med lav kompleksitet og få sosioøkonomiske utfordringer. I disse bydelene bør det tas ekstra hensyn til befolkningsantallet.

En bydelssammensetning der enkelte grupper med særskilte behov er overrepresentert i noen bydeler, kan gi både muligheter og utfordringer. På den ene siden kan en slik konsentrasjon legge til rette for økt spesialisering og kompetansebygging. For eksempel kan en bydel med en høy andel eldre med bistandsbehov utvikle robuste fagmiljøer innen tematikken, noe som kan bidra til bedre kvalitet og mer effektive tjenester. På den andre siden ønsker byrådet å unngå en for sterk konsentrasjon av komplekse behov.

Tabellen under viser nøkkeltall for bydelene i byrådets reviderte forslag til fremtidige bydelsgrenser. Det gjøres nærmere rede for inndelingen av den enkelte bydel i teksten nedenfor. Budsjettstørrelse er oppgitt i milliarder kroner.

Bydel	Område	Fremskrevet befolknings-tall 2035	Budsjettstørrelse 2026 (i milliarder kroner)
Bydel 1	Ullern*, Vestre Aker	89 972	2,9
Bydel 2	Frogner og St. Hanshaugen og grunnkretsene Amalienborg, Sjølyst, Madserud, Søndre Skøyen og deler av grunnkretsene Hoff nord og Hoff Sør**	106 427	3,1
Bydel 3	Gamle Oslo og Grünerløkka og deler av grunnkrets Sentrum 2/rode 11, sentrum 1 rode 4. ***	100 749	3,2
Bydel 4	Nordre Aker og Sagene	108 694	3,3
Bydel 5	Bjerke og delbydel Hasle, Løren, Teisen, Ensjø og grunnkrets Helsfyr (fra delbydel Etterstad)****	94 993	2,8
Bydel 6	Alna (minus Teisen), Grorud og Stovner	114 538	5,5
Bydel 7	Østensjø og delbydel Bjørndal, Mortensrud og Bjørnerud*****	79 035	3,2
Bydel 8	Nordstrand og delbydel Holmlia Nord, Holmlia Sør og Prinsdal	77 529	2,9

Tabell 4: Fremskrevet befolkningstall i 2035 og estimerte budsjettstørrelser 2026.

*Grunnkretsene Smestad og Nordre Skøyen fra Delbydel Skøyen inngår i ny Bydel 1, mens resterende grunnkretser i delbydel Skøyen inngår i ny Bydel 2. I tillegg er det foreslått at deler av grunnkretsene Hoff Nord og Hoff Sør i delbydel Montebello-Hoff inngår i ny Bydel 1, mens de østligste delene av grunnkretsene Hoff Nord og Hoff Sør inngår i ny Bydel 2. Fremskrevet befolkningstall og illustrert budsjettstørrelse er justert for delingen av delbydel Skøyen i tråd med beskrevet metodikk, men forholder seg ikke til foreslått oppsplitting av grunnkretser.

**Det er foreslått at de østligste delene av grunnkretsene Hoff nord og Hoff sør i delbydel Montebello-Hoff (dagens Bydel Ullern) inngår i ny Bydel 2. Fremskrevet befolkningstall og illustrert budsjettstørrelse er justert for delingen av delbydel Skøyen i tråd med beskrevet metodikk, men forholder seg ikke til foreslått oppsplitting av grunnkretser.

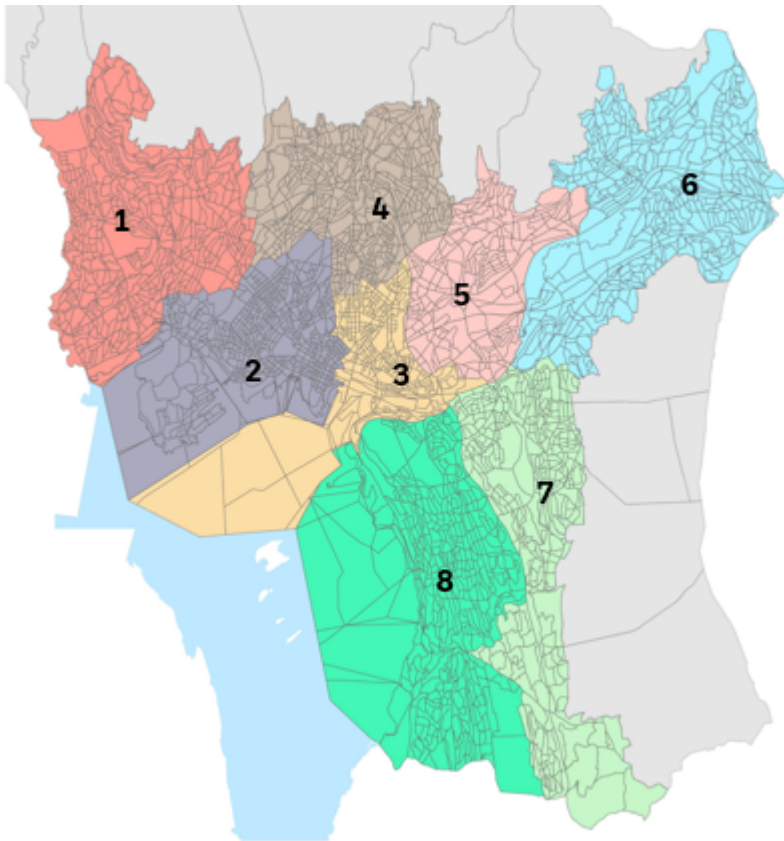
***Det er foreslått at grunnkretsen Helsfyr i delbydel Etterstad inngår i ny Bydel 5, mens resterende grunnkretser i delbydel Etterstad inngår i ny Bydel 3. I tillegg foreslås det at deler av grunnkretsene Sentrum 2/rode 11 og Sentrum 1/rode 4 i den administrative inndelingen Sentrum skal inngå i ny Bydel 3. Fremskrevet befolkningstall og illustrert budsjettstørrelse er justert for utelatelse av delbydelene Ensjø, Hasle og Løren i tråd med beskrevet metodikk, men forholder seg ikke til utelatelse av grunnkrets Helsfyr (12 innbyggere i 2025) eller foreslått oppsplitting av grunnkretser.

****Det er foreslått at grunnkretsen Helsfyr i delbydel Etterstad inngår i ny Bydel 5, mens resterende grunnkretser i delbydel Etterstad inngår i ny Bydel 3. Fremskrevet befolkningstall og illustrert

budsjettstørrelse er justert for innlemmelse av delbydelene Ensjø, Hasle, Løren og Teisen i tråd med beskrevet metodikk, men forholder seg ikke til innlemmelse av grunnkrets Helsfyr.

*****Grunnkrets Bjørnerud i delbydel Bjørnerud innlemmes med bydel 6.

Budsjettstørrelse vist i tabellen er basert på bydelenes kriteriefordelte midler og kriteriefordelt lønns- og priskompensasjon fra vedtatt budsjett 2026. Budsjettstørrelsen er en teoretisk fremstilling der kriteriefordelt ramme per funksjonsområde for dagens bydeler er summert i alternative konstellasjoner. Ved splitting av bydeler/delbydeler er rammen fra opprinnelige bydel/delbydel fordelt etter delbydelenes befolkningsandel. Budsjettstørrelsen er basert på bydelenes estimerte oppgaveportefølje i 2026.

Figur 4: Byrådets forslag til ny bydelsorganisering med åtte bydeler

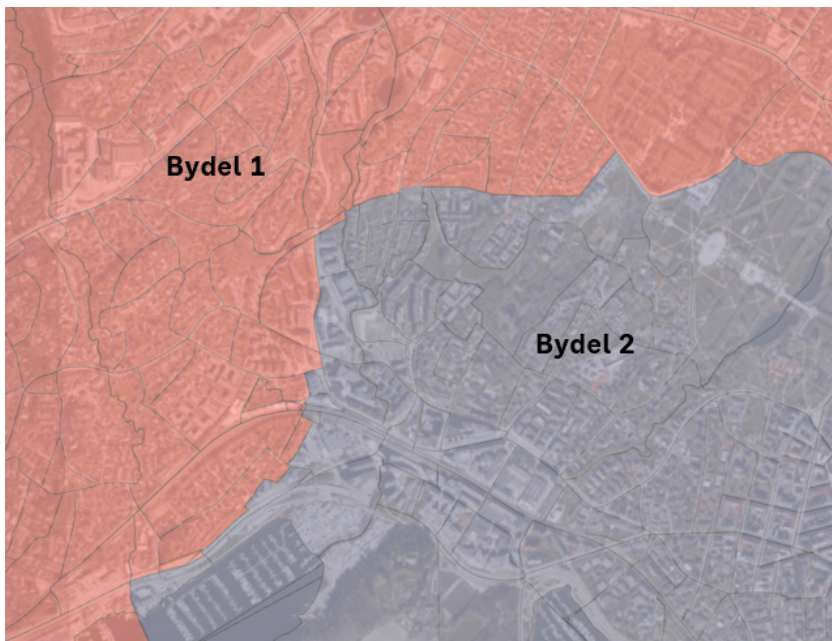
Bydel 1 i vest bør etter byrådets vurdering bestå av Vestre Aker og Ullern. I høringsforslaget ble det foreslått å skille ut hele delbydel Skøyen, som ligger i dagens Ullern, og slå den sammen med bydel 2. For å sikre et sammenhengende område rundt Smestad, som i dag er splittet mellom to bydeler, beholdes grunnkretsene Nordre Skøyen og Smestad i delbydel Skøyen i bydel 1. Samtidig gjøres det en justering i grunnkretsene Hoff nord og Hoff sør i delbydel Montebello-Hoff, for å sikre at stasjonsområdet rundt Skøyen stasjon og det fremtidige t-banestoppet holdes samlet. Området har et tydelig sentrumspreget, og fremtidig utvikling vil forsterke denne trenden. Dette grepet samler dermed det sentrale Skøyen i bydel 2, og området rundt Smestad forblir samlet i bydel 1. Bydel 1 sin hovedutfordring vil i fremtiden være en kraftig økning i antallet eldre med bistandsbehov. Ved å ta bydel Nordre Aker ut av bydel 1 vil bydelen være mer samlet rundt eksisterende og nye kommunikasjonslinjer enn det opprinnelige forslaget med syv bydeler. Denne bydelen vil kun

måtte forholde seg til ett lokalsykehus, i motsetning til høringsforslaget som innebar at bydelen ville måtte forholde seg til to lokalsykehus. Bydel Nordre Aker er foreslått inn i en ny bydel 4 omtalt under.

Bydel 2 er en samling av St. Hanshaugen og Frogner, i tillegg til grunnkretsene Amalienborg, Madserud, Sjølyst og Søndre Skøyen fra delbydel Skøyen i dagens bydel Ullern. For å samle hele Skøyen sentrum i bydel 2 foreslås det også å gjøre en justering av grunnkretsene Hoff nord og Hoff sør. Justeringene innebærer at kollektivknutepunktet på Skøyen inkluderes i ny bydel 2. Dette gjøres ved at utbyggingsområdet sør for E18 i grunnkretsen Hoff Sør i dagens bydel Ullern overføres til ny Bydel 2. Likeledes at næringsseidommene på østsiden av Hoffsvæien opp til Engebrets vei i grunnkretsen Hoff Nord som i dag ligger i Ullern overføres til ny bydel 2.

Denne oppsplittingen av to grunnkretser berører primært næringsområder og vil sikre at et samlet sentrumsområde i Skøyen blir en del av bydel 2. Samtidig vil boligbebyggelsen rundt Skøyen hovedsakelig forbli i bydel 1. Frogner og Skøyen kunne vært en del av løsningen i vest, men med den planlagte utbyggingen i Skøyen-området, Filipstad og ferdigstillingen av Fornebu-banen, vil Frogner og de nevnte grunnkretsene i delbydel Skøyen i økende grad være en naturlig del av sentrum, selv med småhusbebyggelse i deler av delbydelen. Byrådets vurdering er at den foreslåtte løsningen balanserer hensynet mellom fremtidig utvikling av Skøyen-området i bydel 2 med en ivaretagelse av områdene med et annet preg, blant annet i Smestad-området, i bydel 1.

Kartet under illustrerer hvor grensene mellom ny bydel 1 og 2 i Skøyenområdet er foreslått.

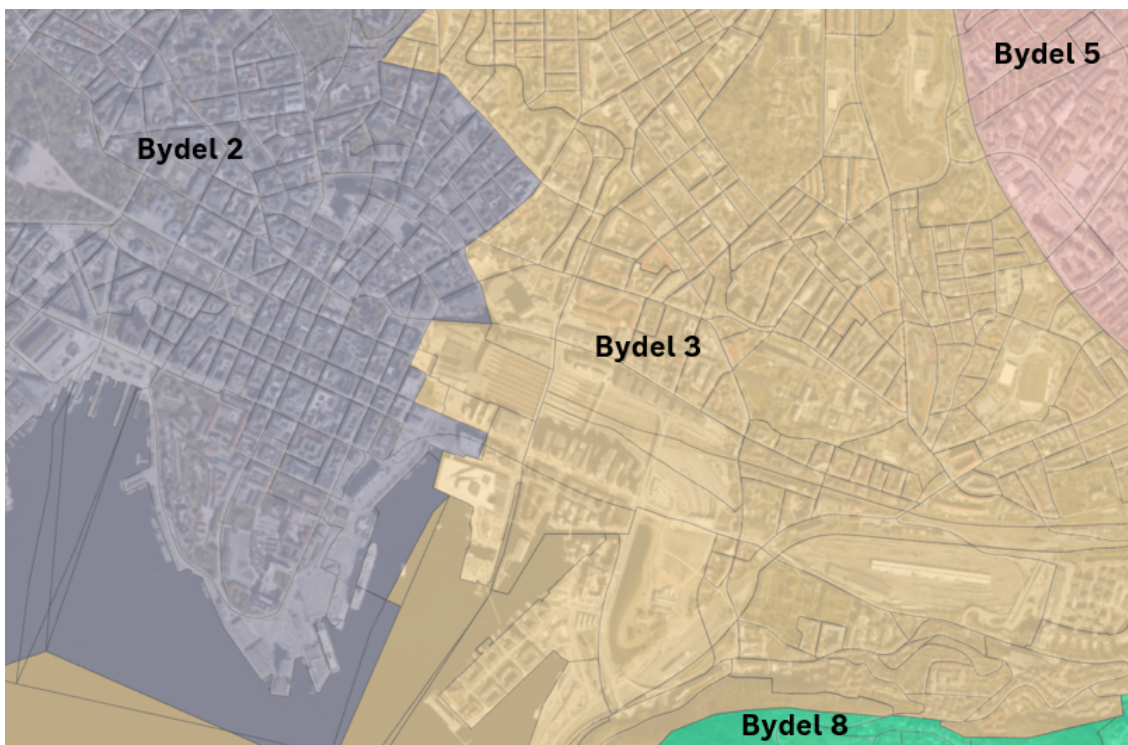
Figur 5: Illustrasjon av grensene i Skøyenområdet

Bydel 3 foreslås som en samling av store deler av Grünerløkka og Gamle Oslo. Fra Grünerløkka innlemmes delbydelene Grünerløkka vest, Grünerløkka øst, Dælenenga, Rodeløkka, Sinsen og Sofienberg. Fra bydel Gamle Oslo innlemmes delbydelene Kværnerbyen, Grønland,

Enerhaugen, Nedre Tøyen, Kampen, Vålerenga og Bispevika. I tillegg innlemmes grunnkretsene Brynseng og store deler av grunnkrets Etterstad fra delbydel Etterstad. Området henger tett sammen med Vålerenga geografisk og historisk.

Samtidig får bydel 3 et viktig ansvar for områder som grenser til den administrative enheten sentrum. Byrådet foreslår derfor at deler av grunnkretsene Sentrum 2/rode 11 og Sentrum 2/rode 4 innlemmes i bydel 3. Dette vil sikre at bydel 3 kan følge opp utsatte grupper rundt Oslo S/Vaterland på en mer hensiktsmessig måte enn i dag, og vil også samle institusjoner som Munchmuseet, operaen og boligområdene i Bjørvika til én bydel.

Kartet under illustrerer hvor grensene mellom ny bydel 2 og 3 i Sentrumsområdet er foreslått.

Figur 6: Illustrasjon av grensene i sentrum

I byrådets forslag med åtte bydeler tas Sagene ut av byrådets opprinnelige forslag til bydel 3. Ved å ta Sagene ut av bydel 3 oppnås en reduksjon i antallet sosiale boliger med tilhørende opphoping av levekårsutfordringer i én bydel. Den nye inndelingen av bydel 2 og 3 gir en bedre fordeling av komplekse utfordringer, og en bedre balanse i innbyggertall. Bydel Sagene er foreslått inn i en ny bydel 4 omtalt under.

Flere høringsinstanser har foreslått å etablere en samlet sentrumsbydel bestående av Sagene, St. Hanshaugen, Grünerløkka og Gamle Oslo. Det ville blitt en bydel med et innbyggertall på ca. 230 000 innbyggere i 2035. Bydelen ville hatt et estimert budsjett på ca. 7,6 milliarder kroner basert på 2025-tall. Selv om dette kan ha fordeler i et byutviklingsperspektiv, vil det være ulemper når det kommer til tjenestebyrden for en slik eventuell sentrumsbydel. Kompleksiteten i oppgaver og utfordringer som er spesifikke for sentrumsområdene er omfattende, og det vil ikke være hensiktsmessig å legge disse oppgavene til en bydel alene. En

så stor sentrumsbydel vil også kunne rokke ved balansen med øvrige bydeler og bidra til et skille mellom sentrum og utkant.

Byrådet stiller seg samtidig bak høringssvarene som uttrykker bekymring for utviklingen i Oslo sentrum, og vil i neste fase av arbeidet vurdere ulike modeller for et forpliktende samarbeid på tvers av de to sentrumsbydelene. Samarbeidsmodellen vil imøtekomme bekymringene rundt Oslo S/Vaterlands-området, blant annet med bruk av Uteseksjonen som verktøy. Samarbeid med andre kommunale etater og virksomheter vil også være naturlig. Dette både for å styrke Oslo sentrums stilling generelt, og oppfølgingen av geografiske områder med kjente sosiale utfordringer og kriminalitet spesielt. Gjennom slike samarbeidsmodeller vil bydel 2 og bydel 3 kunne samordne tjenestetilbudet i utsatte områder og koordinere dette med statlige samarbeidspartnere som politiet.

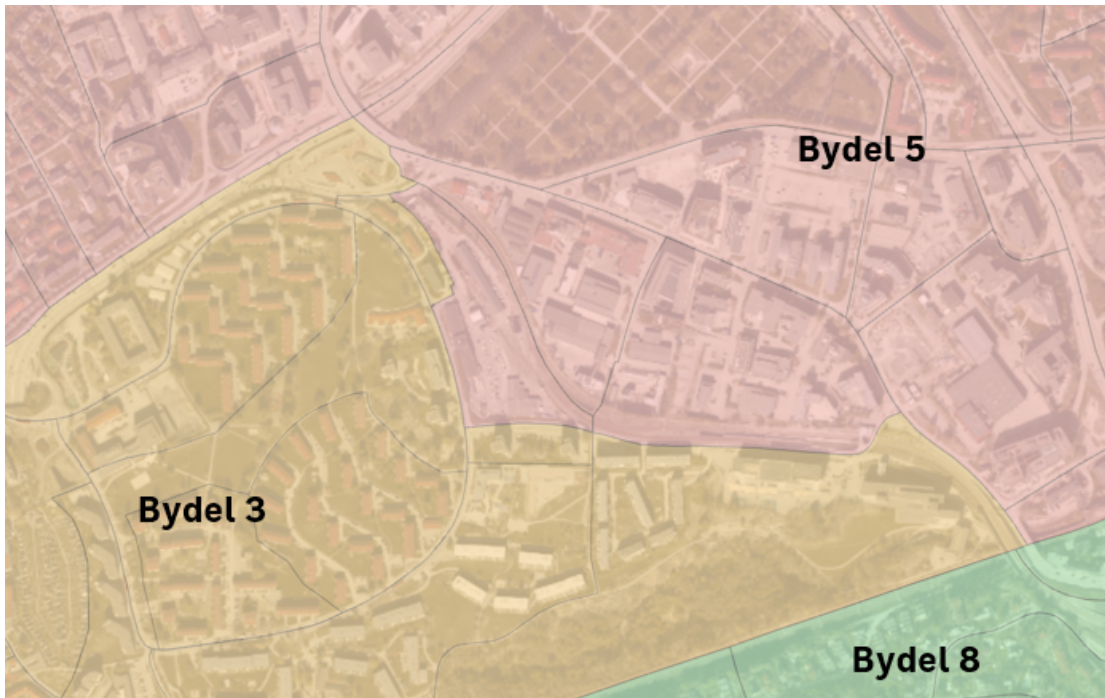
I byrådets nye forslag med 8 bydeler foreslås det en ny bydel 4 bestående av Sagene og Nordre Aker, som blant annet er spilt inn fra disse bydelene selv. Området henger geografisk tett sammen rundt Voldsløkka, Sandaker og Bjølsen, blant annet når det kommer til skoletilhørighet og idrettsanlegg. Bydelene har også et felles knutepunkt når det kommer til kollektiv, handel og helsetilbud i området knyttet til Nydalen/Storo, der begge bydeler har lokalisert flere tjenester. Dette gjør området til et naturlig tyngdepunkt for en samlet bydel og bidrar til å binde områdene på hver side av dagens bydelsgrense tett sammen i hverdagen. Sagene og Nordre Aker ligger begge langs Akerselva, og kan samarbeide om viktige rekreasjons- og grøntområder, men også om utviklingsområdene i Nydalen. Sammensetningen av mer urbane områder mot Sagene, og områder preget av noe mer spredt bebyggelse i Nordre Aker vil sikre en mer balansert bydel med både urbane og mer boligpregede områder.

I løpet av høringen er det kommet inn flere bekymringer knyttet til en opphoping av utfordringer i en bydel i den opprinnelig foreslåtte bydel 3. Bydelsreformen vil ikke i seg selv kunne gjøre noe med den geografiske plasseringen av kommunale boliger. Likevel, gjennom de nye foreslåtte bydelene 2, 3 og 4 vil det være en bedre fordeling av den kommunale boligmassen i byen. Bydel 4 vil måtte håndtere flere komplekse utfordringer og et større antall sosiale boliger, men vurderes av byrådet til å bli robust nok til å kunne spesialisere seg innen dette, og samtidig gi gode tjenester til innbyggerne.

Hovinbyen er Oslos største byutviklingsområde, og skal koble sammen indre by og Groruddalen. I 2018 vedtok bystyret "Strategisk plan for Hovinbyen", som strekker seg mange tiår frem i tid. Hovinbyen består i hovedsak av utbyggingsområdene Løren, Hasle, Økern, Ulven, Ensjø, Etterstad og Bryn. Disse områdene er i dag fordelt mellom bydelene Bjerke, Alna, Grünerløkka og Gamle Oslo. Dette er blant de områdene av byen som vil endre seg mest i tiden fremover, og det skal legges til rette for opp mot 40 000 nye boliger. Byrådet ser at en helt ny bydel 5 konsentrert rundt Hovinbyen bedre vil kunne tilrettelegge for nyetablerte i et område i sterk vekst, herunder sosial infrastruktur, bidra til utvikling av grøntområder og øvrige lokalsamfunnsfunksjoner og sikre gode tjenester for barn og unge. Forslaget har også fått støtte fra flere høringsinstanser, der det blant annet vises til at det kan bidra til en mer helhetlig byutvikling og utvikling av kommunale tjenester. Bydelen vil bestå av hele bydel Bjerke, delbydelene Hasle og Løren fra bydel Grünerløkka og delbydel Teisen fra bydel Alna. Fra bydel Gamle Oslo innlemmes delbydel Ensjø og grunnkrets Helsfyr. Sporveiens tomt med adresse Etterstadletta 18 og 48 med tilhørende driftsbygninger er et utbyggingsområde som kan sees i sammenheng med Hovinbyen. Sporveiens tomt foreslås derfor også innlemmet i ny

bydel 5 som Hovinbyen er en vesentlig del av. Tomten ligger i grunnkrets Etterstad i delbydel Etterstad i dagens bydel Gamle Oslo.

Kartet under illustrerer hvor grensene mellom ny bydel 3 og 5 i Etterstadorrådet er foreslått.

Figur 7: Illustrasjon av grensene i Etterstadorrådet

Som følge av den store utbyggingen som skjer i området, vil befolkningen øke betydelig. Samtidig har mange innbyggere som bor i delbydelene som flyttes fra sentrumsbydeler til en fremtidig bydel rundt Hovinområdet, advart mot løsninger som de mener gir lengre reisevei til helsestasjon, Nav og aktivitetstilbud. Byrådet har likevel etter en helhetsvurdering vurdert at fordelene med å samle utbyggingsområdene til én samlet bydel veier opp for ulempene. Med etablering av en helt ny bydel vil også vurderingene av behov for nye og innbyggernære lokasjoner for bydelens tjenester komme til.

Bydel 6 i Groruddalen er en samling av Stovner, Grorud og Alna med unntak av delbydel Teisen. Groruddalsområdet har en sterk historisk og geografisk tilknytning. Det er blant annet kommet forslag om en samling av alle fire bydeler i Groruddalen fra bydelene selv. Dersom også Bjerke hadde inngått i bydel 5, er byrådets vurdering at bydelen blir for stor og kompleks med et innbyggertall på ca. 162 000 innbyggere i 2035 og et budsjett på 7,2 milliarder kroner basert på budsjett-tall for 2025. Kombinasjonen av et høyt innbyggertall og mange komplekse oppgaver vil kunne gi denne bydelen uforholdsmessig store utfordringer sammenliknet med øvrige bydeler. En slik løsning ville dessuten lukke for etablering av en Hovinbyen-bydel, som flere høringsinstanser, både bydelsutvalg, bydelsadministrasjoner, Plan- og bygningsetaten, innbyggere og øvrige eksterne organisasjoner er positive til.

Byrådet foreslår en oppdeling av Oslo sør i to deler. Bydel 7 vil bestå av Østensjø og delbydelene Bjørndal, Mortensrud og Bjørnerud (uten grunnkrets Bjørnerud 1), fra dagens

Søndre Nordstrand. Utviklingen av Gjersrud-Stensrud vil kunne føre til en stor befolkningsvekst for denne bydelen de neste tiårene.

I prosessen har det kommet innspill om flytting av delbydel Hellerudtoppen fra det som i dette forslaget blir bydel 6 i Groruddalen, til bydel 7. Det argumenteres for at det er tydelige forbindelser mellom delbydel Hellerudtoppen og dagens bydel Østensjø, og at en flytting av delbydelen kan sikre en mer geografisk sammenhengende inndeling, både når det kommer til idrett og skoletilhørighet. Bydelsutvalget i Alna åpnet også for dette som del av forslaget om en samling av alle fire bydeler i Groruddalen. Byrådet har vurdert at det ikke er hensiktsmessig å flytte ut dette området fra Groruddalen.

Bydel 8 vil bestå av Nordstrand og delbydelene Holmlia Nord, Holmlia Sør og Prinsdal fra dagens Søndre Nordstrand. Den foreslåtte todelingen i sør følger kollektivlinjer og større transportårer i området. Inndelingen bidrar til en utjevning av forskjeller på tvers av bydeler. Løsningen balanserer godt opp befolkningstallet og spennet i tjenester som de to bydelene må levere. Det foreslås imidlertid en justering i delbydel Bjørnerud, som i dag har en lite hensiktsmessig inndeling. Delbydelen foreslås delt ved Ljabruveien, slik at grunnkretsen Bjørnerud 1 inngår i bydel 7. Dette vil sikre at man samler Prinsdal i én bydel, samtidig som annen sammenhengende bebyggelse forblir samlet i bydel 8.

En samlet bydel i sør har også blitt vurdert. Det vil gjøre at man unngår en komplisert oppsplitting av bydel Søndre Nordstrand. Søndre Nordstrand har også selv uttrykt ønske om å ikke deles opp. Ulempen med å samle alle bydelene i sør er at spennet i utfordringer blir høyt, med både en sterk økning i eldre, sosioøkonomiske utfordringer, og et høyt innbyggertall. Estimert budsjett for en samlet bydel i sør i alternativet med seks bydeler, er på 6,4 milliarder kroner basert på 2025-tall. Bydelen vil videre ha en fremskrevet befolkning i 2035 på ca. 157 000 innbyggere. En deling av området i to bydeler vurderes derfor som en mer hensiktsmessig løsning.

Byrådets forslag om inndeling av byen i åtte bydeler innebærer tre kompliserte oppsplittinger, hvor samling av delbydeler fra Gamle Oslo, Grünerløkka og Alna til en ny bydel rundt Hovinbyen er den mest omfattende. Samtidig har flere høringsinstanser sett fordelene av en samlet bydel for et stort byutviklingsområde. Forslaget innebærer midlertid at bydelene samlet sett blir relativt jevnstore i innbyggertall, ivaretar en balansering av sosiodemografiske utfordringer, og har en relativt hensiktsmessig inndeling i forhold til topografi og ferdselsårer. Samtidig legges det til rette for en samling av flere utviklingsområder utover Hovinbyen.

Selv om byrådet har presisert at deling av delbydeler og grunnkretser ikke var ønskelig, er det på bakgrunn av høringsinnspill og lokale forhold vurdert at dette likevel er hensiktsmessig enkelte steder. To forhold er vektlagt i vurderingene: hensynet til innbyggere og bydelers ønsker om å oppnå en mer hensiktsmessig inndeling i enkelte boområder. Dette er for eksempel hensyntatt ved at den gamle delen av Etterstad som ikke er en del av utbyggingsområdet i Hovinbyen legges til bydel 3. Ved inndelingen av bydelene i sør har byrådet valgt å lytte til anbefalingen om å la inndelingen gå langs Ljabruveien, noe som medfører en oppdeling av delbydel Bjørnerud. Dette hensyntar også skolekrets og nærmiljøområdet, i og med de to skolene som ligger i grunnkrets Bjørnerud også sogner til omkringliggende delbydeler. Byrådet har også på bakgrunn av innbyggerinnspill revurdert opprinnelig forslag, og endret dette til at grunnkretsene i delbydel Skøyen som omfatter blant

annet Smestad blir værende i fremtidig bydel 1, slik at man forhindrer en oppsplitting av Smestad-området.

Det andre forholdet som er hensyntatt er muligheten for å samle større byutviklingsområder i en bydel. For delbydel Skøyen har flere høringsinnspill for eksempel påpekt at delbydelens sørlige del bør ses i sammenheng med området langs sjøen mot Lysaker. Innlemmingen av sporveistomten i delbydel Etterstad i bydel 5 som en del av utviklingsområdet i Hovinbyen er et annet eksempel.

For sentrum er hensynet til helhetlig oppfølging av området rundt Oslo S og Vaterland hensyntatt etter innspill fra bydel Gamle Oslo.

Samarbeid med statlige organer

Byrådet vil gå i dialog med kommunens statlige samarbeidspartnere for å finne gode løsninger på de utfordringene som eventuelt kommer som følge av endringen i bydelsorganiseringen. Fra både Nav stat og politiet er det gitt positive signaler til alternativet byrådet velger å legge frem. Det er samtidig synliggjort noen utfordringer som byrådet ønsker å møte.

Nav Stat:

De sosiale tjenestene i bydelene utgjør en vesentlig del av bydelenes ansvar. Det er lovpålagt at en del av disse tjenestene skal gis gjennom Nav. Nav-kontorene har derfor en sentral rolle i bydelene. Nav-kontorene i Oslo har én leder som rapporterer i to styringslinjer – en til staten og en til kommunen. Nav-kontorene utfører både statlige og kommunale oppgaver. Nav-kontorene er relativt store i dag, hvorav flere har rundt 200 ansatte. Fremtidig organisering av kontorene kan ikke kommunen avgjøre alene, da dette må skje i partnerskapet mellom Nav Oslo og Oslo kommune. Byrådet vil i det videre arbeidet med bydelsreformen legge vekt på at Nav-kontorene får en tydelig organisatorisk plassering i bydelene.

Politiet:

I dag kan inndelingen av bydelene skape utfordringer når en bydel må forholde seg til flere politienheter, noe som fører til mer kompleksitet. En ny organisering vil bedre samhandlingen med Politiet, og bidra til en bedre samhandling med bydelenes tjenester. Det fremlagte forslaget vil i stor grad sammenfalle med politiets inndeling i byen.

Sykehusenes opptaksområder:

Innbyggerne i dagens Vestre Aker, Ullern og Frogner har Diakonhjemmet sykehus som lokalsykehus, mens innbyggerne i Sagene, St. Hanshaugen, Gamle Oslo og Grünerløkka tilhører Lovisenberg diakonale sykehus. I 2031/2032 vil Oslo universitetssykehus (OUS) være lokalsykehus for innbyggerne i de øvrige åtte av dagens femten bydeler. Det har ikke vært mulig å ta fullt hensyn til sykehusenes opptaksgrenser, blant annet som følge av øvrige kriterier som geografiske og historiske forhold, og for å sikre en totalt sett hensiktsmessig bydelsstruktur. En bydel rundt Hovinbyen-området, som er et av de viktigste strukturgrepene i reformen, lar seg for eksempel ikke forene med dagens opptaksområde for Lovisenberg diakonale sykehus.

At Oslo kommune endrer bydelsgrensene sine, påvirker ikke sykehusenes opptaksområder. Eksempelvis vil innbyggere i dagens St. Hanshaugen bydel fortsatt ha Lovisenberg diakonale

sykehus som lokalsykehus, selv om bydelen blir slått sammen med Frogner bydel og flere av grunnkretsene i Skøyen delbydel.

I byrådets forslag vil fremtidig bydel 1 forholde seg til Diakonhjemmet, bydel 3 til Lovisenberg og bydel 6, 7 og 8 vil ha OUS å forholde seg til. For tre av de foreslåtte åtte bydelene innebærer byrådets forslag samhandling med to ulike lokalsykehus inntil det eventuelt gjøres endringer i opptaksgrensene. Bydel 2 vil samhandle med både Diakonhjemmet og Lovisenberg, mens bydel 4 og 5 må samhandle med Lovisenberg og OUS. De nye bydelene vil være betydelig større enn dagens bydeler, og byrådet vurderer at det vil være enklere for større bydeler å samhandle med to sykehus, enn det ville vært for dagens bydeler.

Sett fra lokalsykehusenes perspektiv, vil Diakonhjemmet gå fra å måtte samhandle med tre ulike bydeler, til å samhandle med to. Lovisenberg vil fortsatt samhandle med fire bydeler, mens OUS vil gå fra å skulle samhandle med åtte bydeler fra 2031/2032, til å skulle samhandle med fem bydeler i byrådets nye forslag. Samlet sett er byrådets vurdering at samhandlingen med sykehusene, og tilretteleggingen for mer sammenhengende brukerreiser, blir bedre ved en ny bydelsstruktur enn dagens bydelsstruktur.

Det er god dialog mellom byrådet og Helse- og omsorgsdepartementet, Helse Sør-Øst og Oslo-sykehusene rundt bydelsreformen, og hvordan man skal sikre fortsatt god samhandling og helhetlige pasientreiser. Oslo kommune, Helse Sør-Øst og lokalsykehusene er enige om videre samarbeid mellom kommunen og sykehussektoren etter et eventuelt vedtak om bydelsreform. Blir bydelsreformen vedtatt, skal Oslo kommune, Helse Sør-Øst og lokalsykehusene sette i gang et arbeid for å vurdere en endring (delvis eller helt) der opptaksgrensene harmoniseres mest mulig med de nye bydelene. Det må skje på en måte som legger til rette for å videreføre balansen mellom de to ideelle lokalsykehusene og OUS, og som sørger for best mulig samhandling om pasientene. Subsidiært skal det lages en plan for hvordan samarbeidet skal være, dersom én eller flere bydeler får to lokalsykehus å forholde seg til, slik at vi fortsatt sikrer helhetlige pasientreiser og god samhandling.

For byrådet er det viktig at det i det videre arbeidet sørges for at de to ideelle sykehusene ikke svekkes, og helst styrkes. Arbeidet vil følges videre i fase 4.

4.2. Forslag til plassering av Marka og Sentrum i ny bydelsorganisering

4.2.1. Dagens organisering og forslaget i høringen

Sentrum og Marka har hatt en særskilt forvaltningsstatus som administrative enheter siden bydelsreformen i 1988. Disse områdene av byen har altså ikke vært underlagt ansvaret til et bydelsutvalg. Innbyggere i disse delene av byen mottar sine tjenester fra, og inngår i stemmekretsen til, nærmeste ordinære bydel.

I byrådets høringsforslag til fremtidig plassering av Marka ble det vektlagt at store deler av området er vernet gjennom Markaloven (2009) og at enhetlig regulering og forvaltning ville være av stor betydning for ivaretagelsen av Marka også i fremtiden. Markas store geografiske utstrekning talte videre for at det fremdeles vil være hensiktsmessig at tjenester til innbyggere med bosted i Marka ytes fra tilliggende bydeler. Byrådets høringsforslag var at Markas status som administrativ enhet opprettholdes og at ansvaret for tjenester til innbyggerne i Marka fordeles på tilliggende bydeler, som i dag.

Den administrative enheten Sentrum er avgrenset til et geografisk område rundt rådhuset, slottet og Stortinget ned mot Oslo S. Bydel St. Hanshaugen har ansvaret for tjenesteytingen til befolkningen i dette området. Byrådets høringsforslag innebar at det geografiske området som i dag er definert som den administrative enheten sentrum skulle inngå i ansvarsområdet til det som i dag er Bydel St. Hanshaugen. Videre ble det foreslått at innbyggerne i dette området skulle fortsetter å få tjenester fra den bydel som Bydel St. Hanshaugen ble en del av.

Høringsinstansene har i svært liten grad hatt synspunkter på forslag til plassering av Marka og Sentrum i ny bydelsorganisering. Byantikvaren er positiv til at Marka fortsatt skal håndteres som en administrativ enhet knyttet til tiliggende bydel, og mener denne ordningen har fungert godt. Bymiljøetaten støtter også forslaget om å videreføre dagens ansvarsmodell for Marka.

Bydelsutvalget i St. Hanshaugen mener det er fornuftig at ansvaret for den administrative enheten sentrum innlemmes i én bydel. De påpeker at roller, myndighet og økonomiske konsekvenser av dette må utredes videre og at ansvaret for sentrum i dag er underfinansiert. Bydelsutvalget i Gamle Oslo mener at flere av grunnkretsene rundt Oslo S bør overføres til bydel 3 for å sikre helhetlige utvikling i området.

Bymiljøetaten påpeker at det geografiske området innenfor den administrative enheten sentrum står i en særstilling i Oslo kommune når det gjelder drift og forvaltning og utleie av byrom. Det er i dag utstrakt kontakt mellom statlige myndigheter og Bymiljøetaten om bruken av byrommene, bl.a. knyttet til spørsmål om sikring av offentlig arealer i sentrum. Bymiljøetaten mener instanser som har ansvar for sikkerhet og beredskap i sentrum bør ha én kommunal instans å forholde seg til. De mener også at den kommunale virksomheten som skal ha ansvar for drift og forvaltning av sentrum i fremtiden, bør ha myndighet til å fatte vedtak av den type som Statens vegvesen har delegert til Bymiljøetaten i dag.

Øvrige høringsinnspill knyttet til sentrum handler i hovedsak om problematikk som er fremtredende for et større område enn den administrative enheten sentrum.

4.2.2. Byrådets vurdering av plassering av Marka og Sentrum i ny bydelsorganisering

Byrådet går inn for at Markas status som administrativ enhet opprettholdes og at ansvaret for tjenester til innbyggerne i Marka fordeles på tiliggende bydeler, som i dag.

For det geografiske området som i dag er definert som den administrative enheten sentrum, foreslår byrådet en delt løsning. Store deler av området vil inngå i ansvarsområdet til det som i dag er Bydel St. Hanshaugen. Innbyggerne i dette området skal også i fremtiden skal få sine tjenester fra den bydel som Bydel St. Hanshaugen blir en del av.

Byrådet foreslår videre at området rundt Oslo S/Vaterland overføres til ny bydel 3. Dette berører grunnkretsene Sentrum 1/rode 4 og Sentrum 2/rode 11. Her foreslås at grensen for Sentrum 2/rode 11 justeres slik at området mellom Stenersgata, Brugata, Lybekkergata og Biskop Gunnerus gate blir tilhørende ny bydel 3. Videre foreslås at grensen for Sentrum 1/rode 4 justeres, slik at hele stasjonsområdet til Oslo S blir liggende i bydel 3. En slik endring vil legge til rette for mer helhet i utviklingen av området og at ansvaret for problematikken i rundt Vaterland ikke blir delt mellom to bydeler, slik situasjonen er i dag. Innbyggerne i dette området vil i fremtiden få sine tjenester fra den bydel som Bydel Gamle Oslo blir del av.

Det betyr videre at bydelsutvalgene i fremtidig bydel 2 og 3 vil ha oppgaver som gjelder dagens administrative enhet sentrum. Dette gjelder for eksempel utleie av egen grunn som parker, byrom, grøntområder, nærmiljøanlegg og idrettsanlegg. Det er behov for å gjennomgå ansvarsfordelingen mellom bydel 2 og 3 og Bymiljøetaten, for å sikre at hensyn til sikkerhet, beredskap og byens hovedstadsfunksjon er ivaretatt. Det må også vurderes om problemstillinger som er særskilte for denne delen av sentrum har tilstrekkelig økonomisk kompensasjon.

4.3. Forslag til kriterier for fastsettelse av navn på nye bydeler

4.3.1. Bakgrunn og byrådets forslag fra høringen

Det er vurdert som mest hensiktsmessig at forslag til ny bydelsinndeling og kriterier for fastsettelse av navn på de nye bydelene har vært gjennom en ekstern høring, før en formell prosess om navn på de nye bydelene igangsettes. Med utgangspunkt i prinsippene for fastsettelse av navn som ble brukt i forrige bydelsreform (byrådssak 121/03) foreslo byrådet i høringsnotatet at følgende kriterier kunne legges til grunn for navn på nye bydeler:

- a) alle bydelsnavnene gjennomgås i forbindelse med navnssettingen
- b) nåværende navn kan beholdes der de har fått allmenn aksept og ikke bryter med øvrige kriterier for fastsettelse av navn
- c) bydelsnavnene skal bestå av ett ledd, eventuelt supplert av «Søndre», «Gamle», mv.
- d) bydelsnavnene skal ha en historisk forankring, og de skal karakterisere bydelen eller vesentlige deler av den
- e) navn på områder som strekker seg over to eller flere av de nye bydelene, bør unngås, likeledes navn som bare en mindre del av bydelen kan identifisere seg med
- f) navn som brukes i annen administrativ sammenheng med en vesentlig annen avgrensning enn bydelen, bør unngås

Valgstyret i Oslo har vedtatt at de må ha informasjon om antall bydeler og geografisk inndeling innen 1. oktober 2026. Navn på bydelene og antall representanter i de nye bydelsutvalgene må være avklart innen 1. november 2026. Disse fristene er satt for at Bystyrets sekretariat, sammen med Plan- og bygningssetaten, Kartverket og Valgdirektoratet skal kunne ferdigstille stemmekretsene, stemmesedlene og det valgadministrative systemet innen kommunevalget i 2027.

Bydelsutvalgene støtter byrådets forslag til kriterier for nye bydelsnavn, med noen merknader. Det fremheves at navn bør gi tydelig identitet og tilhørighet, og at historiske navn kan bidra til å styrke lokal forankring. Det advares mot ekskluderende eller lite representative navn. Ullern mener at det er rom for større fleksibilitet i kriteriene, for eksempel å tillate to ledd i navnet eller overgangsnavn i en periode. Det oppfordres sterkt til at innbyggerne og lokale aktører involveres aktivt i prosessen, gjennom medvirkning og mulighet til å foreslå navn. Bydelsadministrasjonene legger i sine innstillinger vekt på faktorer som kontinuitet, enkelhet og gjenkjennelighet, samt lokal og historisk forankring.

Etatene og foretakene har i liten grad tatt stilling til kriteriene for navnssetting av nye bydeler. I høringssvarene fra innbyggerne pekes på at nye, sammenslåtte bydeler bør få nye navn fremfor å gjenbruke gamle, og at dette kan skape ny identitet og felles tilhørighet. Noen kommenterer at Aker-betegnelser (Søndre/Østre/Nordre/Vestre Aker) er historisk forankrede

og egnet for ytre by. Viktigheten av lokal medvirkning og at historikere og velforeninger bør høres før navn fastsettes understrekes. Byantikvaren anbefaler å involvere historielagene i arbeidet med nye navn. Innbyggere, velforeninger og nærmiljøgrupper fremhever behovet for historisk forankring og geografisk relevans.

4.3.2. Byrådets vurdering av kriterier for fastsettelse av navn på nye bydeler

På bakgrunn av høringsinnspillene er byrådets vurdering at de foreslåtte kriteriene er hensiktsmessige og legges til grunn for navn på nye bydeler.

I den videre prosessen rundt fastsettelse av navn på nye bydeler, ønsker byrådet å legge til rette for at alle interesserte kan komme med innspill til navn. For at dette skal være mulig innenfor de stramme tidsfristene, må en slik prosess igangsettes rett etter at byrådet har avgitt sin innstilling til bystyret. I perioden fra mars til april 2026 ønsker byrådet derfor å invitere innbyggere, historielag, velforeninger, folkevalgte, faginstanser og andre til å komme med forslag til navn. Når bystyret har vedtatt nye bydeler og kriteriene for fastsettelse av navn, vil navneforslagene bli vurdert opp mot kriteriene. Deretter vil konkrete, alternative navneforslag på de nye bydelene bli sendt på en formell høring. Navn på bydeler er stedsnavn etter lov om stadnamn og saksbehandlingsreglene i loven skal følges, bl.a. høring til Språkrådets stedsnavnstjeneste, mm. En sak om navn på nye bydeler vil så bli lagt frem for bystyret, med sikte på behandling senest i oktober 2026.

4.4. Forslag til sammensetning av bydelsutvalg og frikjøp av enkelte bydelsutvalsrepresentanter

I Oslo velges både representanter til bystyret og til bydelsutvalgene ved kommunevalget. I henhold til reglement for bydelene velges medlemmene til bydelsutvalget av innbyggerne i vedkommende bydel (direkte valg). Bare personer som er bosatt i bydelen kan velges til bydelsutvalget. Dagens bydelsutvalg har 15 medlemmer, uavhengig av hvor store bydelene er. Dette antallet har ligget fast siden 2004 og innebærer at det er nokså store variasjoner i representasjon dag. Byrådets høringsforslag gikk ut på å øke antall representanter i bydelsutvalgene fra 15 til 21. Dette ble begrunnet med et ønske om å opprettholde god representasjon i bydelsutvalgene. Målet om styrket lokaldemokrati og prinsippene om helhetlig styringsstruktur, redusert kompleksitet, enhetlig organisering ble også lagt til grunn.

Når det gjelder spørsmålet om frikjøp av for eksempel bydelsutvalgsleder og nestleder, har byrådet ønsket å innhente mer informasjon om dagens praksis og synspunkter fra høringsinstansene før et konkret forslag til løsning legges frem.

Godtgjøring av bydelsutvalsrepresentanter reguleres av «Forskrift 18. november 2020 nr. 2439 om folkevalgtes rett til godtgjøring og velferdsgoder, Oslo kommune.». Av forskriftens § 5 fremgår det at bydelene kan godtgjøre leder, nestleder og medlemmer i bydelsutvalget etter følgende alternativer:

Alternativ 1:

- Leder: 122 359 kr per år og 5 458 kr per møte
- Nestleder: 34 905 kr per år og 2 538 kr per møte
- Medlemmer: 2 538 kr per møte

Alternativ 2:

- Leder: 221 126 kr per år og 5 458 kr per møte
- Nestleder: 72 972 kr per år 2 538 kr per møte
- Medlemmer: 2 538 kr per møte

Forskriftens §2 sier også at den som har et kommunalt tillitsverv i Oslo kommune har krav på dekning av utgifter og økonomisk tap (reise, kost, losji, barnepass, tap av inntekt).

Høsten 2025 ble det gjennomført en kartlegging av bydelenes praksis for godtgjøring. Kartleggingen viser at det er nokså store variasjoner mellom bydelene, både når det gjelder praktiseringen av forskriften og kostnadene knyttet til ordningen. Tre bydeler (Bjerke, Grünerløkka og St. Hanshaugen) benytter seg av alternativ 1, mens øvrige bydeler benytter alternativ 2. Av disse er det to bydeler som har ordninger for innkjøp av PC/nettbrett eller godtgjøring for bruk av eget digitalt utstyr. Ni bydeler oppgir at det ikke har vært behov/aktuelt å dekke utgifter og økonomisk tap iht. forskriftens §2. Øvrige bydeler gir eksempler som viser variasjoner i hvem som får dekket utgifter og hva som dekkes.

Bydelene har, med utgangspunkt i regnskapet for 2024, også oppgitt sine kostnader til godtgjøring av bydelsutvalgsrepresentanter og dekning av utgifter og økonomiske tap. Bydelen som hadde de høyeste kostnadene brukte 1,9 mill. kr til dette formålet i 2024, mens bydelen med de laveste kostnadene brukte 282 000 kr. Bare to bydeler oppgir kostnader til dekning av utgifter og økonomiske tap, her dreier seg kun om mindre beløp. Bydelene brukte totalt ca. 14,5 mill. kr til godtgjøring av folkevalgte i 2024. I tillegg kom kostnader knyttet til innkjøp av PC/nettbrett eller godtgjøring for bruk av eget digitalt utstyr.

Både variasjonen i praksis og i den økonomiske kompensasjonen som ytes til bydelsutvalgsrepresentantene, tilsier at det er behov for å gjøre ordningen mer ensartet i en fremtidig organisering. Innføringen av et system for frikjøp av enkelte bydelsutvalgsrepresentanter vil likne mer på ordningen som i dag benyttes for byråder og representanter i bystyret. For disse skiller det mellom heltidspolitikere som er 100 % frikjøpt etter gjeldende satser og ombud som kun mottar møtegodtgjørelse. Heltidspolitikere i bystyret har rettigheter blant annet når det gjelder sykkelønn og pensjon.

Bydelsutvalgene er i sine hørings svar opptatt av at antallet medlemmer i bydelsutvalgene bør økes i tråd med økingen i størrelsen på bydelene. Det vektlegges at antall medlemmer må være på et representativt nivå sett ut ifra geografi og økt saksmengde. Tabellen under oppsummerer bydelsutvalgenes konkrete innspill på antall medlemmer i fremtidige bydelsutvalg fra de som har uttalt seg om spørsmålet:

Bydel	Foreslått antall medlemmer
Alna	29 medlemmer
Frogner	Maksimalt 21 medlemmer
St. Hanshaugen	25 medlemmer. Foreslår å omdøpe organet til «Bydelsstyre»
Søndre Nordstrand	25-30 medlemmer
Ullern	Minst 25 medlemmer
Vestre Aker	Minst 21 medlemmer

Tabell 5: Bydelsutvalgenes innspill på antall medlemmer i fremtidige bydelsutvalg

Når det gjelder frikjøp, peker bydelsutvalgene på behov for frikjøpsordninger for leder og nestleder, og ser dette i sammenheng med økt politisk handlingsrom i bydelene. Omtrent halvparten av bydelsutvalgene går også inn for å anbefale frikjøp av komitéledere, gruppeledere og andre nøkkelpolitikere – også i opposisjon – for å håndtere eventuell økt arbeidsmengde og sikre reell deltakelse. Det understrekes at godtgjøringsordninger må være like, rettferdige og fastsettes sentralt, og at endringer i bydelsutvalgenes innretning må sees i sammenheng med reformens mål om styrket lokaldemokrati. Bydelsutvalget i Frogner anbefaler en standardisering av komitéer og råd på tvers av bydeler i forbindelse med bydelsreformen.

Flere av bydelsadministrasjonene peker på at bydelsutvalgene i dag har begrenset handlingsrom, og mener at økt lokal innflytelse over samfunnsutvikling og planprosesser må til dersom det skal være et poeng å øke antallet representanter.

Rådene peker på behov for styrket representasjon og reell påvirkningskraft når bydelene blir større og færre, og at rådenes perspektiver må sikres gjennom representasjon fra ulike områder. Flere lokale velforeninger og nærmiljøgrupper mener at antall BU-representanter bør økes og at flere frikjøpes for å sikre kapasitet og kvalitet i saksbehandlingen.

Bystyrets sekretariat påpeker i sitt hørings svar at desentralisering av flere politiske saksfelt og beslutninger trolig har mer å si for arbeidsmengden til bydelsutvalgene enn størrelsen på bydelene. I spørsmålet om frikjøp mener Bystyrets sekretariat at det vil være naturlig å prioritere leder, mens det i den øvrige vurderingen av godtgjørelse bør tas hensyn til at de ulike partigruppene bør gis rimelige arbeidsvilkår, og ikke minst bør det tas hensyn til at opposisjonen (mindretallet) i det enkelte utvalg skal gis tilfredsstillende arbeidsforhold.

4.4.1. Byrådets vurdering av sammensetning av bydelsutvalg og frikjøp av enkelte bydelsutvalgsrepresentanter

På bakgrunn av forslagene til sammensetning av bydelsutvalgene som er kommet inn, vurderer byrådet at de nye bydelene skal ha 21 bydelsrepresentanter. Byrådet mener at 21 bydelsrepresentanter tar hensyn til at bydelsutvalgene får et utvidet ansvarsområde og flere oppgaver. Likeledes at dette antallet legger til rette for god representasjon fra flere områder internt i de nye bydelene. Byrådet har også vektlagt bydelsutvalgenes arbeidsvilkår i en situasjon hvor saksmengden forventes å øke.

Leder av bydelsutvalgene vil ha en enda viktigere posisjon i den foreslåtte fremtidige organiseringen av bydelene. For å styrke lokaldemokratiet og legge til rette for at lokalpolitikere som har størst ansvar og saksmengde har rimelige arbeidsvilkår, ønsker byrådet at bydelsutvalgsleder kan frikjøpes i opptil 50 %. Det innebærer at det blir opp til bydelsutvalgene å avgjøre hva stillingsprosenten skal være, oppad begrenset til 50 %. Byrådet anbefaler at ordningene som innføres for bydelsutvalgsledere i de nye bydelene tilsvarer ordningene som gjelder for heltidspolitikere i bystyret, og at lønnen utgjør en prosentandel av nivået som benyttes for leder/nestleder i bystyreutvalg. Det innebærer også at vervet som bydelsutvalgsleder tas inn i godtgjøringsforskriftens som et verv som gir rett til sykepenger, yrkesskade og permisjoner på samme måte som ansatte uavhengig av prosentandel, ettersom vervet kan anses å være en hovedbeskjeftigelse, se kommuneloven §§ 8-8 til 8-10. Byrådet mener en slik ordning vil bidra til likeartet og rettferdig praksis og at bydelsutvalgslederne får

forutsigbare rammer for utøvelsen av sitt verv. Likeledes at det vil være mulig å kombinere ledervervet med en annen jobb.

Videre foreslår byrådet at nestleder i bydelsutvalgene kan frikjøpes i opptil 25 %, mens komitéledere frikjøpes i opptil 15 %.

I byrådets forslag til oppgaveoverføring gis bydelsutvalgene større beslutningsmyndighet, blant annet innenfor nærmiljøområdet. For å unngå at dette forsinker andre kommunale prosesser, eksempelvis kontrahering og gjennomføring av trafikksikkerhetstiltak, bør det legges opp til en hyppigere gjennomføring av BU-møter. Etter kommunelovens § 11-2 skal bydelsutvalget ha møter når utvalget selv ønsker det, kommunestyret vedtar det, organets leder mener det er nødvendig eller minst 1/3 av utvalgets medlemmer krever det. Byrådet ser behovet for å legge til rette for en mer effektiv saksbehandling av saker som skal behandles i samtlige bydelsutvalg. Byrådet foreslår derfor at det gjøres vurderinger i fase 4 om hvordan dette kan gjennomføres, herunder om det er hensiktsmessig at bydelsutvalgene har mer standardiserte møtekalendere med et fastsatt antall møter i året. Dette vil påvirke kostnader til møtegodtgjørelser.

Byrådet mener den samlede løsningen som her foreslås vil gjøre det mer attraktivt å være aktiv i lokalpolitikken, at det blir enklere å kombinere politiske verv med annen jobb og dermed legge til rette for at flere kan engasjere seg i utviklingen av sin bydel.

5. VIDERE PROSESS I ARBEIDET MED BYDELSREFORMEN

Dersom bystyret gir sin tilslutning til byrådets forslag til en bydelsreform, vil arbeidet med å forberede reformen være komplekst samtidig som det må gjennomføres med presisjon og rask fremdrift. Endringer i bydelsorganisering og oppgavefordeling, i kombinasjon med en rekke forbedringstiltak, gjør det nødvendig med stram tidsstyring, god planlegging, riktig organisering og tydelig ledelse av arbeidet. Arbeidet vil også innebefatte flere bystyresaker, blant annet knyttet til navn på nye bydeler og endringer i bydelsreglementet.

Selv om det vil ha gått fire år fra utredningsarbeidet startet, til bydelsreformen trer i kraft, har flere høringsinstanser en bekymring for at tidslinjen er for stram. Flere av bydelsutvalgene mener at prosessen går for fort frem og at det går ut over mulighetene for medvirkning og kvaliteten på konsekvensutredningene. Fire bydelsutvalg mener at arbeidet bør utsettes til neste bystyreperiode. Tilsvarende innvendinger formidles også fra enkelte innbyggere og eksterne organisasjoner. De ansattes organisasjoner og vernetjenesten etterlyser et mer realistisk tempo og grundigere utredning før omfattende omorganisering iverksettes. Det pekes på at mindre inngripende tiltak kan vurderes som alternativ.

Byrådets vurdering er at behovet for at det gjennomføres store strukturelle endringer i Oslo kommune er velfundert og at det foreligger tilstrekkelig grunnlag for å fatte viktige beslutninger nå. Byrådet er bekymret for at endringene ikke kommer raskt nok til å møte fremtidens utfordringer dersom endringsprosessen trekkes ut. Byrådet mener også at det vil være uheldig om reformen trekkes ut i tid, både av hensyn til ansatte og innbyggere som kan bli stående uten avklaringer uhensiktsmessig lenge.

Byrådet legger opp til at det skal utarbeides en plan for gjennomføringen av fase 4 og 5 som kan iverksettes umiddelbart etter bystyrets vedtak. Planen vil bygge på den allerede etablerte faseinndelingen av bydelsreformen, og inneholde en beskrivelse av prosjektorganisasjonen for gjennomføringsarbeidet. Planen skal også gi en systematisk beskrivelse av arbeidet som skal utføres, inkludert ansvarsfordeling, tidslinjer, beslutningspunkter og beslutningsinstanser.

5.1. Utredningsarbeidet i fase 4

Flere av oppgavene som byrådet foreslår å overføre, så vel som tiltak byrådet foreslår å iverksette, er foreløpig ikke fullt ut utredet. Dette er oppgaver eller tiltak foreslått av høringsinstansene eller vurdert som aktuelle av byrådet selv.

Det gjelder følgende oppgaver:

- kulturskolen som i dag ligger i Kulturetaten
- uteseksjonen som i dag ligger i Velferdsetaten
- myndighet til å behandle klage på avslåtte søknader om dispensasjon fra kommuneplan og reguleringsplan, som i dag ligger hos byutviklingsutvalget.
- ansvar for lokale kultur- og idrettstilskudd som i dag ligger i Bymiljøetaten
- fastsettelse av takster for beboerparkering
- utstedelse av HC-kort som i dag ligger i Bymiljøetaten

Byrådssaker som utgjør beslutningsgrunnlaget for vedtak som bystyret fatter, skal være forsvarlig utredet, og utredningen skal gi et faktisk og rettslig grunnlag for å treffe vedtak. Byrådet vurderer at med det utredningsarbeidet som er gjennomført er det forsvarlig å be bystyret fatte vedtak. Se kapittel 2.1.3 for en utdypning.

Byrådet legger opp til et utredningsarbeid i fase 4, som skal følge utredningsinstruksen i stort og omfatte risikovurderinger, kost/nyttnevurderinger og vurderinger med tanke på mulige gevinstuttak samt økonomiske og administrative konsekvenser. Bydeler og sentrale virksomheter skal involveres i utredningsarbeidet og deres synspunkter skal dokumenteres.

Oppgavene vil altså utredes videre. Gitt at utredningsarbeidet ikke avdekker tungtveiende forhold som tilsier at oppgavene likevel ikke bør overføres, overføres oppgavene til bydelene 1. januar 2028. Dersom slike forhold avdekkes, kommer byrådet tilbake til bystyret på egnet måte. I alle tilfeller skal bystyret holdes orientert om utredningsarbeidet og arbeidet med å overføre disse oppgavene.

For å legge til rette for at omstillingsarbeidet knyttet til bydelsreformen kan legges i et helhetlig løp både for disse oppgavene og øvrige oppgaver som byrådet foreslår å overføre, må utredningene være gjennomført innen rimelig tid. Byrådet legger derfor opp til at utredningene som innebærer vurderinger av om det finnes tungtveiende grunner til å likevel ikke overføre oppgavene, skal gjennomføres høsten 2026.

5.2. Bydelenes medvirkning i utformingen av nye bydeler

Byrådet anser det som vesentlig at bydelene selv er sterkt involverte i både den videre utredningen av fremtidig organisering og i selve gjennomføringen. Det foreslås derfor at det opprettes en prosjektorganisering som tar utgangspunkt i de nye bydelene og som bemannes

av representanter fra de gamle bydelene som den nye bydelen består av i perioden før ny bydelsledelse er tiltrådt.

5.3. Sentral koordinering for å legge til rette for samordning

For å samtidig sikre at reformen gjennomføres i henhold til politiske vedtak, andre sentrale føringer og gjeldende tidsfrister, er det behov for å etablere en sentral prosjektorganisasjon som kan koordinere arbeidet i de lokale bydelsprosjektene. Det legges opp til at den sentrale prosjektorganiseringen speiles av tilsvarende prosjekter for bygging av de nye bydelene. Den sentrale prosjektorganiseringen skal sikre fremdrift i prosessene, spesielt i avgjørelser der det kan være kryssende interesser eller som av andre grunner krever koordinering.

5.4. Ivaretagelse av ansatte

Det er viktig for byrådet å legge til rette for ivaretagelse av berørte ansatte gjennom arbeidet med bydelsreformen. En så omfattende omstilling vil medføre behov for oppfølging og støtte både for ledere og medarbeidere. Dette gjelder i utformingen av formelle omstillingsløp og i daglig dialog. Byrådet legger opp til et fortsatt godt samarbeid med forhandlingssammenslutningene og vernetjeneste i omstillingsarbeidet. Det vil utarbeides en plan for personalprosessen som skal drøftes i samarbeid med forhandlingssammenslutningene. Se også delprosjekt 3 under.

5.5. Delprosjekter og arbeidsprosesser

Det vil være behov for å etablere flere delprosjekter for å dekke alle aktiviteter som vil inngå i gjennomføringen av en reform. Det vil også være behov for å starte planleggingen av disse delprosjektene i forkant av bystyrets behandling av byrådets reformforslag. Nedenfor gis en foreløpig oversikt over aktuelle delprosjekt. Oversikten under er ikke uttømmende, og det vil være behov for justeringer underveis. Det vil også være behov for å tydeliggjøre grenseoppgangen mellom de ulike delprosjektene, fordi de til dels vil ha overlappende arbeidsområder.

- Delprosjekt 1: Bydelsnavn
- Delprosjekt 2: Samordning og styring
 - Samordning og styring av bydeler i ny bydelsorganisering
 - Bydelenes og etatenes rolle i ny organisering
 - Regulatoriske forhold, delegasjon og styringsmessige grep
 - Samarbeid med sykehusene og Helse Sør-Øst
 - Samarbeid med Nav Oslo
- Delprosjekt 3: Arbeidsgiveransvaret
 - Plan for omstilling og utlysningsstopp i samarbeid med Forhandlingssammenslutningene
 - Innplassering, i henhold til prosess som på forhånd er utarbeidet i samarbeid med forhandlingssammenslutningene
- Delprosjekt 4: Økonomi
 - Bydelenes fordelingsystem (kriteriesystemet)
 - Finansieringsordninger for oppgaver som overføres fra kommunen sentralt til bydelene

- Etableringen av budsjett for de nye bydelene
- Etablering av ny prosess for å få meldt inn og prioritert investeringsforslag både fra bydelsutvalgene sin side, byrådsavdelingene og byrådet.
- Delprosjekt 5: Leveransemodell i nye bydeler - oppgaveoverføring og ny organisering
 - Harmonisering av tjenesteporteføljen i bydelene
 - Intern organisering og ressurser - likere tjenestekjeder, organisasjonsstrukturer og arbeidsprosesser på tvers av bydeler
 - IKT og digital infrastruktur
 - Innkjøp og leverandøravtaler
 - Arbeids- og tjenestearealer
- Delprosjekt 6: Øvrige forbedringstiltak, ledelse og organisasjonskultur
 - Styrking av samfunnsutvikling og lokaldemokrati i bydelene
 - Styrking av ledelse og organisasjonskultur
- Delprosjekt 7: Overføring av oppgaver til nye bydeler
 - Detaljering av oppgavene som skal overføres
 - Risikovurderinger, konsekvensvurderinger og kost-nytte-analyser
 - Utredning av drift- og finansieringsmodeller

Delprosjektene og arbeidsprosessene i gjennomføringsfasen vil ha ulike startpunkt og punkter for ferdigstilling. Felles for dem er en helhetlig arbeidsprosess som begynner med utredning/kartlegging/vurdering etterfulgt av forberedelser og praktiske avklaringer for til slutt å ende i en gjennomføring og overføring til drift. Når hver utredning, kartlegging eller vurdering må være ferdig, og på hvilket nivå beslutningen skal tas, må vurderes i hvert enkelt delprosjekt for å sikre tilstrekkelig fremdrift og riktig formell forankring. Det finnes også gjensidige avhengigheter mellom delprosjektene. For eksempel må arbeidet med utarbeidelse og beslutning av bydelenes interne organisering igangsettes raskt og være koblet med utarbeidelse av prosessen for omstilling. Det er også nødvendig å ferdigstille arbeidet med omstilling og innplassering i tide til at forberedelser innen IKT og tilgangsstyring kommer i mål før ny bydelsorganisering iverksettes.

Det er også viktig å hensynta at de konkrete beslutningene knyttet til Nav må gjøres gjennom en prosess i partnerskapet mellom Nav Oslo og Oslo kommune. Arbeidet med gjennomføring må også ivareta arkivmessige krav og byarkivet vil kobles på prosessene så tidlig som mulig.

Milepæler

Det vises til figur 2 i kapittel 1.5 for en beskrivelse av de ulike fasene som er fastsatt i bydelsreformen, der fase 4 er forberedelse av ny organisering og fase 5 er selve iverksettingen. Det er naturlig å se både fase 4 og fase 5 i sammenheng. Arbeidet i fase 4 med å forberede de nye bydelene leder direkte over til iverksettelsen i fase 5. Samtidig er dette svært omfattende arbeider som vil involvere mange og som vil kreve felles innsats. Av hensyn til den videre personalprosessen må forhold knyttet til overføring av oppgaver, intern organisering i nye bydeler og innplassering av ansatte være avklart innen 1. juli 2027. En detaljering av arbeidet i denne perioden er derfor nødvendig. For å legge til rette for god framdrift i arbeidet legger byrådet opp til at et gjennomføringsprosjekt skal være så klart som mulig i det saken behandles i bystyret.

Det betyr at en oppstart av prosjektet vil kunne skje i perioden fra juni til august 2026. Figuren under antyder de aktuelle milepælene frem mot og etter iverksettelse, med forbehold om at endringer kan skje.

Figur 8: Milepælsplan for iverksettelse av ny organisering

6. ADMINISTRATIVE OG ØKONOMISKE KONSEKVENSER

I dette kapitlet gis en overordnet beskrivelse av administrative og økonomiske konsekvenser av byrådets reformforslag. Mer detaljerte beskrivelser av konsekvensene ved foreslåtte oppgavefordeling finnes i vedlegg 4. Der beskrives oppgaver som foreslås flyttet nærmere og det gis en kort redegjørelse for de administrative og økonomiske konsekvensene knyttet til hver enkelt oppgave.

6.1. Omfanget av reformen

Ifølge bydelenes årsrapporter for 2024 er det ca. 17 000 årsverk og langt flere personer ansatt i Oslo kommunes bydeler. Alle disse vil bli berørt av en bydelsreform på en eller annen måte. En betydelig andel av disse, som ansatte i barnehager og hjemmesykepleie, vil primært få en ny organisatorisk tilhørighet, men beholde oppgaver, leder og fysisk arbeidsplass.

Ansatte i administrative funksjoner, samt ledere, kan i større grad oppleve endringer, som for eksempel å få ny fysisk arbeidsplass og leder. Noen lederstillinger kan også opphøre i sin nåværende form som følge av endring i oppgavefordeling eller sammenslåing av administrasjoner. Dette vil primært gjelde lederstillinger på nivå 1 og 2, men kan også bli gjeldene for nivå 3. Det er for tidlig å slå fast hvor mange ansatte i bydelene som får endringer i sitt arbeidsforhold da dette avhenger sterkt av endelig vedtak, både med tanke på antall bydeler, hvilke oppgaver som overføres og hvordan disse planlegges håndtert i fremtiden.

Basert på etatenes årsrapporter for 2024 er det om lag 30 000 ansatte i etatene. Rundt 8 000 av disse er ansatt i etater som har oppgaver som er direkte berørt av byrådets reformforslag (Helseetaten, Sykehjemsetaten, Velferdsetaten, Barne- og familieetaten, Kulturetaten, Plan- og bygningsetaten og Bymiljøetaten). Forslaget til endring i oppgavefordeling kan innebære at ledere og medarbeidere flyttes fra etat til bydel, eller at oppgaver som tilhører en ansatt i dagens etater faller bort. Det er for tidlig å si noe om hvor mange i etatene som kan oppleve at deres stilling eller oppgaver endres. Dette avhenger av hvilke oppgaver som vedtas overført og hvilke tiltak som iverksettes.

6.2. Omstillingskostnader og administrative konsekvenser

En bydelsreform i Oslo kan ikke sammenlignes direkte med andre omstillingsprosesser i offentlig sektor. Det vil likevel være mulig å se hen til andre omstillingsprosesser i kommunen,

og erfaringer i forbindelse med kommunesammenslåinger, for å anslå ulike kostnadsdrivere. Erfaringer fra disse prosessene, omtalt i kapittel 5.1.2 i vedlegg 3, utgjør en del av vurderingsgrunlaget bak omstillingskostnadene.

Det er utvilsomt at gjennomføringen av en bydelsreform vil være ressurskrevende. Omstillingskostnadene omfatter primært planlegging og gjennomføring av bydelsreformen. Det skilles mellom kostnader med og uten budsjettvirkning. Det er kostnader med budsjettvirkning som det er relevant å ta med her. Det vil for ulike sektorer innebære både budsjettmessige konsekvenser og omstillingskostnader. Utvikling av bydelenes kompetanse innen by- og nærmiljøutvikling, og tekniske endringer i kommunens infrastruktur, herunder systemtilpasninger, er eksempler på områder som vil kreve økte budsjettmidler i en omstillingsfase.

6.2.1. Lokal og sentral prosjektledelse

Gjennomføring av en bydelsreform med endring i bydelsgrenser og overføring av oppgaver vil være omfattende, med mange arbeidsprosesser som skal koordineres på tvers av byrådsavdelinger, gamle bydeler, nye bydeler og berørte etater. Innføringen av nye grenser og ny organisering krever et stort arbeid som må gjøres i det som skal bli de nye bydelene. Det er derfor naturlig at organiseringen av gjennomføringsløpet tar utgangspunkt i nye bydeler.

I det videre arbeidet er det derfor behov for å videreføre sentral prosjektledelse, samt å opprette en lokal prosjektorganisasjon i hver av de nye bydelene. Det vil også være behov for prosjektaktivitet i gamle bydeler og avgivende etater. Det forutsettes at en vesentlig del av omstillingsprosessen lokalt kan håndteres gjennom intern omdisponering av ressurser uten budsjettvirkning for bykassen. Utviklingsarbeid, planarbeid mv., som ellers ville blitt utført av eksisterende ressurser i bydeler og etater, vil måtte prioriteres ned, men skal ikke ha budsjettvirkning.

Arbeidet vil måtte rigges med 8 bydelsprosjekter med hver sin lokale prosjektorganisasjon. Disse vil være ansvarlige for gjennomføring av egen opprettelse, og styres av ny bydelsledelse så snart disse er ansatt. Den lokale prosjektorganisasjonen vil være ansvarlig for:

- sammenslåing av to eller flere bydeler
- å ta imot av nye oppgaver fra sentrale etater og integrere disse i bydelens nye organisasjon
- innarbeidelse av føringer fra Oslo kommune sentralt

Samtidig må deler av det forberedende arbeidet foregå i nåværende bydeler i form av:

- utarbeidelse av grunnlagsmateriale
- ivaretagelse av arbeidsgiveransvaret for berørte ansatte frem til nye bydeler er opprettet

Det vil også være behov for et arbeid knyttet til forberedelse og gjennomføring av oppgaveflytting fra etatene til bydelene, herunder overføring av ansatte, arbeids- og tjenestearealer med mer. Dette fordrer et tett samarbeid mellom avgivende etat og de nye bydelene, og behovet for koordinering av de lokale prosessene må ivaretas av den sentrale delen av prosjektet.

Samtidig vil det fra kommunen sentralt måtte utarbeides en del prinsipielle føringer som blir gjeldende på tvers, eksempelvis innen:

- styring
- regulatoriske forhold
- finansieringsmodeller
- bydelenes interne organisering
- utforming av en samordnet leveransemodell på tvers av bydeler

En sentral koordinering av alle lokale prosjektgrupper i bydeler og etater vil være helt nødvendig. Det vil derfor være hensiktsmessig med et sentralt ledet prosjekt med bidragsyttere fra flere sektorer som til sammen dekker tematikken og kompetansebehovet i de ulike delprosjektene og arbeidsprosessene. Behovet for en sentral prosjektledelse forventes å være til stede til og med første kvartal 2028. Den sentrale prosjektledelsen kan delvis finansieres gjennom sentrale avsetninger, men det vil også bli behov for økte bevilgninger for å dekke behovet for utrednings- og prosessbistand i denne perioden. I første del av fase 4 vil det særlig være behov for ytterligere utredning og konsekvensvurderinger knyttet til oppgavene som skal overføres fra etat til bydel.

Byrådet foreslår større grad av samordning på tvers av bydeler i ny organisering. Dette gjelder både i bydelenes tjenestekjeder og i intern organisering, inkludert avdelings- og seksjonsstruktur og arbeidsprosesser. Byrådets reformforslag innebærer at det utarbeides like tjenestekjeder og organisasjonsstrukturer i nye bydeler og mekanismer som sikrer at bydelene forblir likere også etter at bydelsreformen er gjennomført. Dette må ses i sammenheng med sentrale føringer om styringsmessige grep som sikrer god styring av tjenestekjeden og mer ensartet tildeling av tjenester i den enkelte bydel. Dette vil kreve utstrakt arbeid både sentralt og lokalt.

Utviklingen av de nye bydelenes interne organisering vil kreve vesentlig innsats i etableringen av de nye bydelene, og vil trolig være hovedfokus for ledelsen i de nye bydelene. Fordi bydelenes interne organiseringer og styringsmekanismer i dag er forskjellige, vil arbeidet med denne tematikken også være et viktig første steg i arbeidet med å bygge en felles organisasjonskultur i de nye bydelene. I sum forventes disse grepene å legge til rette for bedre tjenester til innbyggerne, enklere samarbeid med eksterne og bedre grunnlag for god økonomistyring.

En samlet oversikt over hvilke delprosjekter og arbeidsprosesser som totalt kan tenkes å inngå i omstillingsarbeidet er skissert i kapittel 5 om Videre prosess.

6.2.2. Etablering av interimsorganisasjoner i en mellomfase i nye bydeler

For å sikre god forankring og lokal kunnskap bør prosjektarbeidet, som et gjennomgående prinsipp, legges så tett opp til linjeledelsen som mulig. Det betyr at lokal prosjektorganisering i nye bydeler ledes av påtroppende bydelsdirektører og at ledere i nivå 2 og 3 deltar når disse er på plass. Det kan bli behov for å etablere midlertidige arbeidsgrupper i de nye bydelene fra et eventuelt bystyrevedtak og frem til ny ledelse er tiltrådt.

En slik løsning er benyttet i mange kommunesammenslåingsprosesser, med god erfaring. Løsningen betyr at de nye bydelsdirektørene blir ansvarlige for å bygge de nye bydelene fra sin

første tiltredelsesdag, og at den nye bydelsorganisasjonen settes opp «i takt» med at den gamle organiseringen avvikles. Utfordringene med løsningen er at arbeidet vil måtte gjennomføres samtidig som ordinær drift opprettholdes. Det bør legges opp til et tett samarbeid mellom avtroppende og påtroppende ledelse i bydelene. Det bør gjøres et arbeid med å vurdere og definere hvilken myndighet avtroppende og påtroppende bydelsledelse har i overgangsfasen, inkludert hvem som har ansettelsesrett, beslutningsmyndighet innen ulike saker og ansvar for personaloppfølging gjennom omstillingen. Dette skal bidra til at avtroppende bydelsledelse ikke gjør økonomiske disposisjoner som legger uheldige bindinger på de nye bydelene.

6.2.3. Innplassering og budsjett for nye bydeler

En sammenslåing av bydeler og flytting av oppgaver vil blant annet kunne medføre behov for en gjennomgang og justering av stillingskategorier, stillingsbeskrivelser og bruk av stillingskoder for å sikre enhetlighet og samsvar med nye organisatoriske enheter. Det kan også bli behov for å gjennomgå og justere lønnsnivåer i virksomhetene, spesielt mellom bydeler som blir slått sammen. I tjenester som opererer med turnus, kan det være ulik praksis når det gjelder valg av turnusordninger. Harmonisering av lønnsnivå i de nye bydelene vil kunne medføre at en del ansatte går opp i lønn. Dette må i så fall gjennomføres over noe tid.

Erfaringene fra kommunereformen i 2020 var at arbeidet med å etablere nye budsjett var blant de mest komplekse, tidkrevende og kritiske prosessene. Kompleksiteten vil kunne være mindre i Oslo, som har felles økonomisystem og har arbeidet systematisk med å sikre likere praksis mellom virksomhetene de senere årene. Samtidig vil antallet virksomheter som må etablere nye budsjetter eller foreta budsjettmessige justeringer gi større kompleksitet.

Arbeidet med å bygge opp budsjett for de nye bydelene vil pågå store deler av 2027, parallelt med budsjettprosessen for 2028. Dette vil kreve innsats både i byrådsavdelingene og i bydelene, jf. også neste avsnitt vedrørende IKT og digital infrastruktur. Det vil også være behov for å etablere en ny prosess for å få meldt inn og prioritert investeringsforslag både fra bydelsutvalgene sin side, fagavdelingene og byrådet. Flere bydeler har ytret bekymringer rundt at det kan være store forskjeller i opparbeidet merforbruk. I fase 4 vil det derfor måtte tas stilling til de nye bydelenes budsjettforutsetninger på oppstartstidspunktet i 2028.

6.2.4. IKT og digital infrastruktur

Digitale verktøy er det primære arbeidsredskapet til mange ansatte i kommunens virksomheter. Medarbeidere i de driftsorienterte virksomhetene, som barnverntjenesten, hjemmetjenesten og institusjonene er helt avhengig av å ha tilgang til digitale verktøy for å gjøre jobben sin og for å kunne dokumentere i henhold til gjeldende lovkrav.

Etableringen av nye bydeler og flytting av oppgaver vil bety at det må settes opp nye tilganger til alle medarbeidere i bydelene og medarbeidere som flyttes fra etatene til de nye bydelene. For virksomhetene innenfor helse- og velferdstjenestene må blant annet tilgangen til fagsystemene være på plass for at livsnødvendige oppgaver overfor pasienter og brukere skal kunne ivaretas.

I Oslo kommune er fagsystemer og øvrige tekniske løsninger som brukes i all hovedsak felles på tvers av virksomheter. Det må likevel påregnes en omfattende innsats for å gjennomføre

nødvendige tekniske og systemmessige tilpasninger i 2027. Dette vil særlig påvirke Fagsystemavdelingen i Helseetaten, som har ansvar for fagsystemene som benyttes innenfor både barnehage, barnevern, helse og sosial, samt Digitaliseringsetaten og Økonomi- og forvaltningsetaten som har ansvaret for kommunens fellessystemer. Etatene i FIN sektor må gjøre en rekke endringer for de mange berørte medarbeiderne, blant annet flytting i HR-systemet, endret system- og konfigurasjonsoppsett i økonomisystemet, endringer og doble lisenskostnader i en overgangsperiode i M365, nye etatsdomener i IKT-plattformen mv. Etatene i FIN sektor har på usikkert grunnlag anslått sin merkostnad til om lag 75 mill. kr.

Erfaringene fra opprettelsen av Økonomi- og forvaltningsetaten og Digitaliseringsetaten i 2025, var at organisasjonsstrukturen måtte være bestemt minst seks måneder før sammenslåingstidspunktet for at innplassering i nye stillinger skulle være på plass og nødvendige tilganger til digitale arbeidsflater satt opp. Bydelsreformen er en langt større organisatorisk endring, og Økonomi- og forvaltningsetaten har vurdert at innplasseringen av ansatte i de nye bydelene må være avsluttet senest 1. juli 2027 for å kunne gjennomføre nødvendige tilpasninger i tide til iverksettelse 1. januar 2028. Tidsfrister for denne delen av omstillingsprosessen vil dermed være avgjørende for når intern organisering av nye bydeler og innplassering av ansatte må være besluttet.

6.2.5. Anskaffelser og arbeidsarealer

Kommunens virksomheter har en rekke avtaler med ulike leverandører knyttet til leie av kontorlokaler, bilpark, kjøp av tjenester, drift og vedlikehold, samt ulike fag- og støttetjenester mv som ikke er regulert gjennom konserninnkjøp.

Mange av disse avtalene vil kunne overlape eller komme i konflikt når bydeler slås sammen og oppgaver flyttes på. Det kreves en gjennomgang av alle avtaler som berøres av de foreslåtte organisatoriske endringene for å få oversikt over kontraktsvilkår og hvorvidt det er behov for å reforhandle eller avslutte avtaler. Omfanget av de økonomiske konsekvensene knyttet til allerede inngåtte avtaler er ikke mulig å fastslå før det er foretatt en totalgjennomgang av gjeldende avtaler. Enkelte avtaler – særlig knyttet til lokaler – kan ha lang varighet og inneholde forpliktelser som det ikke er mulig å komme seg ut av uten kostnader. Samtidig gir en bydelsreform en strategisk mulighet for å utvikle nye, mer effektive avtalestrukturer. Ved å få oversikt og samordne avtaler på tvers av tidligere bydelsgrenser, kan kommunen oppnå stordriftsfordeler, bedre forhandlingsposisjon og mer standardiserte leveranser.

Det kan også være behov for å vurdere bydelenes innkjøpsaktiviteter i et helhetlig perspektiv og at disse vurderingene samordnes med pågående prosjekter på anskaffelsesområdet i Byrådsavdeling for finans.

Oslo kommune disponerer i dag rundt 220 000 m² innleid kontorareal (kartlegging gjennomført i regi av Utviklings- og kompetanseetaten i 2024, nærmere omtalt i kapittel 2.4.3 i vedlegg 3). Omtrent halvparten av dette er kontorlokaler som leies og disponeres av bydelene. Flere tjenester som utøves i bydel har også arbeidsarealer og arealer som benyttes til treffpunkt med innbyggere, så som helsestasjoner, innbyggertorg med mer. En bydelsreform som fører til færre og større bydeler vil kunne ha direkte konsekvenser og effekter for kommunen med hensyn til arealbruk og kostnader. I en overgangs- og omstillingsfase vil sammenslåing og samlokalisering i bydeler utløse kostnader knyttet til flytting, reforhandling av leiekontrakter,

tilpasning av lokaler og investering i ny infrastruktur. Det vil i en periode også kunne påløpe ekstra leie- og administrasjonskostnader der lokaliteter flyttes, slås sammen eller avvikles gradvis.

6.3. Konsekvenser av endringer i oppgavefordelingen mellom bydelene og kommunen sentralt

Endringene i oppgavefordelingen mellom bydelene og kommunen sentralt har både økonomiske, administrative og organisatoriske konsekvenser. Det er et hovedprinsipp at kostnadsnøytralitet skal ligge fast, med andre ord at endringene i utgangspunktet ikke skal innebære økte samlede budsjettammer. Det vil likevel kunne være unntak til denne hovedregelen, for eksempel i tilfeller der oppgaveoverføring er betinget av fagspesifikk kompetanse i de nye bydelene.

Mange av oppgavene som foreslås overført til bydelene, er allerede finansiert gjennom dagens fordelingsystem, noe som begrenser behovet for omfattende ressursomdisponering. Det er ikke behov for *tekniske endringer* i fordelingsystemet på grunn av færre bydeler. En eventuell oppsplitting av delbydeler vil likevel kreve økt ressursinnsats for å sikre presis tilgang til statistiske data som benyttes i det kriteriebaserte fordelingsystemet.

Samtidig vil flere av de foreslåtte oppgaveendringene kreve betydelige tilpasninger, særlig innen organisering av driftsenheter, utvikling av finansieringsmodeller, tilpasninger innenfor fordelingsystemet og klargjøring av nye samarbeidsflater. Dette vil kreve betydelige administrative ressurser, men skal gjennomføres innenfor gjeldende økonomiske rammer.

Generelt vil de mest omfattende konsekvensene av foreslåtte endringer i oppgavefordeling dreie seg om å flytte driftsenheter fra etat til bydel. Det legges til grunn at driftsenhetene, inkludert personale og andre ressurser overføres til bydelene i sin helhet, med mindre det er spesielle hensyn som tilsier noe annet.

I avsnittene under drøftes behov og utfordringer for noen av de største og/eller mer utfordrende oppgaveoverføringene.

Helse, sosial, velferd og barnevern

De fleste oppgavene innen helse og omsorg, sosial, velferd og barnevern som er foreslått overført er allerede i hovedsak finansiert gjennom fordelingsystemet, fordi bydelene også i dagens organisering er ansvarlig for å dekke innbyggernes behov for slike tjenester. Dette er oppgaver som i dag er omfattet av kjøp og salg mellom bydelene og etater. Strukturelle endringer vil da redusere omfanget av slike oppgjørsordninger, men for bydelsovergripende oppgaver er det behov for avtaler om organisering og finansiering mellom berørte bydeler. Selv om oppgaveoverføring her ikke forutsettes å ha varig netto budsjettvirkning for bykassen, er det behov for å bruke administrative ressurser til utredning og gjennomføring av overføringen.

Eksempelvis vil de fire helsehusene, som i dag driftes av Sykehjemsetaten, overføres til den nye bydelen de geografisk sett ligger i. Det må utredes nærmere om en modell der denne bydelen inngår avtaler med nabobydelene om kjøp av plasser, eller en modell der bydelene inngår samarbeidsavtale om driften, er mest hensiktsmessig. På grunn av veksten i antall eldre

vil det innen 2034/2035 bli behov for at det etableres ett hus for flere typer korttidsopphold i hver bydel. Med ett korttidshus i hver bydel kan bydelene ivareta alle typer korttidsopphold som bydelen har behov for under samme tak, herunder trygghetsplasser og avlastningsplasser som i dag driftes av Sykehjemsetaten, og Kommunal akutt døgnenhet (KAD - ligger i Helseetaten i dag) og Forsterket rehabilitering Aker (FRA- ligger i Helseetaten i dag).

Med en samlet enhet som ivaretar alle disse plassene i hver bydel kan det legges til rette for større driftseffektivitet av plassene, og gjøre det lettere for bydelene å tilpasse tilbudet til den enkelte innbygger etter behov. Det vil også kunne gjøre det lettere for innbygger å forholde seg til ett sted for korttidsplasser. Kommunens samlede behov for plasser vil ikke økes, men plassene vil kunne driftes mer effektivt enn i dag. En videre utredning bør innebefatte nytte-kostnadsanalyser som synliggjør eventuelle investeringsbehov opp mot effektiviteten som oppnås. Også for disse tilbudene må det vurderes nye drifts- og finansieringsformer som sikrer helhet i kommunens korttidstilbud.

For bo- og avlastningstiltak for barn med nedsatt funksjonsevne, som i dag driftes av Barne- og familieetaten, og bo- og aktivitetstiltak for voksne med nedsatt funksjonsevne som i dag driftes av Velferdsetaten, er det naturlig at disse overføres til den nye bydelen som enheten ligger geografisk plassert i. Dagsentertilbudet, som i dag ligger i Sykehjemsetaten, foreslås også overført basert på geografisk plassering av tilbudet.

Der en bydel får ansvar for å drifte et tilbud av mindre omfang på vegne av flere, må det utvikles drifts- og finansieringsmodeller som hensyntar god kapasitetsutnyttelse, kompetansekrav og forutsigbarhet i finansieringen. En «vertsbydelmodell» kan være aktuell, men må utredes nærmere, særlig med tanke om på den kan etableres en prinsippmodell eller om det nå utvikles ulike modeller avhengig av tilbudets egenart. Det må ses nærmere på finansieringsløsningen for slike bydelsspesifikke oppgaver, da disse på er avhengig av sammensetningen av brukere. Avtaler om tjenesteyting og finansiering videreføres på kort sikt med de bydelene som har brukere der. På lengre sikt kan det være naturlig at tjenestene primært benyttes til å dekke behovet i geografisk bydel. I så fall er det avgjørende at hensynet til den enkelte bruker prioriteres først.

For dagsentrene vil det videre være behov for å foreta en hensiktsmessig avgrensning opp mot sykehjemmenes øvrige drift og en tilknytning til bydelenes hjemmetjenester. Det vil være mulig å innrette tilbudet mot bydelens egne innbyggere allerede fra oppgaven blir overført. Overflyttingen forutsettes i seg selv å være budsjettneutryl. For plasser som driftes i privat regi, og er en del av avtalen som er inngått, foreslås at dagsenterplassene overføres til bydelene når gjeldende avtaler går ut.

Innenfor helse- og velferdstjenestene foreslås det også å overføre flere oppgaver som i dag er byomfattende og sentralt finansiert, for eksempel Uteseksjonen. . Felles for disse oppgavene er at de sannsynligvis bør finansieres gjennom en særskilt tildeling til bydelene på siden av selve fordelingsystemet. For de fleste av disse oppgavene er de administrative konsekvensene av overflyttingen forholdsvis begrenset.

Den foreslåtte endringen av Tannhelsetjenesten er mer administrativt krevende og medfører behov for å utvikle en behovstilpasset fordelingsmodell. Denne kan for eksempel bli stående som en særskilt tildeling på siden av fordelingsystemet. I dag tildeles ressurser til

spesialpedagogiske tiltak for barn i førskolealder basert på en slik finansieringsmåte. Flere av dagens tannklinikker er utdaterte. Nybygg eller rehabilitering kan utløse investeringsbehov. Dette er foreløpig ikke kartlagt og er uavhengig av sentral eller lokal drift.

Nærmiljø

Oppgaver som foreslås flyttet innenfor nærmiljøutviklingsområdet har en annen karakter enn de tjenesteytende oppgavene på helse-, velferds og barnevernområdet. Det er i tillegg store forskjeller mellom bydelene i hvilke nærmiljøoppgaver de utfører, og hvordan oppgavene utføres, og uklare grensesnitt kan oppstå.

Når det gjelder forvaltning, drift, vedlikehold og oppgradering av parker, byrom og grøntområder har Bymiljøetaten inngått driftskontrakter og spesialiserte kontrakter med eksterne leverandører. Ved en overføring av flere parker, byrom og grøntområder til bydelene, legges det opp til at bydelene kan velge å drifte egne anlegg i egen regi, med egne inngåtte driftskontrakter, eller gjennom en bestiller-utfører-modell mellom bydelene og Bymiljøetaten.

Trafikksikkerhetstiltak, slik som plassering av fartshumper og sikring av skoleveier, har nær sammenheng med vei- og skiltmyndigheten som er særskilt delegert til Bymiljøetaten fra Statens vegvesen. For å opprettholde denne myndigheten og samtidig gi bydelene mer direkte påvirkning, foreslås en ny modell for innspill og prioritering av årlige, lokale trafikksikkerhetstiltak. Modellen innebærer at Bymiljøetaten er faglig rådgiver for bydel og bydelsutvalg, som treffer vedtak om prioritering av lokale trafikksikkerhetstiltak, som etaten har vurdert som gjennomførbare det aktuelle budsjettåret og innenfor de økonomiske rammene som etaten har fått tildelt. Også på dette området må roller og mekanismer for samarbeidsmodellen, og grensedragningen mellom myndighet og veieier, detaljeres ut i neste fase av reformarbeidet. For mer informasjon om prosess for innspill om trafikksikkerhetsutfordringer og prioritering av årlige trafikksikkerhetstiltak, se vedlegg 9.

Samlet sett legger byrådet opp til at det skal stilles krav til bydelene om kompetanse innen lokalsamfunnsutvikling, nærmiljøutvikling og byutvikling som setter dem i stand til å ivareta både en oppgaveforvaltning og en større grad av medvirkning i utviklings- og planprosessene på nærmiljø- og byutviklingsområdet. Bymiljøetaten har i dag små, men solide og brede fagmiljøer innen trafikk og mobilitet, og innen miljø, park og andre grøntområder. Store deler av disse fagmiljøene ivaretar også myndighetsoppgaver som ikke skal overføres til bydelene. Blant annet har de ansvar for Marka, Oslofjorden og øyene. Det vil utredes nærmere i fase 4 hvordan kompetansebyggingen i bydelene skal skje, og i hvilken grad det skal skje overføring av ansatte fra Bymiljøetaten.

Det vil også være behov for å vurdere hvordan kompetansen for tildeling av HC-kort kan sees i sammenheng med bydelenes kompetanse på beslektede områder.

Overføring av fastsettelse av takster i beboerparkeringsordningen i bydelene vil kunne medføre behov for avklaringer når det gjelder saks- og klagebehandling, IT-drift og betalingsløsninger. Siden øvrig parkeringsforvaltning beholdes i Bymiljøetaten, er det ikke nødvendigvis hensiktsmessig å overføre personell fra Bymiljøetaten til bydelene, utover det Bymiljøetaten eventuelt har av årsverk knyttet til fastsettelse av takster. Dette må vurderes i fase 4. Det kan vise seg at tiltaket, isolert sett, ikke vil være kostnadseffektivt og vil kunne

medføre et netto provenyrtap for bykassen. Byrådet mener likevel at beboerparkering er et virkemiddel som bydelene selv i større grad skal kunne rå over og se i sammenheng med andre nærmiljøutviklingsoppgaver.

De administrative og økonomiske konsekvensene av forslagene på kultur- og idrettsområdet må utredes nærmere i fase 4. Flere av forslagene forventes å ha økonomiske konsekvenser. Når det gjelder idrettsanlegg må driftsavtaler som i dag er inngått mellom lokale idrettslag og kommunen sentralt, overføres til bydelene. For øvrig legges det opp til en bestiller- utførermodell der bydelene overtar oppgaver på dette området.

6.4. Konsekvenser av endringer i bydelsgrensene

De administrative konsekvensene av ny bydelsinndeling er særlig knyttet til hvorvidt dagens bydeler holdes samlet eller om to eller flere delbydeler eller grunnkretser skiller ut av en eksisterende bydel og slås sammen med en annen bydel. Erfaringene fra bydelsreformen i 2004 var at det, for både ledere og medarbeidere, var mer krevende å bli skilt ut fra en bydel enn å bli slått sammen med en annen bydel i sin helhet. Det viste seg også mer krevende å opprettholde kostnadskontroll i omstillingsperioden i bydeler som ble delt enn i bydeler som i sin helhet ble slått sammen med en nabobydel.

Kommunens samhandling med instanser utenfor kommunen, som sykehusene, Nav og politiet vil bli påvirket av endringene. At de nye bydelsgrensene ikke følger sykehusenes opptaksområder, kan komplisere samhandlingen mellom bydelene og sykehusene. I 2031 vil Oslo universitetssykehus (OUS) være lokalsykehus for innbyggerne i åtte av 15 av dagens bydeler. Innbyggerne i dagens Vestre Aker, Ullern og Frogner har Diakonhjemmet sykehus som lokalsykehus, mens innbyggerne i Sagene, St. Hanshaugen, Gamle Oslo og Grünerløkka tilhører Lovisenberg diakonale sykehus. At Oslo kommune endrer bydelsgrensene sine, påvirker ikke sykehusenes opptaksområder.

For noen av bydelene innebærer forslaget til nye bydeler at de må samhandle med to ulike lokalsykehus, og ikke bare ett slik som i dag. De nye bydelene vil være av en betydelig større størrelse enn dagens bydeler, og byrådet vurderer at det vil være enklere for en bydel på nærmere 150 000 innbyggere å samhandle med to sykehus, enn det ville vært for en bydel med 40 000 innbyggere. Sett fra lokalsykehusenes perspektiv, vil Diakonhjemmet gå fra å måtte samhandle med tre ulike bydeler, til å samhandle med to. Lovisenberg vil gå fra å samhandle med fire bydeler, til å samhandle med tre.

Oslo kommune har en partnerskapsavtale med Nav som må hensyntas i det videre arbeidet med tilpasninger mellom bydelenes organisering og Nav-kontorenes innhold og plassering.

I byrådets forslag til endring i bydelsgrensene, er dagens grunnkretser lagt til grunn og dagens delbydeler i all hovedsak opprettholdt. For området Montebello-Hoff, Skøyen, Sentrum, Etterstad og Bjørnerud foreslås det en deling av gjeldende delbydeler og grunnkretser.

Delbydel Skøyen er inndelt i seks grunnkretser, hvor grunnkrets Smestad og Nordre Skøyen foreslås å bli værende i det som i dag er Bydel Ullern, mens resterende grunnkretser Amalienborg, Søndre Skøyen og Sjølyst, inngår i ny sentrumsbydel sammen med Frogner og St. Hanshaugen. Delbydel Montebello-Hoff er inndelt i fem grunnkretser, hvor de sørlige grunnkretsene Hoff nord og Hoff sør foreslås delt mellom bydel 1 og bydel 2.

Innenfor området til den *administrative enheten Sentrum* foreslås endringer i grunnkretsene Sentrum 1/rode 4 og Sentrum 2/rode 11 for å samle ansvaret for området rundt Oslo S/Vaterland i en bydel.

I ny bydel 5, som omfatter store deler av byutviklingsområdet Hovinbyen, foreslås også en deling ved at delbydel Ensjø og grunnkrets Helfyr samt Sporveiens driftsområde i grunnkrets Etterstad skilles ut fra dagens bydel Gamle Oslo og inkluderes i dette området.

Delbydel Bjørnerud består i dag av fem grunnkretser. Grunnkrets Bjørnerud som ligger mellom delbydel Holmlia Syd og delbydel Prinsdal og foreslås innlemmet i ny bydel bestående av dagens Nordstrand og vestlige delbydeler av Søndre Nordstrand. Deling av delbydelen følger dagens grunnkretser, og ny grense går langs Ljabruveien.

Som en konsekvens av ny bydelsinndeling vil alle bydeler få nye navn og nummer. Alle delbydeler vil derfor også få nye nummer, basert på hvilken ny bydel de hører til. Endring av navn på delbydeler, der hvor det har vært en deling, kan også være aktuelt. Inndelingen i grunnkretser ble sist gang endret i 2017, da noen få grunnkretser ble delt i to. Som følge av større demografiske endringer i enkelte deler av byen de senere årene kan det være hensiktsmessig at det foretas en ny, helhetlig vurdering knyttet til inndelingen av alle delbydeler og grunnkretser, og ikke bare de delbydelene og grunnkretsene som berøres direkte av reformforslaget. Dette er imidlertid et omfattende arbeid som må vurderes nærmere før det eventuelt igangsettes.

De praktiske og tekniske følgekonsekvensene av å foreta endringer i bydelsgrenser og inndelingen av delbydeler og grunnkretser omhandler blant annet brudd i statistiske tidsserier, konverteringer, oppdatering av kart, interne systemer, databaser, rapporteringssystemer og prognoser mv. Endring av grunnkretser påvirker mange systemer utenfor kommunen, hos blant annet SSB og Nav. Overgangsprosesser kan føre til datakvalitetsproblemer med tilhørende risiko for feil. SSB er ansvarlig for grunnkretsinnndelingen i Norge. SSB tildeler grunnkretsnummer til hver grunnkrets og er adressat for søknad om endring/nyetablering av grunnkretser. Byrådet vil følge opp spørsmålet om deling av grunnkretser overfor SSB. Det må påregnes bruk av administrative ressurser på tvers av kommunens statistikkmiljøer som konsekvens av ny bydelsinndeling. Det vil også kunne tilkomme økonomiske konsekvenser, herunder knyttet til statistikkbestillinger fra eksterne (særlig hos SSB).

6.5. Om mulighetene for varig innsparing i administrative ressurser

Det er primært for de øverste ledernivåene og administrative støttefunksjoner knyttet til økonomi, personal mv. i bydelene at det er mulig å vurdere både prosentvis og faktisk reduksjon i bemanningsnivå som følge av bydelsreformen. Det er tidligere lagt til grunn at potensialet for å oppnå ytterligere reduksjon i administrative ressurser som en følge av bydelsreformen kan være mellom 120 til 160 årsverk, avhengig av om det skjer en reduksjon i intervallet mellom 6-8 bydeler, og hvordan bydelene eventuelt blir slått sammen. De økonomiske konsekvensene ble estimert til å utgjøre en besparelse på mellom 170 til 220 mill. kroner på helårsbasis. Grunnlaget for disse beregningene er omtalt nærmere i vedlegg 3, kapittel 5.1.4.

Frikjøp av tillitsvalgte og verneombud inngår i bydelenes administrative kostnader. Byrådet fremhever at det ikke er ønskelig å redusere på omfanget av frikjøp av tillitsvalgte selv om

antallet bydeler reduseres. Mange av kommunens ledere og medarbeidere vil stå i krevde omstillinger i årene fremover. Det vil derfor være behov for å videreføre de gode ordningene kommunen har, når det gjelder representasjon fra de ansattes organisasjoner og vernetjenesten.

Som følge av strammere økonomiske rammer er det grunn til å anta at flere bydeler vil foreta reduksjoner i disse stillingene allerede før reformen iverksettes. Bydelene har de siste to årene fortatt en betydelig reduksjon i slike stillinger, og fortsetter med omfattende reduksjoner i 2026. Det er vedtatt reduksjoner både for avdelingsledere, seksjonsledere, støttefunksjoner knyttet til økonomi og forvaltning og andre stabs- og fagstillinger. Det er sannsynlig at denne omstillingen går raskere enn tidligere antatt. Derfor er det behov for en ny gjennomgang av administrative ressurser i bydelene ved inngangen til 2027 for å kunne estimere mulige varige økonomiske gevinster.

Det vil ta flere år før potensialet for å frigjøre administrative ressurser er realisert fullt ut. Erfaring tilsier at det tar noe tid før en får full effekt av ny organisering. Noen administrative ressurser kan bli frigjort over tid gjennom naturlig avgang blant de ansatte. Videre vil kommunen fortsatt ha lønnsplikt overfor ansatte som eventuelt blir overtallige. Samtidig er det lagt opp til utlysningstopp for flere ledere og administrative stillinger for å forebygge overtallighet som følge av bydelsreformen. Kommunen har også en mulighet til å inngå sluttavtaler for å forebygge overtallighet dersom det skulle bli aktuelt. På sikt legges det til rette for en realisering av gevinster som følge av reduksjon i lederstillinger og administrative stillinger som følge av bydelsreformen, selv om det ikke i seg selv legges opp til overtallighet som direkte følge av personalomstillingsprosessen for å innplassere de ansatte inn i de nye organisasjonskartene.

I det videre arbeidet med bydelsreformen er det lagt opp til at store deler av gjennomføringsansvaret ligger i bydelene. Der det er mulig å avgi ledere og sentrale medarbeidere til den interne prosjektorganiseringen, vil dette redusere omstillingskostnadene og behovet for budsjettmidler til gjennomføringen.

6.6. Om mulighetene for å hente ut gevinster

I forbindelse med fase 4 i bydelsreformen, skal det utarbeides en konkret plan for gevinstrealisering, som blant annet skal ha tiltak for hvordan gevinstene skal hentes ut og der det utarbeides en forpliktende struktur for oppfølging av gevinstrealiseringsarbeidet i bydelene. Byrådet legger opp til at bydelsreformen skal evalueres og forskes på, og at det skal rapporteres på gevinster av reformen etter hvert som disse blir realisert.

Noen av de mest grunnleggende premissene for bydelsreformen, handler om at reformen i sum skal bidra til økt kostnadseffektivitet og være formåls effektiv. Utredningene som ligger til grunn for byrådets reformforslag viser tydelig at kommunen ikke er godt nok rustet til å møte fremtidens utfordringer, særlig påvirket av kombinasjonen av økningen i eldrebefolkningen og nedgangen i antall yrkesaktive per pensjonist. Utredningsarbeidet har vist at byrådets forslag vil kunne legge organisatorisk til rette for en bedre håndtering av disse fremtidsutfordringene. En betydelig gevinst vil dermed være at kostnadsveksten i kommunen vil kunne bli lavere enn den ville blitt dersom kommunen fortsatte med dagens organisering i møte med de kommende utfordringene.

Byrådet legger til grunn at tildelte ressurser (kompetanse og finansiering) følger med oppgaver og ansvar som flyttes. På enkelte områder kan foreslåtte fordeling av ansvar og oppgaver måtte bety dublering av kompetanse. Dette gjelder i all hovedsak oppgaver som bidrar til å oppnå målet om styrket lokaldemokrati. Se vedlegg 4 for utdypende informasjon. For at endringene skal være kostnadsnøytrale og på kort sikt uten budsjetteffekt for bykassen samlet, må byrådet vurdere de samlede økonomiske og administrative konsekvensene av de enkelte forslagene nærmere når bystyret har gjort vedtak i denne saken.

Det forutsettes at bydelsreformen skal oppnå økonomiske gevinster for kommunen, både knyttet til en nedgang i administrative årsverk, innsparinger i kontorlokaler, innsparinger ved større anskaffelser, utnyttelse av stordriftsfordeler, mer helhetlige tjenestereiser mv. Byrådet vil likevel presisere at det kan variere fra sektor til sektor og mellom oppgaver om en overføring av oppgaver og ansvar til bydelene, vil kreve flere eller færre årsverk. I sum skal uansett antallet årsverk ned over tid.

Gevinstene ved å gjennomføre en bydelsreform kan knyttes til gevinster på tre nivå: gevinster for samfunnet, virksomheten og innbyggeren. Dette er gevinster som ikke enkelt lar seg beregne, men hvor det er mulig å sannsynliggjøre gevinster som kan omsettes i direkte og indirekte økonomisk effekt.

Når det gjelder de samfunnsmessige gevinstene vil en bydelsreform kunne øke bydelens kapasitet og mulighet til å videreutvikle helhetlige innbyggerreiser og tilby tjenester mest mulig kostnadseffektivt. Dersom bydelene får større ansvar og handlingsrom, blir det også mulig å skape bedre sammenheng i tjenestetilbudet, styrke tverrfaglig samarbeid og iverksette tiltak med langvarig effekt. De samfunnsmessige gevinstene av mer helhetlige og effektive innbyggerreiser er også knyttet til gevinstene av tidlig innsats og forebyggende arbeid. Når hjelp settes inn tidlig, tverrfaglig og samordnet, kan det bidra til å håndtere utfordringer før de utvikler seg til mer komplekse og kostnadsdrivende behov. I sum kan bydelsreformen dermed legge til rette for et mer effektivt tjenestetilbud enn i dag, med en helhetlig samfunnsøkonomisk effekt.

Fra et virksomhetsperspektiv kan en bydelsreform gi anledning til å vurdere den interne organiseringen på nytt, og finne bedre og mer fremtidsrettede måter å bruke virksomhetens kompetanse på. En reform kan også skape handlingsrom og gi anledning til å bryte med gamle mønstre og siloer og dessuten skape forpliktelse til å tenke nytt om samarbeid. Ved å samtidig justere insentivmodeller slik at virksomhetens tjenester styres i retning av mest mulig selvstendigjøring av innbyggerne åpnes det for større grad av fleksibilitet for innbyggergrupper med sammensatte behov.

I utredningsarbeidet har innbyggerreiser blitt brukt som metode for å identifisere tiltak for mer sammenhengende og effektiv tjenesteproduksjon. Tiltakene er presentert i kapittel 3.5 i vedlegg 3 og viser at en bydelsreform kan bidra til å utløse gevinstpotensialet ved mer sammenhengende og effektive innbyggerreiser gjennom både strukturelle og systemiske endringer. Når innbyggeren får riktig hjelp på riktig nivå, til riktig tid og med riktig sammensetning, gir det både bedre effekt for brukeren og lavere samlet ressursbruk for kommunen. Tidlig innsats handler om økt mestring og selvstendigjøring av innbygger så vel som handler det om mer treffsikker ressursbruk og redusert behov for kostnadskrevede og inngripende tjenester.

6.7. Endring av bydelsnavn og gjennomføring av kommunevalget 2027

Navn på nye bydeler må vedtas av bystyret. Prosessen frem til en sak kan legges frem for bystyret høsten 2026 vil være en saksforberedende prosess på vanlig måte, hvor det legges til rette for en bred innspillsprosess og en høring av konkrete navneforslag.

Endring i bydelsgrensene og av navn på nye bydelene, vil også ha konsekvenser for gjennomføringen av kommunevalget 2027. De administrative konsekvensene handler både om endringer i inndelingen av valgdistriktene og den praktiske og tekniske gjennomføringen av kommunevalget. De politiske konsekvensene er knyttet til at nominasjonsprosessene til kommunevalget i 2027 må ta utgangspunkt i ny geografisk inndeling og at lokallag på tvers av dagens bydeler må samarbeide om blant annet nominasjoner og valgkamp.

6.8. Samordning, styring og endringer i bydelsreglementet

Færre og større bydeler med mer lokalt politisk handlingsrom kan påvirke styrkeforholdet mellom bydelsutvalgene og bystyret, herunder balansen mellom lokal handlefrihet i bydelene og helhetlig, strategisk utvikling for byen som helhet. I tillegg kan en endret bydelsstruktur påvirke forholdet mellom byrådet og bydelsadministrasjonene. Sterkere bydelsutvalg med bydelspolitikere i større og mer formaliserte roller vil også kunne utfordre kommunens sentrale deler i større grad enn det som er tilfellet i dag. Dette er en ønsket utvikling, som også kan by på utfordringer når det gjelder å forstå og akseptere hvem som har det politiske ansvaret i ulike saker. En klar ansvarsfordeling er derfor viktig.

Flere av høringsinstansene, deriblant bydelsadministrasjonene, har pekt på at endringene som foreslås vil medføre behov for nye styringsmekanismer. For å balansere parlamentarisme og bydelsystem er det etablert et rammeverk som skal sikre at byrådet kan ivareta et parlamentarisk ansvar for hele kommunens virksomhet. En videreutvikling av bydelsystemet må ta hensyn til balansen som er etablert gjennom interne kommunale bestemmelser og gjensidig rolleforståelse blant alle aktører i systemet. Gjennomføringen av en bydelsreform vil kreve at det gjøres endringer i flere reglementer og forskrifter som utgjør de formelle rammene for kommunens virksomhet. Bydelsreglementet regulerer i hovedsak bydelsutvalget som folkevalgt organ. En bydelsreform fordrer åpenbart endringer i reglementet, spesielt når det gjelder bestemmelser om antall bydeler, antall medlemmer i bydelsutvalgene, og hvilke oppgaver bydelene har. Dersom det fortsatt er ønskelig at reglementet skal vedtas av bystyret, bør reglementet i fremtiden også hjemles i kommuneloven § 5-3 som gjelder bystyrets rolle som kommunens øverste organ.

For å styrke lokaldemokratiet og økte bydelenes muligheter til å ta en aktiv rolle i lokalsamfunnsutviklingen vurderer byrådet at det er behov for å innføre en mer forpliktende mekanisme som sikrer at tydelige og bredt støttede standpunkter i bydelsutvalgene får større betydning i den videre behandlingen av saker der etatene har delegert beslutningsmyndighet. Dersom bydelene skal ha en tydelig rolle i utviklingen av sine lokalsamfunn, forutsetter det at deres politiske prioriteringer og vurderinger faktisk tillegges vekt i saker som påvirker lokal utvikling. En slik ordning bør innebefatte en modell for hvordan bredt forankrede vedtak i bydelsutvalgene kan gis en tydeligere og mer forpliktende oppfølging. For eksempel en modell for hvordan bydelsutvalg med et kvalifisert flertall på 4/5 kan gis anledning til å løfte saken opp til byrådet dersom bydelsutvalget vedtar høringssvar som avviker fra fagetatens

innstilling. Et krav om bredt flertall sikrer at ordningen kun aktiveres i saker med tverrpolitisk støtte.

Eventuelle endringer i bydelsreglementet må tre i kraft senest samtidig som ny organisering iverksettes. For at dette skal være mulig må de fleste innholdsmessige endringene i bydelsreglementet vedtas i inneværende bystyreperiode.

6.9. Endring i forskrift om folkevalgtes rett til godtgjøring

Forskrift om folkevalgtes rett til godtgjøring og velferdsgoder er i dag utformet slik at godtgjøringen er knyttet til definerte roller eller funksjoner eller etter bestemte satser. Innføring av en ordning med frikjøp av enkelte bydelsutvalsrepresentanter vil kreve en forskriftsendring og et bystyrevedtak, og kan med fordel sees i sammenheng med endringer i reglementet for bydelene.

Byrådet har foreslått at de nye bydelene skal ha 21 bydelsutvalsrepresentanter. I dag har bydelene totalt 225 representanter. Med 8 bydeler og 21 bydelsutvalsrepresentanter innebærer dette en reduksjon på 57 representanter sammenlignet med i dag.

Byrådet foreslår videre at bydelsutvalgsleder frikjøpes i opptil 50 %, nestleder i opptil 25 % og komitéleder i 15 %. Byrådet anbefaler at lønnsnivået som legges til grunn for satsen for frikjøp legges på samme nivå som leder/nestleder i bystyreutvalg (91 % av det som er fastsatt for stortingsrepresentanter). Byrådet anbefaler at vervet som BU-leder tas inn i godtgjøringsforskriftens som et verv som gir rett til sykepenger, yrkesskade og permisjoner på samme måte som ansatte i kommunen, ettersom vervet kan anses være en hovedbeskjeftigelse.

I byrådets forslag til oppgaveoverføring gis bydelsutvalgene større beslutningsmyndighet, blant annet innenfor nærmiljøområdet. For å unngå at dette forsinker andre kommunale prosesser må det legges opp til en hyppigere gjennomføring av BU-møter.

Nedenfor eksemplifiseres hva en slik løsning vil bety, dersom dagens satser for frikjøp for heltidspolitikere i bystyret og dagens satser for møter i bydelsutvalgene legges til grunn:

- Leder: Frikjøpes i opptil 50 %, med samme godtgjøring som leder/nestleder i bystyreutvalg, altså 50 % av kr 1 105 629 pr år
- Nestleder: Frikjøpes i opptil 25 %, med samme godtgjøring som leder/nestleder i bystyreutvalg, altså 25 % av kr 1 105 629 pr år
- Komitéleder: Frikjøpes i opptil 15 %, med samme godtgjøring som leder/nestleder i bystyreutvalg, altså 15 % av kr 1 105 629 pr år
- Medlemmer: 2 538 kr per møte

Bydelene oppga at de totalt brukte ca. 14,5 mill. kr til godtgjøring av folkevalgte i 2024. I tillegg kom kostnader knyttet til innkjøp av PC/nettbrett eller godtgjøring for bruk av eget digitalt utstyr. Med grunnlag i eksempelet over, og med utgangspunkt i 8 bydeler vil de totale kostnadene knyttet til byrådets forslag ligge på omtrent 15,5 mill. kr når det gjelder lønn og sosiale utgifter. I tillegg kommer møtegodtgjørelse til alle BU-representanter. Denne er beregnet til 2,8 mill. kr, basert på at 14 bydelsrepresentanter i 8 bydeler har 10 BU-møter i

året. I tillegg til dette kommer komitemøter og eventuelt andre møter som det gis møtekompensasjon for.

6.10. Medvirkning, konsekvenser for enkeltgrupper, lover og regelverk og tidligere vedtak

Medvirkning fra arbeidstakerorganisasjonene og vernetjenesten

Ved oppstarten av reformarbeidets fase 3 ble det utarbeidet en medvirkningsplan for samarbeidet med forhandlingssammenslutningene. Underveis i utredningsarbeidet er det, ved viktige milepæler i arbeidet, avholdt 14 f-møter for å sikre oppdateringer på status og fremdrift og legge til rette for informasjonsdeling. Det er også avholdt møter med Sentralt hovedverneombud ved de samme milepælene. Bydelsreformen har også vært fast tema i Kontaktutvalget og Sentralt arbeidsmiljøutvalg gjennom hele fase 3.

Arbeidsmiljømessige konsekvenser

En så omfattende endring av organisasjonsstrukturen og ansvar for oppgaveløsning vil kunne innebære arbeidsmiljømessige konsekvenser for mange ansatte i Oslo kommune. Endret organisasjonstilknytning, endringer i lederstruktur og endrede rammer for utførelse av arbeid vil kunne ha både positiv og negativ påvirkning på måten arbeidsoppgavene den enkelte har ansvar for blir løst.

På dette tidspunktet i prosessen er det vanskelig å være konkret, både om hvilke ansatte som vil bli direkte berørt, og også hvilke konkrete arbeidsmiljømessige konsekvenser de foreslåtte endringene vil medføre.

I det videre arbeidet vil det bli utført risikovurderinger av arbeidsmiljømessige konsekvensene, og foreslått tiltak for å redusere de negative konsekvensene risikovurderingene avdekker. Dette arbeidet vil skje i samarbeid med vernetjeneste og tillitsvalgte. Arbeidet vil dels skje sentralt i kommunen, hvor sentralt arbeidsmiljøutvalg, kontaktutvalget og sentrale 14f-møter vil være sentrale arenaer for medvirkning.

Når det er avklart hvilke endringer som skal gjennomføres i den enkelte virksomhet vil det også bli gjennomført kartlegginger og risikovurderinger i den enkelte virksomhet. Også dette arbeidet vil skje i samarbeid med tillitsvalgte og vernetjeneste.

Medvirkning fra de rådgivende organene for byrådet og bystyret

De fem sentrale rådene fikk alle en egen orientering om arbeidet med bydelsreformen i forkant av den eksterne høringen høsten 2025. Rådene ble også tilskrevet i forbindelse med den eksterne høringen. Det sentrale eldreråd, Rådet for personer med funksjonsnedsettelse, Sentralt ungdomsråd og Utvalget for flerkulturelle minoriteter har alle avgitt høringssvar.

Konsekvenser for mennesker med nedsatt funksjonsevne og hensynet til barns beste

Endringer i oppgavefordelingen og organiseringen av bydelene fremmes med sikte på å oppnå mer helhetlige, tilgjengelige og likeverdige tjenestetilbud og gode og mer effektive tjenester. Ulike løsninger er utredet og vurdert med henblikk på konsekvenser for innbyggerne og med

særlig vekt på tjenestemottakere som har behov for koordinerte og sammenhengende tjenester. FNs konvensjon om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) vil bli lagt til grunn i det videre arbeidet med å konkretisere organisering, ansvars- og oppgavefordeling og fremtidige driftsmodeller.

På samme måte er de foreslåtte endringene utredet og vurdert med henblikk på barn og familier som har størst behov for kommunens tjenester. Fra et barnets beste-perspektiv (Barnekonvensjonen art. 3) er det viktig at organisatoriske endringer ikke skaper uklarhet rundt ansvaret for enkeltbarn, eller fører til økte forskjeller mellom områder i Oslo. Dette forutsetter bevisst implementering av reformen, hvor barns rettigheter og barnets beste systematisk vurderes og ivaretas.

Lover og regelverk, tidligere vedtak

Kommuneloven kapittel 5 om kommunal organisering og folkevalgte organer har bestemmelser om kommunedelsutvalg (bydelsutvalg) i §§ 5-7 og 5-8.

Oslo kommunes reglement for bydelene, vedtatt 19. juni 2019, sak 186, ble sist endret i bystyrets vedtak av 21. juni 2023, sak 236 om Innføring av forslagsrett for bydelsutvalgene overfor bystyret. Bydelsreglementet tar blant annet for seg bydelens oppgaver og myndighetsområde, bydelens folkevalgte organer og administrasjon, saksbehandlingsregler, bydelens rapporteringsansvar og sentrale organers tilsyn og kontroll med bydelen.

7. BYRÅDETS VURDERINGER OG FORSLAG SAMMENFATTET

26. mars 2025 fattet Oslos bystyre vedtak om å utrede fremtidig organisering av kommunen med grunnlag i følgende tre mål:

1. Mer helhetlig, tilgjengelig og likeverdig tjenestetilbud
2. Gode og mer effektive tjenester
3. Styrket lokaldemokrati og økt mulighet for samfunnsutvikling i bydelene

Byrådet ble spesifikt bedt om å vurdere:

- om en ny bydelsorganisering kunne bidra til bedre måloppnåelse, og i så fall hvordan en ny bydelsorganisering bør bli
- oppgavefordelingen mellom bydeler og kommunen sentralt
- forbedringer innen de seks utvalgte tjenesteområdene

I denne saken har byrådet kommet tilbake til bystyret med en redegjørelse for resultatet av utredningene og et forslag til organisatoriske endringer, innen bystyrets tidsfrist. Byrådet presiserer at dette hovedsakelig er en prinsipp- og struktursak som presenterer de viktigste og nødvendige vedtakspunktene for videre arbeid og for iverksettelse av foreslåtte endringer og innføring av en bydelsreform fra 1. januar 2028. Dette betyr at det er flere forhold og forslag beskrevet i saken som skal utredes ytterligere i arbeidets kommende faser, og som på nåværende tidspunkt kun presenteres på et overordnet nivå.

Utgangspunktet for utredningsarbeidet var rapporten *Organisering av bydelssektoren – vurdering av oppgavefordelingen mellom bydelene og kommunen sentralt fra 2024*. Rapporten dokumenterte at kommunen sto overfor store utfordringer og at det var behov for å utrede en organisering og oppgavefordeling som kunne svare på disse utfordringene. Byrådet valgte en tilnærming til utredningsarbeidet som baserte seg på fagkunnskapen til over 120 ledere og medarbeidere og deres innsikt i hvordan dagens organisering fungerer.

I utredningsarbeidet ble de tre målene, med tilhørende prinsipper, benyttet aktivt for å vurdere ulike organisatoriske løsninger og forslag til endringer i oppgavefordelingen mellom bydelene og kommunen sentralt. Den iboende motsetningen mellom målene avdekket at en fremtidig organisering ville bygge på avveininger mellom ulike hensyn. Dette kommer blant annet til syne i vurderingene knyttet til oppgavefordelingen på helse- og velferdsområdet, hvor hensynet til driftseffektivitet innenfor en isolert tjeneste er vurdert opp mot hensynet til helhetlige, tilgjengelige og likeverdige tjenester for innbyggere som er avhengig av kommunens tjenestetilbud for å klare seg i hverdagen. Byrådets endelige innstilling innebærer derfor at helse- og velferdsoppgaver som tidligere har vært delt mellom etater og bydeler i større grad samles i bydelene.

Avveiningene mellom de tre målene kommer også til syne i vurderingene knyttet til oppgavefordelingen når det gjelder lokalsamfunnsutvikling. Større grad av måloppnåelse til bydelsreformens mål 2 om mer effektive tjenester og driftseffektivitet kan oppnås ved å holde drift av parker, byrom, grøntområder, nærmiljøanlegg og idrettsanlegg sentralt, mens en overføring av slike oppgaver er viktig for å nå mål 3 om styrking av samfunnsutvikling og lokaldemokrati i bydelene. I disse vurderingene har byrådet vektlagt bystyrets vedtak om at målet om styrket lokaldemokrati og økt mulighet for samfunnsutvikling i bydelen må ligge til grunn for at det kan gjennomføres vesentlige endringer i oppgavefordeling og bydelsstruktur.

Derfor har byrådet lyttet til bydelsutvalgenes hørings svar som ga tydelige tilbakemeldinger om at byrådets opprinnelige forslag til oppgavefordeling ikke bidro til å styrke lokaldemokratiet og samfunnsutviklingen i bydelene i stor nok grad. Byrådets endelige innstilling inneholder langt flere forslag til overføring av oppgaver fra bydelene til kommunen sentralt. Det er byrådets vurdering at forslagene i denne saken ikke vil påvirke balansen mellom bydelene og kommunen sentralt på en uheldig måte.

Kjernen i bydelsreformen er hvordan kommunen kan organiseres på en måte som sikrer gode tjenester til innbyggerne og et styrket lokaldemokrati i møte med fremtidsutfordringene. Sterkere bydeler med flere oppgaver vil legge til rette for mer helhetlig tjenesteyting, mer effektiv kapasitetsutnyttelse og styrking av lokaldemokratiet samt bedre samordning på tvers av bydeler. Byrådet vurderer videre at den foreslåtte endringen i oppgavefordelingen mellom bydeler og etater, vil styrke lokaldemokratiet og innbyggernes mulighet for reell innflytelse på samfunnsutviklingen i egen bydel. På enkelte områder, hvor tjenester eller tilbud vurderes som høyspesialiserte, eller ikke direkte inngår som et ledd i de mer komplekse innbyggereisene, vurderer byrådet det som hensiktsmessig oppgaven forblir i en etat.

Innenfor områdene helse og omsorg, sosial, velferd og barnevern, vil byrådet sikre et mer helhetlig og koordinert tilbud ved å overføre oppgaver fra sentralt hold til bydel. Dette gjelder tjenester eller tilbud hvor:

- disse inngår i innbyggerreiser der bydel allerede drifter de fleste tjenestene
- det er vurderes hensiktsmessig å redusere antall virksomheter som er involvert i innbyggereisen
- graden av innbyggernærhet er viktig.

Byrådet foreslår at:

1. Følgende oppgaver overføres til bydelene med virkning fra 1. januar 2028:
 - a) helsehus, avlastningsplasser og trygghetsplasser som i dag ligger i Sykehjemsetaten
 - b) øvrige kortere heldøgnsopphold som Kommunal akutt døgnenhet (KAD) og Forsterket Rehabilitering Aker (FRA) som i dag ligger i Helseetaten
 - c) tannhelsetjenesten som i dag ligger i Helseetaten
 - d) dagsentertilbudet som i dag ligger i Sykehjemsetaten
 - e) forvaltning av avtalefysioterapeuthjemler/-avtaler som i dag ligger i Helseetaten
 - f) drift av bo- og avlastningstiltak for barn med nedsatt funksjonsevne (BOA) som i dag ligger i Barne- og familieetaten
 - g) drift av bo- og aktivitetstiltak for voksne med nedsatt funksjonsevne som i dag ligger i Velferdsetaten
 - h) forvaltning av Ungbo og tilhørende boliger
 - i) RusFACT – de delene som i dag ligger i Velferdsetaten
 - j) hasjavvenningsprogrammet
 - k) rollen som operativ bestiller på boligområdet, med unntak av boliger innen rus og psykisk helse (ROP)
 - l) forvaltning, drift, vedlikehold og oppgradering av flere parker, byrom og grøntområder
 - m) nærmiljøanlegg og idrettsanlegg med unntak av bad og større byovergripende eller nasjonale anlegg
2. Følgende oppgaver utredes videre. Gitt at utredningsarbeidet ikke avdekker tungtveiende forhold som tilsier at oppgavene likevel ikke bør overføres, overføres oppgavene til bydelene 1. januar 2028. Dersom slike forhold avdekkes, kommer byrådet tilbake til bystyret på egnet måte. I alle tilfeller skal bystyret holdes orientert om utredningsarbeidet og arbeidet med å overføre disse oppgavene
 - a) kulturskolen som i dag ligger i Kulturetaten
 - b) uteseksjonen som i dag ligger i Velferdsetaten
 - c) myndighet til å behandle klage på avslåtte søknader om dispensasjon fra kommuneplan og reguleringsplan, som i dag ligger hos byutviklingsutvalget
 - d) ansvar for lokale kultur- og idrettstilskudd
 - e) fastsettelse av takster for beboerparkering
 - f) utstedelse av HC-kort som i dag ligger i Bymiljøetaten

For oppgavene som er spilt inn av høringsinstansene, og for oppgavene som byrådet selv foreslår å overføre etter nærmere vurdering, legger byrådet opp til at en videre utredning av oppgaveoverføringen skal gjennomføres i fase 4. Det er gjort innledende vurderinger knyttet til overføringen av disse oppgavene i byrådsavdelingene og i de berørte etatene. Disse er vedlagt saken i vedlegg 9. Byrådet anser at vurderingene som er gjort gir et tilstrekkelig grunnlag for å treffe en prinsippbeslutning om å overføre oppgavene til bydel fra 1. januar 2028, sammen med bestemmelsen om at byrådet vil komme tilbake til bystyret på egnet måte dersom det avdekkes tungtveiende forhold som tilsier at oppgaven likevel ikke bør overføres eller tiltaket

iverksettes. Byrådet vil også på egnet måte holde bystyret orientert om utredningsarbeidet og arbeidet med å overføre disse oppgavene. Følgende hensyn har vært vektlagt i denne vurderingen:

- Tidsaspektet knyttet til å kunne gjennomføre en helhetlig reform fra 01.01.2028
- Nominasjonsprosessene til de nye bydelsutvalgene, hvor representanter som stiller til valg bør vite hvilke oppgaver de i fremtiden skal ha ansvar for
- Høringssvarene fra bydelene som tydelig viser at omfanget av oppgaver og tiltak i byrådets opprinnelige forslag ikke var tilstrekkelig til å styrke bydelenes rolle
- Forutsigbarhet med tanke på hvilke oppgaver de nye bydelene skal få ansvar for og planlegge overtakelsen av
- Forutsigbarhet for alle ansatte som er direkte berørt og belastningen det vil kunne innebære å vente på ytterligere utredning og politisk behandling

Fase 4 planlegges gjennomført slik at utredningsinstruksen oppfylles, både hva gjelder faglige vurderinger, økonomiske og administrative konsekvenser og medvirkning fra berørte virksomheter, de ansattes organisasjoner og vernetjenesten.

I henhold til bystyrets vedtak har utredningsarbeidet omfattet av sentrale enheter med fokus på hvordan samarbeidet mellom bydelene og etater kan styrkes. I sakens kapittel 3 drøftes ulike tiltak som underbygger målsettingene for fremtidig organisering, herunder flere tiltak som skal avklare rolle- og ansvarsfordelingen mellom bydeler og etater og lette samarbeidet mellom dem.

Når det gjelder nærmiljøutvikling vil byrådet, i tillegg til foreslåtte oppgavefordeling, fastholde og konkretisere forslaget om ytterligere formalisering av faste arenaer for samarbeid mellom bydeler og etater i byggesaker, arealplanlegging og byutviklingsprosjekter. Videre at det må etableres mekanismer som sikrer at berørte bydeler involveres – og lar seg involvere – fra første stund i arbeidet med overordnede planer og får reell påvirkning i plan- og byggesaker som betyr mye for nærmiljøet.

3. Innen følgende oppgaver som bydelene ikke får overført ansvaret for skal retningslinjer og/eller samarbeidsstrukturer som fanger opp lokale behov og hensyn og gir bydelene større innflytelse utarbeides og iverksettes fra 1. januar 2028:
 - a) prioritering av lokale trafikksikkerhetstiltak, herunder snarveistiltak
 - b) utvikling, drift og vedlikehold av parker, byrom, grøntanlegg, nærmiljøanlegg og idrettsanlegg som ikke legges til bydel
 - c) større plan- og byggesaksprosesser som vedgår bydelen
 - d) bruk av lokale bibliotek utenom ordinær åpningstid
 - e) samarbeid mellom bydelene og pedagogisk- psykologisk- tjenestene (PPT) for barn i alderen 0-6 år
 - f) samarbeid mellom bydelene og grunnskolene som ligger i bydelen

Omfanget av oppgavene som foreslås overført til bydelene underbygger behovet for færre og større bydeler. En ny inndeling av byen er ikke et mål i seg selv, men en endring i bydelsgrensene er en forutsetning for å nå målene bystyret har satt for reformen. Basert på høringssvarene og grundige avveininger rundt de foreslåtte kartalternativene foreslår byrådet å redusere antall bydeler til åtte.

4. Antall bydeler i Oslo reduseres fra 15 til 8 fra 1. januar 2028 ved at:
 - a) Bydel 1 består av dagens bydeler Vestre Aker og Ullern, med unntak av grunnkretsene Amalienborg, Madserud, Sjølyst og Søndre Skøyen fra dagens delbydel Skøyen og de delene av grunnkretsene Hoff nord og Hoff sør fra dagens delbydel Montebello-Hoff som innlemmes i ny bydel 2.
 - b) Bydel 2 består av dagens bydel St. Hanshaugen og Frogner, inkludert grunnkretsene Amalienborg, Madserud, Sjølyst og Søndre Skøyen fra dagens delbydel Skøyen i bydel Ullern. I tillegg inkluderes de delene av grunnkretsene Hoff nord og Hoff sør fra dagens delbydel Montebello-Hoff i bydel Ullern som utgjør kollektivknutepunktet på Skøyen og utbyggingsområdet sør for E18.
 - c) Bydel 3 består av dagens bydeler Grünerløkka og Gamle Oslo, med unntak av delbydelene Hasle og Løren fra Grünerløkka, delbydel Ensjø, grunnkrets Helsfyr fra delbydel Etterstad samt den delen av grunnkrets Etterstad som legges til bydel 5. I tillegg innlemmes området rundt Oslo S og Vaterland i bydel 3, ved at grensene for Sentrum 1/rode 4 og Sentrum 2/rode 11 justeres.
 - d) Bydel 4 består av Sagene og Nordre Aker.
 - e) Bydel 5 består av dagens bydel Bjerke, delbydelene Hasle og Løren fra bydel Grünerløkka og delbydel Teisen fra bydel Alna. I tillegg innlemmes delbydel Ensjø og grunnkrets Helsfyr i delbydel Etterstad, samt området rundt Sporveiens driftsområde i grunnkrets Etterstad i delbydel Etterstad fra dagens bydel Gamle Oslo.
 - f) Bydel 6 består av dagens bydel Stovner, Grorud og Alna uten delbydel Teisen fra dagens Alna.
 - g) Bydel 7 består av dagens bydel Østensjø og delbydelene Bjørndal, Mortensrud og Bjørnerud uten grunnkrets Bjørnerud fra dagens Søndre Nordstrand.
 - h) Bydel 8 består av dagens bydel Nordstrand og delbydelene Holmlia Nord, Holmlia Sør og Prinsdal og grunnkrets Bjørnerud fra dagens Søndre Nordstrand.
5. Markas status som administrativ enhet opprettholdes og ansvaret for tjenester til innbyggerne i Marka fordeles på tilliggende bydeler, som i dag.
6. Det geografiske området som i dag er definert som den administrative enheten sentrum deles i to fra 1. januar 2028:
 - a) Området rundt Oslo S innlemmes i bydel 3 i henhold til vedtakets punkt 4c.
 - b) Resterende deler av den administrative enheten Sentrum inngår i ansvarsområdet til bydel 2.
7. Følgende kriterier legges til grunn for navn på nye bydeler:
 - a) Alle bydelsnavnene gjennomgås i forbindelse med navnsettingen.
 - b) Nåværende navn kan beholdes der de har fått allmenn aksept og ikke bryter med øvrige kriterier for fastsettelse av navn.
 - c) Bydelsnavnene skal bestå av ett ledd, eventuelt supplert av «Søndre», «Gamle», mv.
 - d) Bydelsnavnene skal ha en historisk forankring, og de skal karakterisere bydelen eller vesentlige deler av den.
 - e) Navn på områder som strekker seg over to eller flere av de nye bydelene, bør unngås, likeledes navn som bare en mindre del av bydelen kan identifisere seg med.

- f) Navn som brukes i annen administrativ sammenheng med en vesentlig annen avgrensning enn bydelen, bør unngås.
8. Antall medlemmer i de nye bydelsutvalgene etter kommunevalget i 2027 skal være 21.
9. Bydelsutvalget skal etter kommunevalget i 2027 ha følgende regler om godtgjøring, rettigheter og plikter:
- a) Leder av bydelsutvalg frikjøpes i opptil 50 %
 - b) Nestleder av bydelsutvalg frikjøpes i opptil 25 %
 - c) Komitéledere i bydelsutvalgene frikjøpes i opptil 15 %

Når det gjelder vedtakspunkt 4, 8 og 9, vil dette bli nærmere fastsatt i senere byrådssaker om endringer i hhv. bydelsreglementet og forskrift om godtgjøring i Oslo kommune.

Byrådet legger samtidig til grunn at de nye bydelene må ha en mer enhetlig intern organisering gjennom en mer samordnet og standardisert tjenesteportefølje. For å styrke bydelenes arbeid og i økt grad sikre tjenester og tilbud av høy kvalitet nær innbyggeren, vurderer byrådet at etatene fremover i større grad bør få en understøttende rolle ovenfor bydelene. Byrådets vurdering er at det er behov for å utarbeide organisasjonsstrukturer i nye bydeler innenfor gitte rammer og at det er behov for sentrale føringer om organisering av funksjoner innen mottak av søknader, behovsvurdering og tildeling av tjenester. Det er også behov for en ensartet navnebruk på enheten som skal være innbyggernes kontaktpunkt på vei inn til bydelenes tjenester.

Byrådet innstiller dermed på at den interne organisasjonsstrukturen på ledernivå 1, og 2 og 3 i nye bydeler besluttet sentralt av byrådet eller den byrådet gir fullmakt til. Videre intern organisering av bydelene besluttet i nye bydeler, men med en sentral koordinering som legger til rette for at bydelene kan samordne seg i en felles og lik organisasjonsstruktur på tvers av bydelene.

I punkt 6 av bystyrets vedtak fra mars 2025 har bystyret bedt byrådet om å utrede hvordan finansieringen av eventuelle nye bydeler skal håndteres. Herunder omstillingskostnader i en overgangsfase, og særlig peke på hvilke konsekvenser endringene kan få for blant annet kriteriesystemet for bydelene.

Vurderingene knyttet til de økonomiske konsekvensene av reformen viser at det er ikke behov for tekniske endringer i fordelingsystemet til bydelene (kriteriesystemet) på grunn av færre bydeler. Årsaken til dette er at fordelingsystemet fordeler budsjettmidler til bydelene ut fra kjennetegn ved innbyggerne. De nye bydelene vil slik få tildelt budsjettmidler ut fra den befolkningen de har. I kapittel 4.1.3, tabell 4 synliggjøres budsjettstørrelsene til de nye bydelene.

De fleste oppgavene innen helse og omsorg, sosial, velferd og barnevern som er foreslått overført er allerede i hovedsak finansiert gjennom fordelingsystemet, fordi bydelene også i dagens organisering er ansvarlig for å dekke innbyggernes behov for slike tjenester. Dette betyr at de foreslåtte endringene i oppgavefordeling i mange tilfeller ikke vil medføre en omdisponering av midler fra etat til bydel.

Det er tidligere lagt til grunn at potensialet for å oppnå ytterligere reduksjon i administrative ressurser som en følge av bydelsreformen kan utgjøre en besparelse på mellom 170 til 220 mill. kr på helårsbasis. Som følge av strammere økonomiske rammer vil flere bydeler foreta reduksjoner i disse stillingene allerede før reformen iverksettes og omstillingen går dermed raskere enn tidligere antatt. I det videre arbeidet med bydelsreformen er det lagt opp til at store deler av gjennomføringsansvaret ligger i bydelene. I omstillingsperioden legges det derfor ikke opp til at besparelsen skal inndeckes gjennom ytterligere reduksjon i bydelenes budsjettrammer. På lengre sikt ligger det til rette for en realisering av gevinster som følge av reduksjon i lederstillinger og administrative stillinger.

Det er utvilsomt at gjennomføringen av en bydelsreform vil være ressurskrevende. Omstillingskostnadene omfatter primært planlegging og gjennomføring av bydelsreformen. Det skilles mellom kostnader med og uten budsjettvirkning. Det er kostnader med budsjettvirkning som det er relevant å bringe inn for bystyret.

Vurderingen av budsjettmessige konsekvenser er basert på en grunnleggende forutsetning om at det kreves omprioritering av ressurser i alle berørte virksomheter for å gjennomføre reformen. Det er samtidig usikkert om omstillingskostnadene frem mot 2028 fullt kan dekkes gjennom intern omdisponering. Byrådet vil komme tilbake til eventuelt ressursbehov i budsjettprosessen for økonomiplan 2027-2020.

Omstillingskostnadene omfatter primært planlegging, gjennomføring og konsolidering av endringen. Det er identifisert omstillingskostnader med budsjettmessige konsekvenser knyttet til tekniske og systemmessige tilpasninger i fellessystemer og fagsystemer i Digitaliseringsetaten, Økonomi- og forvaltningsetaten og i Fagsystemavdelingen i Helseetaten og til sentral prosjektledelse. Ytterligere kostnader med budsjettvirkning som kan knyttes direkte til omstillingen er kostnader til den sentrale prosjektorganisasjonen, herunder frikjøp av ansatte og innleie av interne og eksterne konsulenter. Det vil også være behov for økte bevilgninger for å gjennomføre utredninger knyttet til oppgaveoverføring som er lagt inn i fase 4 og til prosessbistand som virksomhetene kan benytte seg av i gjennomføringen av reformen. Det vil også kunne tilkomme omstillingskostnader forbundet med å bygge om og flytte ansatte til nye lokaler, eller kostnader forbundet med utgående leiekontrakter og avtaler. Det kan i en periode være doble husleiekostnader enkelte steder, avhengig av valg av lokalisering og inngåtte leieavtaler.

Det er for tidlig å vurdere omstillingskostnader ved en bydelsreform nå. For å kunne kostnadsfeste de budsjettmessige konsekvensene av omstillingen er det nødvendig med detaljert informasjon om bydelene som skal slås sammen, forskjellene mellom dem, og hvilke behov som vil oppstå underveis. Det er også behov for en tydelig og detaljert avgrensning av oppgavene som skal overføres, herunder omfanget av personalressurser og utstyr som skal følge med over til de nye bydelene. Spesielt gjelder dette kostnadskomponenter som:

- behovet for organisatorisk samordning
- detaljerte tilpasninger og migrering av fagsystemer
- personalmessige endringer
- samlokalisering og fysisk tilrettelegging
- intern opplæring som følge av nye systemer og rutiner

Dette skal utredes videre i reformarbeidets neste fase.

Byrådet har foretatt en innledende vurdering av økonomiske konsekvenser som er knyttet til overføringen av oppgaver, synliggjort i vedlegg 4. Flere av de foreslåtte oppgaveendringene krever tilpasninger, særlig innen organisering av driftsenheter, utvikling av finansieringsmodeller, tilpasninger innenfor fordelingssystemet og klargjøring av nye samarbeidsflater. Dette vil kreve betydelige administrative ressurser, men skal gjennomføres innenfor gjeldende økonomiske rammer. Det legges til grunn at driftsenhetene, inkludert personale og andre ressurser overføres til bydelene i sin helhet, med mindre det er spesielle hensyn som tilsier noe annet. Videre utredning av oppgaveoverføringen i fase 4 vil muliggjøre ytterligere detaljering og økonomiske konsekvenser og eventuelle budsjettvirkninger som i dag ikke er kjent.

Av varige budsjettmessige konsekvenser er det identifisert kostnader knyttet til etablering av fagmiljøer innen lokalsamfunnsutvikling i alle bydeler. Dette er særlig relatert til overføring av oppgaver innen forvaltning, drift, vedlikehold og oppgradering av flere parker, grøntområder og idrettsanlegg samt klagesaksbehandling på byggesak. Flere av dagens bydeler har allerede etablert slike miljøer. De budsjettmessige konsekvensene av å etablere fagmiljøer i de nye bydelene kan først beregnes når det er vedtatt hvilke oppgaver som skal overføres til bydelene og når det er avklart hvilke ressurser bydelene allerede har, og hvilke ressurser som kan overføres fra de berørte etatene til bydelene. Byrådets vurdering er at disse budsjettmessige konsekvensene kan håndteres gjennom de vanlige budsjettprosessene.

Byrådet forutsetter at bydelsreformen skal oppnå økonomiske gevinster for kommunen, både knyttet til en nedgang i administrative årsverk, innsparinger i kontorlokaler, innsparinger ved større anskaffelser, utnyttelse av stordriftsfordeler, mer helhetlige tjenestereiser mv. Byrådet vil likevel presisere at det kan variere fra sektor til sektor og mellom oppgaver om en overføring av oppgaver og ansvar til bydelene, vil kreve flere eller færre årsverk. I sum skal uansett antallet årsverk ned over tid.

Byrådet vurderer at en bydelsreform er nødvendig, og på sikt vil gi en mer kostnadseffektiv drift av kommunen med bedre og mer likeverdige tjenester. Gjennomføring av en bydelsreform vil være ressurskrevende, men byrådet vurderer at kostnadene ved å ikke gjøre endringer nå, vil bli dyrere for kommunen i et lengre perspektiv. Byrådet vil derfor prioritere økte kostnader i en omstillingsperiode for å sikre fremtidig gevinst.

Byrådet innstiller til styret å fatte følgende vedtak:

1. Følgende oppgaver overføres til bydelene med virkning fra 1. januar 2028:
 - a) helsehus, avlastningsplasser og trygghetsplasser som i dag ligger i Sykehjemsetaten
 - b) øvrige kortere heldøgnsopphold som Kommunal akutt døgnetenhet (KAD) og Forsterket Rehabilitering Aker (FRA) som i dag ligger i Helseetaten
 - c) tannhelsetjenesten som i dag ligger i Helseetaten
 - d) dagsentertilbudet som i dag ligger i Sykehjemsetaten
 - e) forvaltning av avtalefysioterapeuthjemler/-avtaler til bydel som i dag ligger i Helseetaten

- f) drift av bo- og avlastningstiltak for barn med nedsatt funksjonsevne (BOA) som i dag ligger i Barne- og familieetaten
 - g) drift av bo- og aktivitetstiltak for voksne med nedsatt funksjonsevne som i dag ligger i Velferdsetaten
 - h) forvaltning av Ungbo og tilhørende boliger
 - i) RusFACT – de delene som i dag ligger i Velferdsetaten
 - j) hasjavvenningsprogrammet
 - k) rollen som operativ bestiller på boligområdet, med unntak av boliger innen rus og psykisk helse (ROP)
 - l) forvaltning, drift, vedlikehold og oppgradering av flere parker, byrom og grøntområder
 - m) nærmiljøanlegg og idrettsanlegg med unntak av bad og større byovergripende eller nasjonale anlegg
2. Følgende oppgaver utredes videre. Gitt at utredningsarbeidet ikke avdekker tungtveiende forhold som tilsier at oppgavene likevel ikke bør overføres, overføres oppgavene til bydelene 1. januar 2028. Dersom slike forhold avdekkes, kommer byrådet tilbake til bystyret på egnet måte. I alle tilfeller skal bystyret holdes orientert om utredningsarbeidet og arbeidet med å overføre disse oppgavene.
- a) kulturskolen som i dag ligger i Kulturetaten
 - b) uteseksjonen som i dag ligger i Velferdsetaten
 - c) myndighet til å behandle klage på avslåtte søknader om dispensasjon fra kommuneplan og reguleringsplan, som i dag ligger hos byutviklingsutvalget
 - d) ansvar for lokale kultur- og idrettstilskudd
 - e) fastsettelse av takster for beboerparkering
 - f) utstedelse av HC-kort som i dag ligger i Bymiljøetaten
3. Innen følgende oppgaver som bydelene ikke får overført ansvaret for skal retningslinjer og/eller samarbeidsstrukturer som fanger opp lokale behov og hensyn og gir bydelene større innflytelse utarbeides og iverksettes fra 1. januar 2028:
- a) prioritering av lokale trafikksikkerhetstiltak, herunder snarveistiltak
 - b) utvikling, drift og vedlikehold av parker, byrom, grøntanlegg, nærmiljøanlegg og idrettsanlegg som ikke legges til bydel, med unntak av større byovergripende eller nasjonale anlegg samt bad
 - c) større plan- og byggesaksprosesser som vedgår bydelen
 - d) bruk av lokale bibliotek utenom ordinær åpningstid
 - e) samarbeid mellom bydelene og pedagogisk- psykologisk- tjenestene (PPT) for barn i alderen 0-6 år
 - f) samarbeid mellom bydelene og grunnskolene som ligger i bydelen
4. Antall bydeler i Oslo reduseres fra 15 til 8 fra 1. januar 2028 ved at:
- a) Bydel 1 består av dagens bydeler Vestre Aker og Ullern, med unntak av grunnkretsene Amalienborg, Madserud, Sjølyst og Søndre Skøyen fra dagens delbydel Skøyen og de delene av grunnkretsene Hoff nord og Hoff sør fra dagens delbydel Montebello-Hoff som innlemmes i ny bydel 2.
 - b) Bydel 2 består av dagens bydel St. Hanshaugen og Frogner, inkludert grunnkretsene Amalienborg, Madserud, Sjølyst og Søndre Skøyen fra dagens

- delbydel Skøyen i bydel Ullern. I tillegg inkluderes de delene av grunnkretsene Hoff nord og Hoff sør fra dagens delbydel Montebello-Hoff i bydel Ullern som utgjør kollektivknutepunktet på Skøyen og utbyggingsområdet sør for E18.
- c) Bydel 3 består av dagens bydeler Grünerløkka og Gamle Oslo, med unntak av delbydelene Hasle og Løren fra Grünerløkka, delbydel Ensjø, grunnkrets Helsfyr fra delbydel Etterstad samt den delen av grunnkrets Etterstad som legges til bydel 5. I tillegg innlemmes området rundt Oslo S og Vaterland i bydel 3, ved at grensene for Sentrum 1/rode 4 og Sentrum 2/rode 11 justeres.
 - d) Bydel 4 består av dagens bydeler Sagene og Nordre Aker.
 - e) Bydel 5 består av dagens bydel Bjerke, delbydelene Hasle og Løren fra bydel Grünerløkka og delbydel Teisen fra bydel Alna. I tillegg innlemmes delbydel Ensjø og grunnkrets Helsfyr i delbydel Etterstad, samt området rundt Sporveiens driftsområde i grunnkrets Etterstad i delbydel Etterstad fra dagens bydel Gamle Oslo.
 - f) Bydel 6 består av dagens bydeler Stovner, Grorud og Alna med unntak av delbydel Teisen fra dagens Alna.
 - g) Bydel 7 består av dagens bydel Østensjø og delbydelene Bjørndal, Mortensrud og Bjørnerud uten grunnkrets Bjørnerud fra dagens bydel Søndre Nordstrand.
 - h) Bydel 8 består av dagens bydel Nordstrand og delbydelene Holmlia Nord, Holmlia Sør og Prinsdal og grunnkrets Bjørnerud fra dagens bydel Søndre Nordstrand.
5. Markas status som administrativ enhet opprettholdes og ansvaret for tjenester til innbyggerne i Marka fordeles på tilliggende bydeler, som i dag.
 6. Det geografiske området som i dag er definert som den administrative enheten sentrum deles i to fra 1. januar 2028:
 - a) Området rundt Oslo S/Vaterland innlemmes i bydel 3 i henhold til vedtakets punkt 4c.
 - b) Resterende deler av den administrative enheten Sentrum inngår i ansvarsområdet til bydel 2.
 7. Følgende kriterier legges til grunn for navn på nye bydeler:
 - a) Alle bydelsnavnene gjennomgås i forbindelse med navnsettingen.
 - b) Nåværende navn kan beholdes der de har fått allmenn aksept og ikke bryter med øvrige kriterier for fastsettelse av navn.
 - c) Bydelsnavnene skal bestå av ett ledd, eventuelt supplert av «Søndre», «Gamle», mv.
 - d) Bydelsnavnene skal ha en historisk forankring, og de skal karakterisere bydelen eller vesentlige deler av den.
 - e) Navn på områder som strekker seg over to eller flere av de nye bydelene, bør unngås, likeledes navn som bare en mindre del av bydelen kan identifisere seg med.
 - f) Navn som brukes i annen administrativ sammenheng med en vesentlig annen avgrensning enn bydelen, bør unngås.
 8. Antall medlemmer i de nye bydelsutvalgene etter kommunevalget i 2027 skal være 21.
 9. Bydelsutvalget skal etter kommunevalget i 2027 ha følgende regler om godtgjøring, rettigheter og plikter:

- a) Leder av bydelsutvalg frikjøpes i opptil 50 % og skal ha samme rett til sykepenger, yrkesskade og permisjoner som ansatte i kommunen
- b) Nestleder av bydelsutvalg frikjøpes i opptil 25 %
- c) Komitéledere frikjøpes i opptil 15 %

10. Den interne organisasjonsstrukturen på ledernivå 1, og 2 og 3 i nye bydeler besluttet sentralt av byrådet eller den byrådet gir fullmakt. Videre intern organisering av bydelene besluttet i nye bydeler, men med en sentral koordinering som legger til rette for at bydelene kan samordne seg i en felles og lik organisasjonsstruktur på tvers av bydelene.

Byrådet, den 17. mars 2026

Eirik Lae Solberg

Saliba Andreas Korkunc

Vedlegg:

1. Rapport_Organisering av bydelssektoren, høsten 2024
2. Horingsnotat om Oslo kommunes fremtidige organisering, høsten 2025
3. Rapport_Fremtidig organisering av Oslo kommune, høsten 2025
4. Beskrivelse av oppgaver som foreslås overført til bydel
5. Oppsummering av høringssvar fra allmenn høring, vinter 2025-26
6. Høringssvar fra bydelsutvalgene fra allmenn høring, vinter 2025-26
7. Bydelsadministrasjonenes innstilling fra allmenn høring, vinter 2025-26
8. Høringssvar fra allmenn høring og øvrige vurderinger fra kommunens virksomheter, høst og vinter 2025-26
9. Innledende utredninger av nye oppgaver som byrådet foreslår å overføre til bydelene, høsten 2025